

Rozdział III.
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY

SPIS TREŚCI

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU	93
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	95
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	114
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	118
5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	128
6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	131
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	140
8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	141
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²	143
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	144
11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	145
12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	148
13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY	151
14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	151
15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	152
16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	152

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU

W wyniku przeprowadzonych analiz dotyczących środowiska przyrodniczego i kulturowego, dotychczasowego zainwestowania i stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ustalono główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy.

Obszar gminy podzielono na 2 strefy funkcjonalne – określone umownie jako:

- **I strefa - zagospodarowania turystycznego i rolnictwa ekologicznego** obejmuje obszar nadodrzański położony na północ od linii kolejowej nr 275 (w przybliżeniu obręby wsi: Rzeczyca, Brodno, Zakrzów, Słup, Kobylniki, Lipnica i Szczepanów) leżący na terenie projektowanego Lubiąsko-Głogowskiego Parku Krajobrazowego. Strefa ta obejmuje bogato zalesione tereny nad rzeką, w większości zagrożone zalewem powodziowym. Tereny przylegające do Odry i „Zielone Łąki” położone na granicy z gminą Miękinia zostały objęte ochroną jako obszary Natura 2000. Działania w tej strefie należy podporządkować ochronie przyrody i krajobrazu oraz zachowaniu i wzmocnieniu funkcji ochronnych korytarza ekologicznego rzeki Odry. Na obszarze tym planuje się rozwój rolnictwa ekologicznego i ekstensywnego chowu bydła. Należy również rozwijać funkcje związane z rekreacją i turystyką poprzez tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wytyczanie i urządzenie szlaków turystycznych: żeglarskich, pieszych, rowerowych i konnych z miejscami obsługi (stanicami).
Przewidziane są również działania zmniejszające zagrożenie powodziowe, rozwój żeglugi i utrzymanie funkcji rybackiej. W obrębie Rzeczyca, na granicy z gminą Malczyce planuje się powstanie przystani turystycznej na rzece Odrze. Ze względu na zagrożenie powodziowe należy maksymalnie ograniczyć możliwość lokalizowania nowej zabudowy na tym obszarze. Nowe inwestycje należy w miarę możliwości lokalizować poza zasięgiem zalewu powodziowego z 1997 roku.
- **II strefa - rolno-przemysłowa** – obejmująca miasto Środa Śląska oraz obręby pozostałych wsi, przeznaczona jest do rozwoju rolnictwa i przemysłu z uwzględnieniem priorytetu intensyfikacji produkcji rolnej i ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Strefa ta obejmuje tereny o najwyższej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w całym województwie dolnośląskim. W strefie tej należy chronić przed zainwestowaniem kompleksy rolne klas I – III oraz rozwijać funkcje związane z obsługą rolnictwa. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy na terenach wyznaczonych na rysunku studium. Zabudowę mieszkaniowo - usługową należy kształtować w sposób harmonijny, poprzez kontynuację rozwoju struktur osadniczych. W środkowo – wschodniej części gminy, wzdłuż drogi krajowej nr 94 przewiduje się kompleksowe zagospodarowanie terenów dla celów inwestycyjnych oraz dalszy rozwój obszaru aktywności gospodarczej, będącego kontynuacją strefy aktywności gospodarczej w sąsiedniej gminie Miękinia (Miękinia-Kadłub-Źródła). Realizacja inwestycji przy drodze krajowej powinna odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale – Kierunki rozwoju komunikacji.

Miasto Środa Śląska znajduje się w strefie II, posiada swoją specyfikę zarówno pod względem funkcji (pełni funkcję centrum administracyjnego i usługowego gminy oraz ośrodka przemysłowego i turystycznego) jak i charakteru zabudowy. Na obszarze miasta, a szczególnie w granicach strefy ochrony konserwatorskiej należy dążyć do zachowania i odtworzenia zabytkowej struktury urbanistycznej i architektonicznej. Zespół staromiejski Środy Śląskiej o unikatowej w skali krajowej wartości historyczno-artystycznej wskazany został do objęcia ochroną poprzez utworzenie parku kulturowego.

Określa się następujące główne kierunki zmian w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów na obszarze miasta i gminy:

- w mieście i na obszarze wsi wyznacza się tereny o dominujących funkcjach,
- jako podstawowy sposób zagospodarowania wiejskich układów osadniczych przyjmuje się mieszane funkcje mieszkaniowo-usługowo-gospodarcze,
- wskazuje się powiększenie obszarów leśnych z dopuszczeniem dodatkowych zalesień na terenach rolniczych,
- wskazuje się zasadnicze elementy układu komunikacyjnego,
- wskazuje się tereny przeznaczone na lokalizację zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- na obszarze miasta wyznacza się strefę centralną, która powinna być sukcesywnie przekształcana w obszar miejski o prestiżowym charakterze poprzez:
  - realizację nowej zabudowy odznaczającej się wysokimi walorami architektonicznymi, nawiązującymi do otaczającej zabudowy historycznej,
  - porządkowanie i wzbogacanie (zgodne z wymogami ochrony konserwatorskiej) terenów zaniedbanych o substandardowym zagospodarowaniu,
  - wzbogacanie w atrakcyjne obiekty usługowe, w szczególności wbudowane w partery zabudowy pierzejowej rynku i ulic staromiejskich,
  - eliminowanie funkcji niezwiązanych z centrum miasta oraz likwidację obiektów dysharmonizujących środowisko wizualne.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) stwierdza się, że planowana zmiana (polegająca wyłącznie na zmianie przeznaczenia dwóch terenów położonych we wsi Jugowiec – działek nr 47/3 i 47/4 pod zabudowę usługową, obiekty sportu i rekreacji, w tym świetlicę wiejską i boisko sportowe oraz działki nr 9/8 pod zabudowę mieszkaniowo-usługową – tereny położone w granicach działek nr 9/8 i 47/4 mają być przedmiotem zamiany, tj. Gmina Środa Śląska proponuje Agencji Nieruchomości Rolnych działkę nr 9/8, w zamian za działkę nr 47/4) nie ma wpływu na potrzeby i możliwości rozwoju gminy (tereny te były przewidziane pod zabudowę, w tym na planowane funkcje zabudowy), w związku z tym nie dokonuje się bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, nie określa się możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, a także nie określa się potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych.

Niniejsza zmiana studium wyznacza obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW oraz ich strefy ochronne związane z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Zmiana jest uzupełnieniem zapisów studium dotyczących obszarów aktywności gospodarczej obejmujących części obrębów Komorniki, Święte, Juszczyń. W związku z tym, że zmiana studium dotyczy terenów już przewidzianych pod zabudowę i nie ustala się zmiany ich przeznaczenia nie dokonuje się bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zmiana studium dotyczy obszaru zlokalizowanego w granicach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, w jednostce Systemu Zielonej Infrastruktury o symbolu PZB_2. Zmiana studium, ze względu na charakter wprowadzonych zmian, nie będzie miała wpływu na zasady zagospodarowania Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego w zakresie separowania terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem od obiektów i terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej.

Zmiana studium, ze względu na charakter wprowadzonych zmian, nie będzie miała także wpływu na zasady zagospodarowania w jednostce Zielonej Infrastruktury o symbolu PZB_2 w zakresie zachowania wolnej od zabudowy przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi umożliwiającymi swobodne przemieszczanie się dziko żyjących zwierząt oraz ograniczania przeznaczenia terenów pod rozwój zabudowy znajdujących się na zwartych kompleksach terenów otwartych.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Na rysunku SUIKZP określono lokalizację podstawowej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz wyznaczono linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno-przestrzenne o określonej funkcji dominującej, każda z funkcji dominujących może stanowić wyłączone przeznaczenie terenu na obszarze danej jednostki funkcjonalno-przestrzennej lub poszczególnych nieruchomości położonych w jej granicach. Na terenie jednostki funkcjonalno-przestrzennej dopuszcza się lokalizację funkcji uzupełniających nie kolidujących z funkcją dominującą, nie zmieniających generalnego charakteru zagospodarowania oraz warunków środowiska przyrodniczego i kulturowego. W przypadku wprowadzenia funkcji uzupełniających powierzchnia terenu zajęta przez funkcję uzupełniającą nie może przekroczyć 30 % powierzchni jednostki. Określone w studium parametry i wskaźniki urbanistyczne mają charakter nieprzekraczalnych wartości. Uściślenie ich nastąpi na etapie opracowania planów miejscowych. Linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno - przestrzenne należy traktować jako orientacyjne. Ich uściślenie zostanie dokonane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów. Dopuszcza się przesunięcia w planach miejscowych linii rozgraniczających jednostki funkcjonalno - przestrzenne o nie więcej niż 20 m.

Przez: obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej należy rozumieć urządzenia techniczne uzbrojenia, w tym ciągi drenażowe, przewody i urządzenia służące do przesyłania: płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzenia łączności publicznej i sygnalizacji, a także inne podziemne, lub nadziemne obiekty i urządzenia niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń.

2.1 JEDNOSTKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE – dla terenu gminy (z wyłączeniem terenu miasta Środa Śląska)

Określa się następujące jednostki funkcjonalno - przestrzenne wyznaczone na rysunku studium liniami rozgraniczającymi i oznaczone symbolami:

MWU2 – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej intensywności i zabudowy usługowej:

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - zabudowa usługowa,
  - zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi publiczne,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
  - zabudowa jednorodzinna dla terenu w obrębie wsi Szczepanów
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.)
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa usługowa
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

MNR, MNR3 – tereny zabudowy mieszkaniowo - gospodarczej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa zagrodowa
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
  - zabudowa mieszkaniowo - usługowa
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa letniskowa
  - zabudowa usługowa
- dopuszcza się:
  - zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
  - adaptację istniejących budynków gospodarczych na obiekty usługowe z zakresu rzemiosła produkcyjnego
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

MNR2 – tereny zabudowy mieszkaniowo - gospodarczej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa zagrodowa,
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
  - zabudowa mieszkaniowo - usługowa,
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa letniskowa,
  - zabudowa usługowa,
  - zieleń urządzona ,
- dopuszcza się:
  - zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
  - adaptację istniejących budynków gospodarczych na obiekty usługowe z zakresu rzemiosła produkcyjnego,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi publiczne, drogi wewnętrzne, ciągi piesze i pieszo - jezdne, miejsca postojowe;

MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
  - zabudowa zagrodowa adoptowana
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa usługowa
- dopuszcza się:
  - zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej
  - drogi publiczne, wewnętrzne i miejsca postojowe;

MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowo-usługowa
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
  - zabudowa usługowa
- dopuszcza się:
  - zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej dla terenów w obrębie wsi Szczepanów
  - zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej
  - drogi publiczne, wewnętrzne i miejsca postojowe;

RM – tereny zabudowy zagrodowej

- funkcja dominująca:
  - zabudowa zagrodowa
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

U – tereny zabudowy usługowej

- funkcja dominująca:
  - zabudowa usługowa
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.)
  - obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

U2 – tereny zabudowy usługowej (usługi publiczne)

- funkcja dominująca:
  - zabudowa usługowa,
  - urządzenia sportu i rekreacji,
- funkcje uzupełniające:
  - zieleń urządzona (parki, ogrody, zieleńce, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, zieleń izolacyjna),
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi publiczne,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

U/US – tereny zabudowy usługowej, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji

- funkcja dominująca:
  - zabudowa usługowa
  - obiekty i urządzenia sportu i rekreacji
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.)
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

U/ZP – tereny zabudowy usługowej w zieleni

- funkcje dominujące:

- zabudowa usługowa w zieleni,
- zieleń urządzona,
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.)
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

UP – tereny usług publicznych

- funkcja dominująca:
  - usługi publiczne (usługi z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej),
- funkcje uzupełniające:
  - urządzenia sportu i rekreacji,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

US – tereny sportu i rekreacji

- funkcja dominująca:
  - urządzenia sportu i rekreacji,
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa usługowa,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

P/U – tereny aktywności gospodarczej

- funkcje dominujące:
  - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
  - zabudowa usługowa,
- funkcje uzupełniające:
  - wielkopowierzchniowe obiekty handlowe (powyżej 400 m² powierzchni sprzedaży),
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.),
  - obiekty obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich,
  - obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

P/U1, P/U2, P/U3, P/U4 – tereny aktywności gospodarczej

- funkcje dominujące:
  - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
  - zabudowa usługowa,
  - dla terenu P/U1 - urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW z wykluczeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru oraz biogazowni - za wyjątkiem przykładowych instalacji wykorzystujących biomasę do produkcji energii na potrzeby zakładu
  - dla terenów P/U2, P/U3 - urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW z wykluczeniem biogazowni - za wyjątkiem przykładowych instalacji wykorzystujących biomasę do produkcji energii na potrzeby zakładu

- dla terenu P/U4 - urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW z wykluczeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru oraz biogazowi
- funkcje uzupełniające:
  - wielkopowierzchniowe obiekty handlowe do 2000 m² powierzchni sprzedaży,
  - zabudowa mieszkaniowa zbiorowa (hotele, motele, internaty itp.),
  - obiekty obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich,
  - obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi publiczne,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;]¹

PG – tereny powierzchniowej eksploatacji kopaliny

- funkcja dominująca:
  - powierzchniowa eksploatacja kopaliny,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

EF – tereny lokalizacji urządzeń fotowoltaicznych

- funkcja dominująca:
  - urządzenia służące do produkcji energii elektrycznej,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

RU – tereny obiektów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich,

- funkcja dominująca:
  - obiekty obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich,
- funkcje uzupełniające:
  - zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
  - zabudowa usługowa,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

R, R1 – tereny rolnicze:

- funkcja dominująca:
  - tereny rolnicze
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa związana z produkcją rolniczą,
  - powierzchniowa eksploatacja kopaliny (po uprzednim rozpoznaniu lokalizacji złoża),
  - zalesienia
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - bocznice kolejowe,

---

¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Środa Śląska przyjęta Uchwałą Nr XXXI/268/13 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 26 czerwca 2013 r.

- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

ZL – tereny lasów

- funkcje dominujące:
  - lasy, zalesienia i dolesienia
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa związana z produkcją leśną,
- dopuszcza się:
  - urządzenia turystyczne,
  - parkingi leśne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - uprawy rolne w zasięgu pasa technologicznego napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Czarna-Pasikowice.¹
  - tereny zieleni w zasięgu pasa technologicznego (obszaru oddziaływania linii elektroenergetycznej) napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie - Klecina.²

ZP – tereny zieleni urządzonej

- funkcje dominujące:
  - zieleń urządzona (parki, ogrody, zieleńce, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, grodziska, kurhany, zieleń izolacyjna itp.),
- dopuszcza się:
  - urządzenia turystyczne i rekreacyjne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

ZPn – tereny zieleni nieurządzonej (łąkowej)

- funkcje dominujące:
  - zieleń nieurządzona
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne;

ZD – tereny ogrodów działkowych

- funkcja dominująca:
  - ogrody działkowe,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

ZC – tereny cmentarzy

- funkcja dominująca:
  - cmentarze
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową związaną z przeznaczeniem terenu,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne;

WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych

- funkcje dominujące:

¹ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r..

² Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

- wody powierzchniowe śródlądowe (cieki naturalne, jeziora, stawy, rowy melioracyjne itp.);

KS – tereny obiektów i urządzeń komunikacji

- funkcja dominująca:
  - obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),
- funkcje uzupełniające:
  - zabudowa usługowa,
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,

KD – tereny dróg publicznych

- funkcja dominująca:
  - drogi publiczne (GP – główne przyspieszone, G – główne, Z – zbiorcze, L – lokalne, D – dojazdowe),
- dopuszcza się:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - tymczasowe obiekty handlowo - usługowe;

E – tereny urządzeń elektroenergetyki;

G – tereny urządzeń gazownictwa;

W – tereny urządzeń wodociągowych;

O – tereny urządzeń gospodarowania odpadami;

K – tereny urządzeń kanalizacji;

TK – tereny urządzeń telekomunikacji;

TZ – tereny zamknięte

WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy stosować określone w studium wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów. Wskaźniki te mają charakter nieprzekraczalnych wartości. Uściślenie ich następować będzie na etapie opracowania planów miejscowych.

MWU2 – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna niskiej intensywności i zabudowa usługowa:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 50%,
- co najmniej 25% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnie terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych nie może przekroczyć trzech, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 30° - 45°, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówko podobnym,
- należy zapewnić stanowiska postojowe, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz jedno stanowisko na 40m² p.u. usług,
- nie określa się wielkości działek;

MW – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 50%
- co najmniej 25% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,

- liczba kondygnacji nadziemnych nie może przekraczać pięciu, w tym użytkowe poddasze,
- wysokość nowej zabudowy nie może przekroczyć wysokości wyższego z budynków zlokalizowanych na sąsiednich działkach,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 60°,
  - mansardowe,
  - konstrukcje maskujące ostatnią kondygnację o nachyleniu 60° - 80° dla budynków istniejących, dysharmonizujących, wymagających korekty bryły dachu,
- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- w zakresie szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości ustala się:
  - dla obiektów umieszczonych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków wymóg zachowania dotychczasowych granic działki,
  - w przypadku podziału pozostałych działek należy wyznaczyć drogi wewnętrzne oraz ogólnodostępne tereny rekreacyjne.

MNR, MNR3 – zabudowa mieszkaniowo - gospodarcza:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 30%
  - zabudowa zagrodowa 60%
- co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych budynków mieszkalnych nie może przekraczać dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym,
- budynki gospodarcze, budynki inwentarskie i garaże wolno stojące mogą być wyłącznie parterowe i winny mieć formę dachu odpowiadającą formie dachu budynku mieszkalnego,
- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz jedno stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- powierzchnia działek dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie może być mniejsza niż:
  - dla budynków wolnostojących – 1000 m²,
  - dla budynków bliźniaczych – 600 m²,
- powierzchnia działek dla zabudowy zagrodowej nie może być mniejsza niż 3000 m².

MNR2 – zabudowa mieszkaniowo - gospodarcza:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 30%
  - zabudowa zagrodowa 60%
- co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych budynków mieszkalnych nie może przekraczać dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym,
- budynki gospodarcze, budynki inwentarskie i garaże wolno stojące mogą być wyłącznie parterowe i winny mieć formę dachu odpowiadającą formie dachu budynku mieszkalnego,

- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz jedno stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- powierzchnia działek dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie może być mniejsza niż:
  - dla budynków wolnostojących – 900 m²,
  - dla budynków bliźniaczych – 600 m²,
  - nie dopuszcza się zabudowy szeregowej,
- powierzchnia działek dla zabudowy zagrodowej nie może być mniejsza niż 3000 m².

MN – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 30%
- co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych budynków mieszkalnych nie może przekraczać:
  - na wsi - dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 55°, kryte dachówką ceramiczną,
- **dopuszcza się dachy płaskie lub o kącie nachylenia połaci dachowych od 30°- 55°, dla obrębu wsi Szczepanów w obszarze poza strefą ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego wsi,**
- dopuszcza się dachy płaskie dla zespołów zabudowy realizowanych według jednolitej koncepcji architektonicznej,
- budynki gospodarcze i garaże wolno stojące mogą być wyłącznie parterowe i winny mieć formy dachów odpowiadające formie dachu budynku mieszkalnego,
- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz jedno stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- powierzchnia działek na terenach wiejskich nie może być mniejsza niż:
  - dla budynków wolnostojących – 1000 m²,
  - dla budynków bliźniaczych – 600 m²,
  - **nie dopuszcza się zabudowy szeregowej, z wyłączeniem terenów w obrębie wsi Szczepanów dla których dopuszcza się zabudowę w układzie szeregowym,**
- dla działek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszcza się zmniejszenie minimalnej powierzchni o nie więcej niż 10%.

MN/U - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 60%
- co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych budynków mieszkalnych nie może przekraczać:
  - na wsi - dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°, kryte dachówką ceramiczną, lub materiałem dachówkopodobnym,
- **dopuszcza się dachy płaskie lub o kącie nachylenia połaci dachowych od 30°- 55°, dla obrębu wsi Szczepanów w obszarze poza strefą ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego wsi,**
- wolno stojące lokale użytkowe, budynki gospodarcze i garaże mogą być wyłącznie parterowe i winny mieć formy dachów odpowiadające formie dachu budynku mieszkalnego,
- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- powierzchnia działek nie może być mniejsza niż:
  - na wsi – 2000 m², **z wyłączeniem terenów w obrębie wsi Szczepanów dla których nie ustala się minimalnej powierzchni działki,**
- dopuszcza się zmniejszenie minimalnej powierzchni działek o nie więcej niż 10%.

RM – zabudowa zagrodowa:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 60%
- co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- liczba kondygnacji nadziemnych budynków mieszkalnych nie może przekraczać dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°, kryte dachówką ceramiczną, lub materiałem dachówkopodobnym,
- budynki gospodarcze, budynki inwentarskie i garaże wolno stojące mogą być wyłącznie parterowe i winny mieć formy dachów odpowiadające formie dachu budynku mieszkalnego,
- należy zapewnić stanowiska postojowe na każdej działce, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na jedno mieszkanie,
- powierzchnia działek nie może być mniejsza niż 3000 m².

U – zabudowa usługowa:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 70%
- co najmniej 15% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków z wyjątkiem obiektów sakralnych, mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 20 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 30° - 45°,
- dla nowych obiektów należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- nie określa się wielkości działek.

U2 – tereny zabudowy usługowej (usługi publiczne):

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 60%
- co najmniej 20% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 15 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 30° - 45°,
- należy zapewnić stanowiska postojowe, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- nie określa się wielkości działek.

U/US – zabudowa usługowa, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji:

- maksymalna powierzchnia zabudowy: 50% powierzchni działki budowlanej,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30% powierzchni działki budowlanej,
- maksymalna wysokość zabudowy: 12 m,
- geometria dachu (budynki usługowe, budynki sportu i rekreacji): stromy, dwuspadowy, dla terenu wsi Szczepanów dopuszcza się dachy płaskie, w obszarze poza strefą ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego wsi,
- minimalna liczba miejsc do parkowania: 1 na każde 50 m² zabudowy usługowej.

U/ZP – zabudowa usługowa w zieleni:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 30%
- co najmniej 60% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,

- wysokość budynków z wyjątkiem obiektów sakralnych, mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 15 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 30° - 45°,
- dla nowych obiektów należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym, zgodnie ze wskaźnikiem – 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- nie określa się wielkości działek.

US – tereny sportu i rekreacji:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 20%
- co najmniej 25% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 12 m,
- liczba kondygnacji nadziemnych nie może przekraczać dwóch, w tym użytkowe poddasze,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 37° - 45°, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym,
- należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym,
- nie określa się wielkości działek.

P/U – tereny aktywności gospodarczej:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%
- co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 30 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°,
- należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym, zgodnie ze wskaźnikami: 0,4 stanowiska na 1 miejsce pracy oraz 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- place składowe i manewrowe na terenie własnym,
- nie określa się wielkości działek.

P/U1, P/U2, P/U3, P/U4 – tereny aktywności gospodarczej:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%
- co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzać jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 50 m,
- całkowita wysokość urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru na terenie P/U2 nie może przekraczać 50 m,
- całkowita wysokość urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru na terenie P/U3 nie może przekraczać 74 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - łukowe,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°,
- należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym, zgodnie ze wskaźnikami: 0,4 stanowiska na 1 miejsce pracy oraz 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- place składowe i manewrowe na terenie własnym,

- nie określa się wielkości działek.]¹

PG – tereny powierzchniowej eksploatacji kopaliny:

- obowiązuje sposób eksploatacji, zgodny z przepisami ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy,
- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 20%,
- co najmniej 1% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
- wysokość zabudowy do 20 m,
- dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia,
- liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż: 1 stanowisko na 5 zatrudnionych, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych³

RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%
- co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 12 m,
- dachy dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 35° - 45°, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem dachówkopodobnym,
- należy zapewnić odpowiednie zaplecze parkingowe na terenie własnym, zgodnie ze wskaźnikami: 0,8 stanowiska na 1 miejsce pracy oraz 1 stanowisko na 40 m² p.u. usług,
- place składowe i manewrowe na terenie własnym,
- nie określa się wielkości działek.

KS – tereny obiektów i urządzeń komunikacji:

- powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%
- co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- wysokość budynków mierzona od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu nie może przekraczać 9 m,
- dopuszczalne formy dachów:
  - płaskie,
  - dwu lub wielospadowe, symetryczne o nachyleniu połaci 30° - 45°,
- nie określa się wielkości działek.

2.2 JEDNOSTKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE DLA MIASTA ŚRODA ŚLĄSKA

Określa się następujące jednostki funkcjonalno - przestrzenne wyznaczone na rysunku studium liniami rozgraniczającymi i oznaczone symbolami w granicach miasta Środa Śląska:

MWU-C* – tereny zabudowy śródmiejskiej w centrum miasta.

funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego,

¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Środa Śląska przyjęta Uchwałą Nr XXXI/268/13 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 26 czerwca 2013 r.

³ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXI/206/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 23 grudnia 2019 r.

- zabudowa usługowa,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

MWU* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy usługowej.
funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

MW* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa usługowa,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

MWA* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej realizowane według jednolitej koncepcji architektoniczno-urbanistycznej.
funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa z zakresu usług publicznych (usługi z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej),
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

MN* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

MNU* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej.
funkcje:

- zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa usługowa,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

RM* – tereny zabudowy zagrodowej.

funkcje:

- zabudowa zagrodowa,
- obiekty i budowle związane z funkcją produkcji rolniczej,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe.

U* – tereny zabudowy usługowej.

funkcje:

- zabudowa usługowa z zakresu usług publicznych (usługi z zakresu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej),
- pozostała zabudowa usługowa,
- zabudowa zamieszkania zbiorowego,
- tereny sportu i rekreacji,
- obiekty obsługi komunikacji (w tym stacje paliw),
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

US* – tereny sportu i rekreacji.

funkcje:

- tereny sportu i rekreacji,
- zabudowa usługowa,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

P/U* – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej.

funkcje:

- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa zamieszkalna zbiorowego,
- obiekty obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych i rybackich,
- obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe, parkingi,
- zieleń urządzona i izolacyjna.

PE* – tereny powierzchniowej eksploatacji kopaliny.

funkcje:

- powierzchniowa eksploatacja kopaliny,
- obiekty produkcyjne, składy i magazyny poza granicami udokumentowanego złoża,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe.

R* – tereny rolnicze.

funkcje:

- tereny rolnicze.
- dla jednostki R1* dopuszcza się zabudowę związaną z produkcją rolniczą,

- powierzchniowa eksploatacja kopaliny (po uprzednim rozpoznaniu lokalizacji złoża),
- zalesienia.
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- bocznice kolejowe,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe.

ZL* – tereny lasów.

funkcje:

- lasy, zalesienia,
- urządzenia turystyczne,
- parkingi leśne,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

ZP* – tereny zieleni:

funkcje:

- zieleń urządzona (parki, ogrody, zieleńce, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, grodziska, kurhany, zieleń izolacyjna itp.),
- zieleń nieurządzona,
- wody powierzchniowe,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne, publiczne i miejsca postojowe.

ZD* – tereny ogrodów działkowych

funkcje:

- ogrody działkowe,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe.

ZC* – tereny cmentarzy.

funkcje:

- cmentarze,
- zabudowę usługową związaną z przeznaczeniem terenu,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne.

WS* – tereny wód powierzchniowych

funkcje:

- wody powierzchniowe (cieki naturalne, jeziora, stawy, rowy melioracyjne itp.).

KS/U* – tereny obiektów i urządzeń komunikacji oraz zabudowy usługowej.

funkcje:

- obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),
- zabudowa usługowa,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

KD* – tereny dróg.

funkcje:

- drogi publiczne (GP – główne przyspieszone, G – główne, Z – zbiorcze),
- drogi pozostałe,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- tymczasowe obiekty handlowo – usługowe,

- miejsca postojowe, parkingi.

KK* – tereny kolejowe

funkcje:

- obiekty i urządzenia komunikacji.
- zabudowa usługowa,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

E* – tereny elektroenergetyki.

G* – tereny gazownictwa.

O* – tereny gospodarki odpadami.

WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy stosować określone w studium wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów. Wskaźniki te mają charakter nieprzekraczalnych wartości a ich obniżenie możliwe jest na etapie opracowania planów miejscowych. Niższe wartości wskaźników będą uznawane za nie sprzeczne z ustaleniami studium.

MWU-C* – tereny zabudowy śródmiejskiej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 80%.
2. co najmniej 10% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 15 m.
4. w strefach „A” „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 55°, kryte dachówką ceramiczną.
5. w obiektach historycznych, które posiadały inną bryłę dachu i inne pokrycie niż ceramiczne należy stosować formy i pokrycie właściwe dla danego obiektu.
6. poza strefami „A” „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia,
7. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

MWU* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy usługowej.

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 60%.
2. co najmniej 25% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 15 m.
4. w strefach „A” „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 55°, kryte dachówką ceramiczną.
5. w obiektach historycznych, które posiadały inną bryłę dachu i inne pokrycie niż ceramiczne należy stosować formy i pokrycie właściwe dla danego obiektu.
6. poza strefami „A” „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
7. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² po-

wierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

MW* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

8. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 70%.
9. co najmniej 25% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
10. wysokość zabudowy do 15 m.
11. w strefach „A” „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 55°, kryte dachówką ceramiczną.
12. w obiektach historycznych, które posiadały inną bryłę dachu i inne pokrycie niż ceramiczne należy stosować formy i pokrycie właściwe dla danego obiektu.
13. poza strefami „A” „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
14. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

MWA* – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni odpowiednio terenu lub działki nie może przekroczyć 70%.
2. co najmniej 25% powierzchni odpowiednio terenu lub działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 15 m.
4. dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
5. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

MN* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 30%
2. co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 12m.
4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 45°, kryte dachówką ceramiczną.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

MN/U* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 60%.
2. co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 12m.

4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 45°, kryte dachówką ceramiczną.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie oraz 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

RM* – tereny zabudowy zagrodowej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 60%
2. co najmniej 30% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 12 m, z wyłączeniem budowli dla których nie określa się wysokości.
4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 35°- 45°, kryte dachówką ceramiczną.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na jedno mieszkanie, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

P/U* – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej.

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%.
2. co najmniej 15% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 20 m. z wyjątkiem budowli których wysokość może być dowolna.
4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 38°- 45°, kryte dachówką ceramiczną.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług i 2 stanowiska na 10 zatrudnionych, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

U* – tereny zabudowy usługowej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 70%.
2. co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy z wyjątkiem obiektów sakralnych nie może przekraczać 20 m.
4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 38°- 45°, kryte dachówką ceramiczną matową w kolorze ceglastym.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca

przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

US* – tereny sportu i rekreacji:

1. maksymalna powierzchnia zabudowy: 50% powierzchni działki budowlanej.
2. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30% powierzchni działki budowlanej,
3. wysokość zabudowy do 15 m.
4. w strefach „B” i „K” ochrony konserwatorskiej dachy strome dwuspadowe lub dwuspadowe z naczółkami o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 38°- 45°, kryte dachówką ceramiczną.
5. poza strefami „B” i „K” dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż 1 stanowisko na 40m² powierzchni użytkowej usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych

KS/U* – tereny obiektów i urządzeń komunikacji oraz zabudowy usługowej:

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 80%.
2. co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 9 m.
4. dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
5. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż: 2 stanowiska na 10 zatrudnionych oraz 1 stanowisko na 40m² p. u. usług, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych

PE* – tereny powierzchniowej eksploatacji kopaliny.

1. obowiązuje sposób eksploatacji, zgodny z przepisami ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy,
2. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 50%,
3. co najmniej 1% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego,⁴
4. wysokość zabudowy do 20 m.
5. dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.
6. liczba miejsc do parkowania na parkingach terenowych i wbudowanych nie może być mniejsza niż: 2 stanowiska na 10 zatrudnionych, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

ZD* – tereny ogrodów działkowych.

1. powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki nie może przekroczyć 10%.
2. co najmniej 90% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
3. wysokość zabudowy do 4 m.
4. dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.

ZC* – tereny cmentarzy.

⁴ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXI/206/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 23 grudnia 2019 r.

1. co najmniej 10% powierzchni działki należy urządzić jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego.
2. wysokość zabudowy do 12 m.
3. dachy strome dwu lub wielospadowe o symetrycznym nachyleniu głównych połaci dachowych pod kątem 37°- 45°, kryte dachówką ceramiczną matową w kolorze ceglonym.

KK* – tereny kolejowe.

1. powierzchnia zabudowy 100%.
2. powierzchnia działki jako powierzchnię terenu biologicznie czynnego 0%.
3. wysokość budowli do 20 m.
4. dopuszcza się dowolne formy dachu i rodzaje pokrycia.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona między innymi dążenie do:

- zachowania możliwości odtwarzania zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nie przekraczania granic wyznaczonych jego odpornością,
-

Głównym celem władz samorządowych na terenie gminy Środa Śląska winno stać się niedopuszczanie do działalności inwestycyjnej degradującej środowisko oraz działania zmierzające do eliminacji lub ograniczania uciążliwości dla środowiska istniejących zagrożeń.

GŁÓWNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Ochrona zasobów wodnych poprzez:

- likwidację niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków powierzchniowych i do ziemi,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwodociągowanych,
- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieprzewidzianych do skanalizowania (wieś Ligołka),
- modernizację oczyszczalni ścieków w Środzie Śląskiej w celu dostosowania jej do norm UE,
- modernizację stacji uzdatniania wody,
- rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę,
- tworzenie roślinnych stref buforowych wokół zbiorników wodnych, cieków i rowów melioracyjnych,

Dla terenów MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1 ochrona zasobów wodnych również poprzez:

- zagospodarowanie terenów w sposób niezakłócających istniejących stosunków wodnych
- zatrzymywanie i wykorzystywanie odpływu wód opadowych i roztopowych z dachów i powierzchni uszczelnionych
- zachowania w stanie naturalnym terenów zależnych od wód i innych ekosystemów utrzymujących wysoką zdolność retencyjną, w tym mokradeł.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie polegającej zwłaszcza na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń są ścieki sanitarne, nielegalne wysypiska odpadów oraz środki ochrony roślin. Konieczne jest szybkie uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i likwidacja dzikich wysypisk odpadów.

Ochrona powierzchni Ziemi poprzez:

- rolnicze zagospodarowania gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom,
- rekultywację wyeksploatowanych składowisk odpadów oraz „dzikich” wysypisk śmieci,

Dla terenów MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1 ochrona powierzchni ziemi również poprzez zachowanie proporcji między publicznymi terenami zieleni a terenami zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej – wskaźnik 0,1.

Ochrona powietrza poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu ulicznego,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw z palenisk domowych poprzez:
- termoizolację, (tj. ocieplenie, doszczelnienie lub wymianę okien i drzwi), zmianę systemu ogrzewania z węglowego na gazowe, elektryczne lub olejowe,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii takich jak: energia pochodząca z biomasy, energia słoneczna, pompy ciepłe itp.,
- ekonomicznie uzasadnioną rozbudowę sieci ciepłowniczej w połączeniu z likwidacją źródeł niskiej emisji oraz modernizację nieefektywnych systemów grzewczych,

Dla terenów MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1 ochrona powietrza również poprzez kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenów w sposób uwzględniający warunki przewietrzania terenów.

Ochrona przed hałasem poprzez:

- poprawę nawierzchni dróg,
- ograniczenie wjazdu transportu ciężkiego do strefy śródmiejskiej,
- budowę obejść drogowych dla miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne,
- dążenie do wprowadzania ekranów naturalnych lub sztucznych, głównie w miejscach, gdzie zabudowa mieszkaniowa lub obiekty podlegające szczególnej ochronie znajdują się w obrębie stref uciążliwości dróg.
- W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów należy uwzględnić wyżej wymienione działania związane z ochroną zasobów wodnych, ochroną powierzchni Ziemi, ochroną przed hałasem oraz ochroną powietrza.
- Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, wprowadzić następujące ustalenia:
- działalność zakładów produkcyjnych i usługowych nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów zurbanizowanych może być realizowane po ich wstępnym podczyszczeniu do stopnia odpowiadającego wymogom odprowadzenia ścieków do wód i ziemi;
- w strefie zasilania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 319 „Subzbiornik Prochowice - Środa Śląska” o projektowanym statusie wysokiej ochrony (OWO) obowiązuje ochrona przed zanieczyszczeniem zgodnie z przepisami szczególnymi.

ZASADY OCHRONY PRZYRODY

Program ochrony przyrody w Polsce obejmuje m.in. działania prawne i organizacyjne, mające na celu:

- ochronę gatunkową rzadkich oraz zagrożonych roślin i zwierząt,
- ochronę najcenniejszych ekosystemów,
- zapewnienie trwałości lasów,
- ochronę gleb i racjonalizację ich wykorzystania,
- rehabilitację przyrodniczą (rewitalizację) terenów zdegradowanych.

Jak wykazują wieloletnie doświadczenia nie wystarczy ochrona pojedynczego gatunku, czy obiektu. Konieczna jest ochrona kompleksowa siedlisk i krajobrazów, szczególnie tych zawierających elementy naturalnych ekosystemów. Utworzenie w Polsce sieci ekologicznej jest niezbędnym warunkiem procesu integracji europejskiej. Europejska sieć ekologiczna ma pełnić rolę systemu nadrzędnego wobec, podejmowanych obecnie i w przyszłości, działań w zakresie szeroko rozumianej ochrony przyrody. Zasadą sieci ekologicznej jest wskazanie obszarów, które w skali kraju i regionu są istotne z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Zaleca się, na obszarze zmiany studium (tereny MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1) w granicach jednostki Zielonej Infrastruktury, utrzymywanie cieków wodnych i rowów melioracyjnych jako otwartych (niezarzucanych) oraz wyznaczenie korytarzy migracyjnych wzdłuż naturalnych cieków wodnych w odległości co najmniej 20 m po obu stronach cieku. Wyznaczone korytarze powinny być zagospodarowane zielenią i wyłączone z zabudowy. Zmiana studium stanowi uzupełnienie zapisów studium o możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW na terenach aktywności gospodarczej i nie będzie miała wpływu na istniejące cieki i zbiorniki wodne oraz tereny otwarte rolne i leśne.

Wg Koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska, opracowanej w 1995 r. północna, nadodrzańska część gminy Środa Śląska położona jest w obszarze węzłowym o znaczeniu międzynarodowym, oznaczonym symbolem 17M – Obszar Doliny Środkowej Odry. Rzeka Odra jest uregulowana i tereny w jej dolinie zostały w znacznym stopniu przekształcone. Pomimo tego, duże fragmenty doliny Odry zachowały wysokie walory przyrodnicze (lasy, mokradła, łąki, pastwiska, liczne starorzecza).

Europejska sieć ekologiczna Natura 2000

Europejska sieć ekologiczna Natura 2000 złożona jest z tzw. Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO), wytypowanych na podstawie tzw. Dyrektywy Siedliskowej UE i Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) wytypowanych na podstawie tzw. Dyrektywy Ptasiej UE. Na terenie gminy Środa Śląska zlokalizowane są: Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” (kod PLB020008), wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. nr 179 poz. 1275 z dn. 28 września 2007 r.) oraz projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk „Łęgi Odrzańskie”, w stosunku do których zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunek, dla którego ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody, planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 wymagają przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, na zadach określonych w ustawie z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W granicach projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk „Łęgi Odrzańskie” znajduje się priorytetowe siedlisko łęgu wierzbowo-topolowo-olszowo-jesionowego (kod 91E0), w stosunku do którego obowiązuje zapis art. 34 ustawy o ochronie przyrody.

Realizacja przedsięwzięcia, które może mieć negatywny wpływ na siedlisko priorytetowe może nastąpić jedynie w przypadkach ściśle określonych w ustawie o ochronie przyrody.

Lubiąsko-Głogowski Park Krajobrazowy

W Dolinie Środkowej Odry projektowane jest utworzenie Lubiąsko-Głogowskiego Parku Krajobrazowego. Park ten, obejmować będzie obszar o powierzchni 16.462 ha wchodzący w skład gmin Wińsko, Wołów, Środa Śląska, Miękinia oraz niewielkich fragmentów gmin Brzeg Dolny i Malczyce.

Zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, utworzenie parku krajobrazowego nastąpi w drodze rozporządzenia wojewody, które określi między innymi szczególnie cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku.

Zakazy te mogą dotyczyć między innymi:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

Narzędziem realizacji celów ochrony przyrody na obszarze parku krajobrazowego jest plan ochrony, w którym, zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody następuje między innymi:

- wskazanie obszarów realizacji działań ochronnych,
- określenie zakresu prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu,
- wskazanie obszarów udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów,
- ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania mikroklimatu, zasobów genowych i typów środowiskowych. Rozporządzenie wojewody (ewentualnie uchwała rady gminy) ustanawiające użytek ekologiczny określi jego położenie oraz zakazy obowiązujące na jego obszarze.

W granicach administracyjnych gminy Środa Śląska projekt Lubiąsko-Głogowskiego Parku Krajobrazowego przewiduje utworzenie trzech użytków ekologicznych:

- „Zielone Łąki” - na granicy z istniejącym w sąsiedniej gminie Miękinia rezerwatem przyrody „Zabór”,
- „Jeziorka” - starorzecze Odry na wschód od wsi Zakrzów,
- „Starorzecze Brodno” na północ od wsi Brodno.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Cennymi przyrodniczo, obfitującymi w skupiska roślin chronionych są dwa kompleksy leśne w południowej części gminy: kompleks leśny na południe od Chwalimierza oraz las położony na zachód od Rakoszyca. Obszary te wskazuje się do objęcia ochroną poprzez utworzenie w drodze uchwały rady gminy lub decyzji wojewody zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Pomniki przyrody

Wykaz pomników przyrody na obszarze gminy Środa Śląska obejmuje 3 stanowiska. Prawnie chronione są: dąb szypułkowy „Bartek” rosnący w Środzie Śląskiej na terenie posesji przy ulicy Basztowej, dąb szypułkowy rosnący w Szczepanowie w odległości ok. 400 m od drogi powiatowej Szczepanów – Brodno oraz cis pospolicie rosnący w Cesarzowicach w ogrodzie przy posesji nr 77.

Priorytetowe cele w zakresie ochrony przyrody dla miasta i gminy Środa Śląska to:

- ochrona przed degradacją cennych przyrodniczo obszarów i obiektów,
- objęcie różnorodnymi formami ochrony przyrody wartościowych ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów,
- utworzenie użytków ekologicznych na terenie gminy,
- powiększanie liczby zwierząt i roślin objętych ochroną,
- ochronę ekosystemów rzecznych i łąkowych,
- zalesianie użytków rolnych najslabszych klas,
- powstrzymanie procesu zarastania i degradacji trwałych użytków zielonych w północnej części gminy przez wprowadzenie na tym obszarze ekstensywnej produkcji bydła,
- rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z przyrodą,
- tworzenie ścieżek dydaktyczno-turystycznych popularyzujących lokalną przyrodę,
- wytyczanie nowych tras i szlaków turystycznych, w tym szlaków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.

ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Dla zapewnienia ochrony krajobrazu kulturowego w studium wyznaczono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmującą przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Szczegółowe zasady ochrony wartości krajobrazu kulturowego zostały omówione w następnym rozdziale nr 4.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zgodnie z art. 19 ust 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w planie miejscowym, ustala się, w zależności od pogrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W zakresie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej wyznaczono na rysunku studium strefy ochrony konserwatorskiej: „A”, „B”, „K”, „E” oraz „W” i „OW”.

Na obszarach przewidzianych pod nowe zainwestowanie, położonych w strefach i w sąsiedztwie stref ochrony konserwatorskiej należy ograniczyć niewłaściwe „łączenie” współczesnej zabudowy z historycznymi układami przestrzennymi. Zespoły nowej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej, obce w zachowanym krajobrazie kulturowym, należy lokować w wyraźnej separacji od historycznych układów przestrzennych. Postuluje się o pozostawienie wyraźnej strefy niezabudowanej pomiędzy zespołami współczesnej zabudowy a historycznymi założeniami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zabytkowymi zespołami budowlanymi.

Na obszarach zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych należy wyeliminować możliwość kształtowania zabudowy na zapleczu historycznych działek. Założeniem winno być docelowe dążenie do utrzymania i odtworzenia zabudowy mieszkaniowej w granicach historycznych działek, a nowe budynki, dostosowane do charakteru zabudowy poszczególnych miejscowości, należy lokować jako uzasadnione historycznie uzupełnienie przestrzeni.

Ponadto wskazuje się na lokowanie nowej zabudowy w logicznym rozwinięciu przy istniejącej siatce dróg.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową. Strefa „A” równoznaczna jest ze strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych.

Strefą „A” na terenie miasta i gminy Środa Śląska objęto następujące obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków lub postulowane do umieszczenia w rejestrze zabytków:

Środa Śląska:

- miasto średniowieczne, decyzja nr 501 z dn. 24.08.59 r.
- pozostałości obwarowań miejskich, decyzja nr 1235 z dn. 21.12.64 r.,
- zespół kościelny: kościół parafialny św. Andrzeja Apostoła, decyzja nr 82 z dn. 29.03.49 r., dzwonnica, decyzja nr 141/A/02/1-4 z dn. 12.11.02 r., cmentarz katolicki decyzja nr 141/A/02/1-4 z dn. 12.11.02 r.,
- zespół klasztorny franciszkanów: kościół klasztorny, ob. parafialny św. Krzyża i klasztor, ob. szkoła, decyzja nr 1234 z dn. 21.12.64 r.,
- zamek książęcy (relikty pod ziemią) decyzja nr 1665 z dn. 7.05.66 r.,
- ratusz, ob. Muzeum Regionalne, decyzja nr 1236 z dn. 21.12.64 r.,
- dom mieszk., ob. biura Prokuratury Rejonowej, decyzja nr 542/W z dn. 26.11.82 r.,
- poczta, decyzja nr 710/W z dn. 21.06.95 r.,
- dawny kościół szpitalny NMP, ob. pomocniczy, decyzja nr 981 z dn. 17.06.63 r.,
- zespół pałacowo-parkowy: pałac i park pałacowy, decyzja nr 434/W z dn. 7.03.79 r.;

Buczki

- dwór z bezpośrednim otoczeniem;

Bukówek:

- zespół kościelny: kościół filialny św. Jerzego, decyzja nr 1651 z dn. 7.05.66 r. i cmentarz katolicki z XIV w.,
- zespół kościelny : kościół ewangelicki i cmentarz ewangelicki, decyzja nr 739/W z dn. 24.12.98.;

Cesarzowice:

- zespół kościelny: kościół filialny św. Marcina i cmentarz katolicki, decyzja nr 1202 z dn. 14.12.1964 r., 14.07.1977 r.,
- zespół dworski obejmujący dwór z XVIII w. i park dworski z XIX w.

Chwalimierz:

- zespół pałacowy, decyzja nr 395/W z dn. 4.10.77 r.,
- park pałacowy decyzja nr 226 z dn.15.07.50 r.,
- zespół folwarczny, decyzja nr 729/W z dn. 5.06.97 r.,
- zespół folwarczny na północ od drogi głównej;

Ciechów:

- centralna część wsi obejmująca kościół parafialny MB Wspomożenia Wiernych, decyzja nr 1654 z dn. 7.05.66 r., cmentarz katolicki z XIV w. oraz skrzyżowanie historycznych traktów i figurę Jana Nepomucena,
- pałac ok. 1840 r., p. XX w. i park pałacowy z 1 pół. XIX w.

Gozdawa:

- pałac, decyzja nr 488/W z dn. 13.03.81 r. i park pałacowy, decyzja nr 587/W z dn. 29.11.85 r.;

Jastrzębce:

- dwór, decyzja nr 320/A/04 z dn. 19.07.04 r. wraz z zadrzewieniem i folwarkiem;

Jugowiec:

- pałac i park pałacowy, decyzja nr 589/W z dn. 29.11.85 r. oraz założenie folwarczne;

Juszczyn:

- zespół dworski: dwór i park dworski, decyzja nr 389/W z dn. 29.03.77 r., spichlerz, decyzja nr 501/W z dn. 31.03.83 r. oraz założenie folwarczne,
- kaplica pomocnicza MB Bolesnej z XVI w., XX w. i cmentarz katolicki z XVII w.

Kobylniki:

- założenie dworskie z parkiem;

Kryniczno:

- zespół kościelny: kościół parafialny św. Wawrzyńca z 2 pół. XIII w., XVI w., 1752 r. i cmentarz katolicki z XVIII w.

Kulin:

- zespół kościelny: kościół parafialny św. Marcina z 1821 r., XX w. i cmentarz katolicki z XVIII w.

Ligotka

- pałac z zadrzewieniem;

Ogrodnica:

- pałac z 2 pół. XIX w. i park pałacowy z XVIII-XIX w.

Pęczków:

- oficyna dworska z p. XIX w. wraz z otoczeniem (w tym teren dawnego pałacu) i park dworski z końca XIX w.

Proszków:

- zespół kościelny: kościół filialny św. Anny, decyzja nr 1232 z dn. 21.12.64 r. oraz kaplicę grobową z 2 pół. XIX w. i cmentarz katolicki z XIII w.
- zespół pałacowo-folwarczny z 1850-1900 r.

Rakoszyce:

- zespół kościelny: kościół filialny św. Jana Nepomucena z 1890-1893 r., XX w. i cmentarz katolicki z XVI w.
- park pałacowy decyzja nr 388/W z dn.29.03.77 r. oraz pałac z ok. 1800 r., p. XX w.

Szczepanów:

- zespół kościelny: kościół parafialny św. Szczepana, decyzja nr 1046 z dn. 24.01.64 r. oraz cmentarz katolicki z XV w.,
- kościół pomocniczy Najświętszego Serca PJ, decyzja nr 1046 z dn. 24.01.64 r.,
- zespół pałacowo-folwarczny: pałac decyzja nr 1233 z dn.21.12.64 r., folwark decyzja nr 724/W z dn. 9.09.96 r., park pałacowy decyzja nr 421/W z dn. 30.09.78 r.;

Święte:

- zespół kościelny: kościół parafialny św. Marcina, decyzja nr 1664 z dn. 7.05.66 r. oraz cmentarz katolicki z XVIII w., plebania z p. XX w., plac przed kościołem z figurą Jana Nepomucena;

Wojczyce:

- pałac i park pałacowy, decyzja nr 695/W/1-2 z dn. 16.05.94 r. oraz folwark.

W strefie „A” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- zachować historyczny układ przestrzenny tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg: linii zabudowy, kompozycję wewnątrz urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę zieleni);
- należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
- należy dążyć do odtworzenia zniszczonych elementów historycznych zespołów urbanistycznych i innych;
- należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni nurek i otworów, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okien i drzwi) oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej;
- nowopowstająca zabudowa winna rygorystycznie powtarzać przebieg pierwotnej linii zabudowy oraz winna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej zabudowy;
- nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
- należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje — dotyczy to również wartościowych kompozycji parkowych, nasadzeń przydrożnych, planowanych osadzeń cieków i zbiorników wodnych o wartościach historycznych;
- należy usunąć obiekty dysharmonizujące, analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne np. błędnych nasadzeń zieleni);
- należy likwidować obiekty tymczasowe;
- w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu;
- umieszczanie reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione; dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie;
- inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych,

- architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp., w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiednie służby ochrony zabytków;
- należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych; puste place powstałe po wyburzeniu obiektów powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleni urządzona,
  - wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych;
  - wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych;
  - wszelkie zamierzenia i działania (w tym wszelkie zmiany form własności, funkcji, przebudowy, rozbudowy i remontów, zagospodarowania terenu) na obszarze strefy „A” należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie B ochrony konserwatorskiej zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów.

Strefą „B” na terenie miasta i gminy Środa Śląska objęto:

- historyczny układ urbanistyczny miasta obejmujący szerokie obszary przedmieść wokół miasta średniowiecznego w Środzie Śląskiej,
- zespół zabudowy mieszkaniowej przy ul. Kolejowej w Środzie Śląskiej,
- historyczne układy ruralistyczne wsi: Brodno, Buczki, Bukówek, Cesarzowice, Chwalimierz, Ciechów, Gozdawa, Jastrzębce, Jugowiec, Juszczyń, Kobylniki, Komorniki, Kryniczno, Kulin, Ligołka, Lipnica, Michałów, Ogrodnica, Pęczków, Proszków, Przedmoście, Rakoszyce, Rzeczyca, Słup, Szczepanów, Święte, Wojczyce, Wrocisławice i Zakrzów,
- historyczne zespoły budowlane zabudowy przemysłowej w Ciechowie.

W strefie „B” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: wewnątrz urbanistycznych, zabudowy, zieleni, zespoły zabudowy;
- zachować historyczne nawierzchnie kamienne;
- obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu;
- wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne;
- obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i obiektów historycznych;
- należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenia lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru;
- przy inwestycjach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymagane jest uwzględnienie warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury; po rozbudowie budynek winien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią;

- nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy poszczególnych miejscowości,
- nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
- ustala się dachy symetryczne: dwuspadowe, naczółkowe; dopuszcza się wzbogacenie formy dachu poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn;
- stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglonym), dopuszcza się materiały dachówkopodobne a w obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu;
- kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej poszczególnych miejscowości,
- elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w występujących w mieście budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych - wymagane elewacje tynkowane lub ceglane;
- zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiały okładzinowe;
- elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej oraz uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być usunięte lub w uzasadnionych przypadkach poddane odpowiedniej przebudowie, analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni);
- zakaz budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; forma, materiał i wysokość ogrodzenia ma nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń;
- zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji;
- zakaz lokalizacji dominant architektonicznych, urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru;
- dopuszcza się lokalizację silosów, zbiorników na materiały masowe na tyłach działek, osłoniętych zabudową, w miejscach nie eksponowanych, wysokość silosów nie może przekraczać wysokości historycznych obiektów,
- umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest zabronione, dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie;
- wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie skablować;
- wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych (w tym zmiany zagospodarowania terenu), remontów, przebudów i modernizacji oraz zmiany funkcji obiektów budowlanych, jak i wznoszenia nowych budynków.

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka. Działania konserwatorskie obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych.

Strefą „K” na terenie gminy Środa Śląska wyznaczono w Środzie Śląskiej oraz we wsiach: Pęczków, Ligotka, Brodno, Zakrzów i Słup.

W strefie „K” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie rozplanowania, skali i bryły przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej;
- formy inwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na ich harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz, z tego powodu należy wyłączyć z możliwości realizacji inwestycje wielkoobszarowe, jak również te, które wymagają znacznych przeobrażeń krajobrazu;
- dachy symetryczne strome, kryte dachówką ceramiczną lub materiałem imitującym dachówkę w kolorze ceglastym;
- zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji;
- zakaz lokalizacji dominant architektonicznych, urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru;
- umieszczenia reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione, (dopuszcza się umieszczenie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie);
- wszelkie działania inwestycyjne polegające na wznoszeniu nowych obiektów kubaturowych oraz przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Strefa „E” ochrony ekspozycji układu zabytkowego obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych. Działania konserwatorskie na tym obszarze polegają na ustaleniu nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy zharmonizowanej z zespołem zabytkowym bądź ograniczeniu lub wykluczeniu zabudowy lub innych elementów wysokościowych lub dysharmonizujących. Wszelkie działania inwestycyjne należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków

Strefą „E” na obszarze miasta i gminy Środa Śląska objęto:

- w Środzie Śląskiej widoki na miasto od strony wschodniej i zachodniej z drogi krajowej nr 94 oraz widok na miasto od strony północnej z drogi powiatowej nr 2094,
- w Bukówku widok na wieś od strony wschodniej i zachodniej z drogi powiatowej nr 2070,
- w Cesarzowicach widok na kościół od strony północnej z drogi powiatowej nr 2075,
- w Chwalimierzu widok na obiekty o zachowanej formie krajobrazowej (grodziska wpisane do rejestru zabytków) od strony południowej i wschodniej,
- w Ligołtce widok na zespół pałacowy od strony południowej z drogi powiatowej nr 2076,
- w Proszkowie widok na wieś od strony północnej z drogi krajowej nr 94,
- w Szczepanowie widok na wieś od strony północno-zachodniej z drogi powiatowej nr 2064,
- w Świątym widok na wieś od strony południowej z drogi powiatowej nr 2064.

Strefa „W” ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest dla stanowisk archeologicznych charakteryzujących się własną formą krajobrazową a także obszarów kościołów wraz z cmentarzami przykościelnymi. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w ww. strefie wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu.

Strefą „W” na obszarze miasta i gminy Środa Śląska objęto następujące obiekty:

- w Bukówku kościół p.w. św. Jerzego wraz z cmentarzem przykościelnym,
- w Cesarzowicach kościół p.w. św. Marcina wraz z cmentarzem przykościelnym,

- w Chwalimierzu dla stanowisk archeologicznych 1/25/79-24 i 2/28/79-24 wraz z otoczeniem,
- w Ciechowie kościół p.w. M. B. Wspomożenia Wiernych wraz z cmentarzem przykościelnym,
- w Jastrzębcach dla terenu grodziska średniowiecznego wraz z fosą zewnętrznym obwałowaniem i otoczeniem,
- w Juszczyńcu kaplicę MB Bolesnej z cmentarzem,
- w Krynicznie kościół p.w. św. Wawrzyńca wraz z cmentarzem przykościelnym,
- w Kulinie kościół p.w. św. Marcina wraz z cmentarzem przykościelnym oraz krzyż pokutny wraz z otoczeniem,
- w Lipnicy krzyż pokutny wraz z otoczeniem,
- w Ogrodniczy krzyże pokutne wraz z otoczeniem,
- w Proszkowie kościół p.w. św. Anny wraz z cmentarzem przykościelnym,
- w Rakoszycach kościół p.w. św. Jana Nepomucena wraz z cmentarzem przykościelnym oraz krzyże pokutne na cmentarzu ewangelickim,
- w Rzeczycu krzyże pokutne wraz z otoczeniem,
- w Świętem kościół p.w. św. Marcina wraz z cmentarzem przykościelnym,
- w Wrocisławicach kościół p.w. św. Wawrzyńca wraz z cmentarzem przykościelnym.

W strefie „W” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu;
- dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem;
- wszelkie ewentualne prace należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz prowadzić za pozwoleniem na prace archeologiczne i wykopaliskowe;
- inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, dendrochronologicznych i innych.

Strefa „OW” ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary o stwierdzonej lub domniemanej wartości ważnych relikwów archeologicznych. Dotyczy to miejscowości o metryce średniowiecznej i nowożytniej oraz obszarów o zachowanych relikwach pradziejowego i historycznego osadnictwa.

Strefą „OW” na obszarze miasta i gminy Środa Śląska wyznaczono: w Środzie Śląskiej oraz we wsiach: Brodno, Bukówek, Cesarzowice, Chwalimierz, Ciechów z Buczkami, Gozdawa, Jastrzębce, Jugowiec, Juszczyń, Kobylniki, Komorniki, Kryniczno, Kulin, Ligołka, Lipnica, Michałów, Ogrodnica, Pęczków, Proszków, Przedmoście, Rakoszyce, Rzeczyca, Słup, Szczepanów, Święte, Wojczyce, Wrocisławice i Zakrzów.

W zasięgu strefy „OW” ochrony konserwatorskiej zlokalizowana jest w całości trasa napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Czarna – Pasikurowice wraz z pasem technologicznym⁵ oraz 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie – Klecina wraz z pasem technologicznym (obszarem oddziaływania linii elektroenergetycznej)⁶. Z uwagi na czytelność rysunku studium strefa „OW” nie została wrysowana, należy przyjąć iż pokrywa się ona z granicą pasa technologicznego napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV³ oraz linii 110 kV⁴.

W strefie „OW” obowiązują następujące uwagi konserwatorskie:

- obowiązek uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich zamierzeń inwestycyjnych w zakresie prac ziemnych co do konieczności ich prowadzenia pod nadzorem archeologicznym i za pozwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;

⁵ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

⁶ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

- nadzór archeologiczny prowadzony jest przez uprawnionego archeologa;
- pozwolenie konserwatorskie należy uzyskać przed uzyskaniem pozwolenia na budowę a dla robót nie wymagających pozwolenia na budowę - przed realizacją inwestycji, tj. przed uzyskaniem zaświadczenia potwierdzającego akceptację przyjęcia zgłoszenia wykonywania robót budowlanych.

Uwarunkowania dla stanowisk archeologicznych

W odniesieniu do stanowisk archeologicznych na terenie objętym studium obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych,
- ratownicze badania archeologiczne prowadzone są przez uprawnionego archeologa,
- należy uzyskać pozwolenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków na przeprowadzenie ziemnych robót budowlanych na terenie zabytkowym,
- pozwolenie konserwatorskie należy uzyskać przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (a dla robót nie wymagających pozwolenia na budowę - przed realizacją inwestycji, tj. przed uzyskaniem zaświadczenia potwierdzającego akceptację przyjęcia zgłoszenia wykonywania robót budowlanych).

Zasób ewidencji i rejestru stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnym uzupełnieniom i weryfikacji.

Ze względu na dużą objętość wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze miasta i gminy Środa Śląska umieszczono w Załączniku nr 2 do tekstu niniejszego studium.

Zabytkowe układy zieleni

Zabytkowe obszary zielone do zachowania, to:

- założenia zieleni komponowanej ukształtowane przez człowieka: parki, ogrody, skwery itp.,
- cmentarze powstałe przed 1945 rokiem,
- szpalery aleje, pojedyncze drzewa pomnikowe.

Na terenach zieleni komponowanej obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- należy dążyć do ich zachowania lub scalenia w granicach historycznych,
- założenia te winny pozostać założeniami zielonymi, należy lokalizować tu funkcję reprezentacyjną lub rekreacyjną,
- założenia zielone należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja,
- wprowadza się zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- wszelkie działania, także lokalizację nowych obiektów, należy uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Na terenie cmentarzy obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- jeżeli są one nadal użytkowane, należy zachować ich dotychczasową funkcję,
- cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone,
- należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza poprzez ogrodzenie go w sposób trwały (funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno mur, ogrodzenie metalowe jak i żywopłot),
- cmentarze uporządkować: zachowane nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie utworzyć dla nich lapidarium lub zachować je w inny uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków sposób.

W przypadku szpalerów, alei i pojedynczych okazów obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- utrzymanie obiektu w miejscu i granicach historycznych,
- właściwa pielęgnacja zieleni,
- w przypadku szpalerów i alei usuwanie chorych i uzupełnienie układu nasadzeniami właściwych gatunków drzew.

Rejestr zabytków

Obiekty, zespoły i obszary wpisane do rejestru zabytków, objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia budowli czy innego wpisanego do rejestru zabytków obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza nimi. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wpisanych do rejestru należy prowadzić zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane, prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Odnosnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Należy dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków. Rewaloryzacja parków wpisanych do rejestrów zabytków (odtworzenia dróg i ścieżek, nowe nasadzenia, elementy małej architektury) może odbywać się wyłącznie za pozwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie projektu rewaloryzacji, opracowanego przez architekta krajobrazu.

Rejestr zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Zmiany te nie powodują zmian ustaleń studium.

Ze względu na dużą objętość wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na obszarze miasta i gminy Środa Śląska umieszczono w Załączniku nr 1 do tekstu niniejszego studium.

Wojewódzka i gminna ewidencja zabytków

Zgodnie z art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ww. ustawy, wojewódzcy konserwatorzy zabytków oraz wójt (burmistrz, prezydent miasta) założą odpowiednio wojewódzką i gminną ewidencję zabytków. Do czasu założenia gminnej ewidencji zabytków w studium uwzględnia się zabytki nieruchomości wskazane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Wojewódzka i gminna ewidencja zabytków architektury i budownictwa obejmie różne obiekty nieruchomości powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarała cech świadczących o ich historycznym rodowodzie. Do konserwatorskiego spisu zabytków architektury i budownictwa włączane będą:

- pojedyncze budynki lub ich zespoły,
- urządzenia techniki, trwale posadowione w danym miejscu.

Budowle należące do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków odznaczają się przynajmniej jedną z poniższych cech:

- posiadają bryłę oraz detal architektoniczny, charakterystyczne dla pewnego stylu lub regionu,
- pełnią istotną rolę w historycznym układzie przestrzennym miejscowości (wyznaczają linię zabudowy, stanowią zamknięcie wnętrza urbanistycznego lub znaczący akcent architektoniczny, organizują przestrzennie narożnik itp.),
- należą do najstarszych obiektów na danym terenie.

Dla budynków figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- należy zachować bryłę budynku, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
- należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
- należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,
- należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań,
- wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji obiektów należy uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Dla urządzeń technicznych trwale związanych z miejscem posadowienia (mosty, przepusty, stopnie wodne itp.) figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podstawowymi wymogami konserwatorskimi są:

- zachowanie tych urządzeń oraz ich formy,
- utrzymanie ich w dobrym stanie technicznym.

Dla obiektów figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków a znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej dodatkowo obowiązują ustalenia sformułowane dla poszczególnych stref.

Zasób wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Zmiany te nie powodują zmian ustaleń studium.

Ze względu na dużą objętość wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków na obszarze miasta i gminy Środa Śląska umieszczono w Załączniku nr 1 do tekstu niniejszego studium.

Park kulturowy

Zespół staromiejski Środy Śląskiej o unikatowej w skali krajowej wartości historyczno-artystycznej wskazany został w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego do objęcia ochroną poprzez utworzenie parku kulturowego. Zgodnie z art. 16 ust 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może uwarzyć park kulturowy w celu ochrony i zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Narzędziem realizacji celów ochrony na obszarze parku kulturowego jest plan ochrony. Plan ochrony parku kulturowego sporządza burmistrz a zatwierdza rada gminy w drodze uchwały.

Granice proponowanego parku kulturowego zostały naniesione na rysunku studium.

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

DROGI

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego dla obszaru miasta i gminy Środa Śląska nie wprowadzono programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym - krajowym i wojewódzkim. Ww. plan przewiduje jednak rozbudowę drogi krajowej nr 94 oraz rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 346 wraz z budową obejść miejscowości Kryniczno i Rakoszyce.

Opierając się na ustaleniach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego oraz uwarunkowaniach wynikających z analizy ruchu, w studium określa się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji:

- Planuje się docelowo rozbudowę drogi krajowej nr 94 do uzyskania przekroju dwujezdniowego GP 2/2 z ograniczeniem dostępności terenów przyległych,

dostosowanie skrzyżowań z drogami publicznymi do warunków wzmożonego ruchu, segregację ruchu pieszego i rowerowego od ruchu na drodze głównej.

Parametry techniczne planowanej drogi GP 2/2:

- minimalna szerokość docelowego pasa drogowego – 40,0 m,
- przekrój poprzeczny – 2 x 7,0 m + 2 x 2,0 m utwardzone pobocza + 4,0 m pas rozdziału.

Minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni - 25 m. Zalecany odstęp między skrzyżowaniami - 2000 m, na terenach zabudowanych - 1000 m, dopuszcza się wyjątkowo 600 m. Na terenie wsi Komorniki przewidziano korektę trasy drogi krajowej. Obsługę komunikacyjną terenów planowanego zainwestowania wzdłuż drogi krajowej nr 94 należy zapewnić z dróg niższego rzędu (powiatowych i gminnych). Rezerwę terenu pod poszerzenie drogi przewidziano po stronie południowej.

W studium wyznaczono strefę uciążliwości drogi krajowej nr 94 na tereny przyległe. Orientacyjny zasięg terenów zagrożonych hałasem od ww. drogi przyjęto w odległości do 160 m od granicy pasa drogowego. Dla istniejących i projektowanych na tym obszarze obiektów związanych ze stałym pobytom ludzi należy stosować ekrany akustyczne lub inne zabezpieczenia przeciwhałasowe.

- Droga wojewódzka nr 346 relacji Środa Śląska – Kąty Wrocławskie, stanowiąca obecnie zachodni fragment dużej obwodnicy Wrocławia, w układzie docelowym uzyska klasę G i pełnić będzie funkcję trasy łączącej Środę Śląską z przewidzianą w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Wielką Obwodnicą Aglomeracji Wrocławskiej.

Dla drogi wojewódzkiej nr 346 należy zabezpieczyć możliwości realizacji docelowo parametrów kl. G o szerokości w liniach rozgraniczających min. 25 m, szerokości jezdni 7,0 m z utwardzonymi poboczami oraz segregację ruchu pieszego i rowerowego od ruchu na drodze głównej.

Minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni - 20 m na obszarach niezabudowanych oraz 8 m na obszarach zabudowanych. Odstęp między skrzyżowaniami - 800 m, na terenach zabudowanych - 500 m, dopuszcza się wyjątkowo 400 m.

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 346 oraz budowa obejść miejscowości Kryniczno i Rakoszyce nie zostały ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2005 – 2008. W studium zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zachowano rezerwy terenu pod przyszłościową realizację ww. inwestycji.

Opierając się na ocenie stanu istniejącego oraz w celu poprawy funkcjonowania układu komunikacyjnego na obszarze miasta i gminy w studium przewiduje się:

- budowę po stronie północnej obejścia centrum miasta ulicą kl. Z - od drogi krajowej nr 94 we wsi Komorniki do drogi powiatowej nr 2066 w Środzie Śląskiej,
- budowę odcinka drogi powiatowej kl. L od drogi krajowej nr 94 na wysokości wsi Proszków do drogi powiatowej nr 2066 we wsi Jastrzębce,
- budowę obejścia wsi Komorniki drogą powiatową nr 2061.

Na drogach powiatowych: nr 2075 (Środa Śląska – Ciechów - Cesarzowice – granica powiatu), nr 2094 (Środa Śląska - ul. Kolejowa od przejazdu PKP, ul. Malczycka), nr 2020 (granica powiatu – Rakoszyce – Cesarzowice - Ujazd Górny – dr. 345) należy uzyskać parametry kl. Z (minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 20 m).

Dla pozostałych dróg powiatowych należy uzyskać przynajmniej parametry kl. L (szerokość w liniach rozgraniczających 15 m, na obszarach zabudowanych dopuszcza się 12 m) korzystniej, o ile jest to możliwe parametry kl. Z. Minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni - 20 m na obszarach niezabudowanych oraz 8 m na obszarach zabudowanych.

Dla dróg gminnych należy uzyskać min. parametry kl. D (szerokość w liniach rozgraniczających 15 m, na obszarach zabudowanych dopuszcza się 10 m), odległość zabudowy od krawędzi jezdni – min. 15 m na obszarach niezabudowanych oraz 6 m na obszarach zabudowanych. **Wskazana jest realizacja drogi gminnej łączącej osiedle w północno-wschodniej części wsi Szczepanów z istniejącą drogą prowadzącą do wsi Lipnica.**

Planuje się powstanie tras rowerowych, odrębnych od jezdni drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych oraz możliwość wykorzystania dróg polnych i leśnych na trasy rowerowe, łączące Środę Śląską z pobliskimi miejscowościami a także z terenami o walorach turystycznych i rekreacyjnych na północy gminy.

Należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego na drogach przechodzących przez miejscowości poprzez budowę obustronnych lub jednostronnych chodników.

Zaleca się na obszarze zmiany studium (tereny MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1) wprowadzenie szpalerów lub alei drzew w obszarach dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ścieżki rowerowe powinny być prowadzone na terenach zielonych, w szczególności wzdłuż cieków wodnych. W przypadku braku takiej możliwości powinny być prowadzone wzdłuż dróg.

Planuje się budowę dwóch stacji paliw wraz z obiektami obsługi podróżnych i parkingami dla TIR-ów przy drodze krajowej nr 94 w rejonie miejscowości Proszków oraz stacji paliw przy drodze powiatowej nr 2075 w pobliżu Ciechowa.

KOLEJ

Przez obszar gminy Środa Śląska przebiega magistralna linia kolejowa. Dwutorowy szlak kolejowy Środa Śląska - Malczyce jest fragmentem zelektryfikowanej magistralnej linii nr 275 Wrocław Muchobór - Legnica położonej na międzynarodowym ciągu C-E30 Drezden – Görlitz – Zgorzelec – Wrocław – Katowice – Przemyśl – Medyka – Mostiska – Lvov – Kiev – Moscow objętym umowami AGC/AGTC i wymaga dostosowania do standardów linii europejskiej sieci połączeń o zwiększonej szybkości.

Planuje się przebudowę i dostosowanie infrastruktury technicznej istniejącej linii kolejowej do wymagań określonych w podpisanych przez Polskę umowach:

- **AGC** Europejska Umowa o Głównych Międzynarodowych Liniach Kolejowych,
- **AGTC** Europejska Umowa o Ważniejszych Międzynarodowych Liniach Transportu Kombinowanego i Obiektach Towarzyszących,

a w tym do prędkości 160km/h dla pociągów pasażerskich i 120km/h dla pociągów towarowych oraz do obciążeń wynoszących 225kN/oś.

Planuje się również budowę bocznic kolejowej do Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości w Komornikach

Na rysunku studium oznaczono orientacyjny zasięg hałasu o poziomie 65 dB i 75 dB od linii kolejowej nr 275. Dla istniejących i projektowanych na tym obszarze obiektów związanych ze stałym pobytem ludzi należy stosować ekrany akustyczne albo inne zabezpieczenia przeciwhałasowe.

Postuluje się wprowadzenie komunikacji publicznej (opartej np. na mikrobusach lub małopojemnych autobusach) pomiędzy stacją PKP w Środzie Śląskiej a centrum miasta.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę przyjęto w oparciu o istniejący na terenie gminy system zaopatrzenia w wodę, wielkości aktualnych zasobów eksploatacyjnych ujęć wody podziemnej oraz o prognozowaną wielkość zapotrzebowania wody.

Tab. 1 Bilans zapotrzebowania wody na cele bytowo-komunalne dla gminy Środa Śląska.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców na perspektywę	Zapotrzebowanie wody na cele bytowo-komunalne	
			Q _{śrd} [m ³ /d]	Q _{maxd} [m ³ /d]
1.	Środa Śląska	9600	1920	2496,0
2.	Rzeczyca	330	66	85,8
3.	Brodno	230	46	59,8
4.	Zakrzów	200	40	52,0
5.	Słup	190	38	49,4
6.	Kobylniki	90	18	23,4
7.	Lipnica	200	40	52,0
8.	Szczepanów	1350	270	351,0
9.	Przedmoście	320	64	83,2
10.	Święte	275	55	71,5
11.	Jastrzębce	470	94	122,2
12.	Proszków	440	88	114,4
13.	Komorniki	350	70	91,0
14.	Juszczyn	320	64	83,2
15.	Wojczyce	115	23	29,9
16.	Kryniczno	340	68	88,4
17.	Jugowiec	370	74	96,2
18.	Chwalimierz	330	66	85,8
19.	Ogrodnica	150	30	39,0
21.	Pęczków	70	14	18,2
22.	Wrocisławice	440	88	114,4
23.	Bukówek	280	56	72,8
24.	Ciechów	1620	324	421,2
25.	Gozdawa	80	16	20,8
26.	Michałów	50	10	13,0
27.	Cesarzowice	440	88	114,4
28.	Kulin	300	60	78,0
29.	Rakoszyce	750	150	195,0
Razem		19700	3940	5122,0

Szacunkowe obliczenie zapotrzebowania wody na cele bytowo-komunalne przeprowadzono w oparciu o:

- orientacyjną liczbę ludności na okres perspektywiczny, tj. do około 2015 r.
- scalone wskaźniki zapotrzebowania, które obejmują potrzeby gospodarstw domowych, przydomowej hodowli zwierząt gospodarskich, eksploatacji pojazdów i maszyn oraz usług i instytucji. Do obliczeń przyjęto jednostkowy wskaźnik- 200 l/Mkd oraz współczynnik nierównomierności dobowej - 1,3.

W studium wyznaczone zostały tereny pod działalność związaną z aktywnością gospodarczą bez precyzowania rodzaju produkcji oraz charakteru przemysłu. W obliczeniach nie uwzględniono zatem zapotrzebowania wody na ten cel.

Potrzeby wodne powinny być określone przy ustalaniu konkretnej działalności produkcyjnej i usługowej.

Najważniejsze zadania inwestycyjne w zakresie zaopatrzenia w wodę to:

- modernizacja stacji uzdatniania wody,
- budowa sieci wodociągowych na terenach nowej zabudowy,
- wymiana przewodów sieci wodociągowych,
- wymiana przyłączy,
- rozbudowa istniejących systemów zaopatrzenia w wodę.

Wodociąg grupowy Środa Śląska - Szczepanów - Lipnica.

Obejmuje obecnie swoim zasięgiem miasto Środa Śląska oraz wsie Szczepanów – Lipnica – Przedmoście - Święte – Jugowiec – Chwalimierz – Ogrodnica – Proszków – Jastrzębce - Komorniki.

Ujęcia w Szczepanowie posiadają wystarczające zasoby na pokrycie planowanego rozwoju miasta i gminy Środa Śląska. Proponuje się, aby jedynym źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy był ZUW Szczepanów. Pokrycie ewentualnych potrzeb związanych z działalnością gospodarczą nastąpić może również poprzez budowę ujęć własnych na terenie inwestora.

Program modernizacji istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę gminy ma na celu modyfikację systemu w układzie pięciu stacji uzdatniania (w tym dwie własności Spółdzielni Mieszkaniowej).

Docelowo planuje się wyłączyć z eksploatacji lokalne stacje uzdatniania wody a system zaopatrzenia w wodę oprzeć na tylko z jednej stacji - ZUW w Szczepanowie.

Modyfikację istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę gm. Środa Śląska przewidziano w czterech etapach:

etap I – podłączenie bezpośrednio ze zbiornika wieżowego w Środzie Śląskiej – SUW w Wojczycach rurociągiem tranzytowym. Umożliwi to wyłączenie z eksploatacji ujęcia wody i SUW w Wojczycach, (obecnie wodociąg grupowy Wojczyce - Kryniczno – Juszczyń - obejmuje swoim zasięgiem wsie: Wojczyce - Kryniczno – Juszczyń oraz wieś Kadłub z gminy Miękinia).

- połączenie sieci wodociągowej wsi Lipnica z siecią wodociągową wsi Jastrzębce, co umożliwi wyłączenie SUW w Jastrzębcach, (wieś Jastrzębce posiada wodociąg zbiorowy),
- połączenie wodociągu w miejscowości Rakoszyce z wodociągiem wsi Gozdawa, co umożliwi wyłączenie SUW w Gozdawie (wieś Gozdawa posiada wodociąg zbiorowy).

etap II – spięcie sieci wodociągowej Szczepanów - Brodno z siecią wodociągową wsi Rzeczyca wraz z zasilaniem Odyńca i Lisin. Umożliwi to wyłączenie z eksploatacji ujęcia wody i SUW w Rzeczycy. (Obecnie wodociąg grupowy Rzeczyca – Brodno: obejmuje swoim zasięgiem wieś Rzeczyca - Brodno - Zakrzów - Słup – Kobylniki).

etap III – wyłączenie z eksploatacji SUW w Michałowie (wodociąg grupowy Michałów – Ciechów obejmuje swoim zasięgiem wieś Michałów – Ciechów) i **SUW we Wrocisławicach**, (wodociąg grupowy Wrocisławice - Bukówek – Pęczków obejmuje swoim zasięgiem wieś Wrocisławice, Bukówek, Pęczków i Ligołka (eksploatowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową) i **docelowo SUW w Cesarzowicach** – (wodociąg grupowy Cesarzowice, obejmuje swym zasięgiem wsie Cesarzowice, Kulin, Rakoszyce).

etap IV – zamknięcie układu pierścieniowego gminy tj. połączenie układu wodociągowego wsi Przedmoście z siecią wodociągową wsi Juszczyń.

Jednocześnie przewiduje się wymianę przewodów wodociągowych na terenie gminy wraz z przyłączami w Rzeczycy i Wojczycach.

Przewiduje się również modernizację przewodów wodociągowych w mieście Środa Śląska. Planuje się rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej na tereny planowanej zabudowy oraz wymianę istniejącej sieci wodociągowej będącej w złym stanie technicznym. Wymiana sieci wodociągowej w przeważającej większości prowadzona będzie po istniejących trasach sieci.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Miasto Środa Śląska posiada w przeważającej większości kanalizację mieszaną. Niektóre kanały są kanałami ogólnospławnymi, w większości ulic ułożona jest kanalizacja rozdzielcza. Odbiornikiem wód opadowych z kanalizacji deszczowej jest rzeka Średzka Woda i jej dopływy. Stare przedwojenne kanały są zdekapitalizowane i wymagają ciągłych remontów lub całkowitej wymiany. Przedsiębiorstwo eksploatujące sieć na bieżąco usuwa awarie i utrzymuje sieć w ciągłej sprawności.

Na obszarze zmiany studium (tereny MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1) należy dążyć do zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w miejscu opadu. Zaleca się gromadzenie wody w studniach chłonnych, nieckach retencyjnych oraz stosowanie innych rozwiązań służących zatrzymaniu i rozprowadzeniu wód na obszarze zmiany studium.

Oddana do użytku w 1996 r. mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, o przepustowości $Q = 6000 \text{ m}^3/\text{d}$, zlokalizowana jest w północnej części miasta, u wylotu ul. Sikorskiego. Aktualnie na oczyszczalnię dopływa średnio $Q = 1700 - 2800 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków komunalnych.

Na terenie gminy Środa Śląska tylko niewielka część miejscowości posiada centralne systemy oczyszczania ścieków. Po powodzi 1997 roku w północnej, nadodrzańskiej części gminy zrealizowano sieć kanalizacji sanitarnej. Wsie: Rzeczyca, Brodno, Zakrzów, Słup, Kobylniki i Szczepanów odprowadzają ścieki systemem grawitacyjno-tłocznym do istniejącej kanalizacji miejskiej, a następnie systemem kanalizacji miasta Środa Śląska ścieki odprowadzane są do oczyszczalni. Oczyszczalnia spełnia warunki pozwolenia wodno-prawnego na zrzut ścieków oczyszczonych do odbiornika, którym jest Średzka Woda. Wymaga jednak przeprowadzenie modernizacji dostosowującej oczyszczanie ścieków do norm unijnych.

Szacunkowe obliczenia ilości ścieków bytowo-komunalnych przeprowadzono przy założeniu, że ich ilość jest pochodną ilości dostarczonej wody. W osiedlach wiejskich dobowy odpływ ścieków wynosi zazwyczaj 75 - 85% potrzeb wodnych, ponieważ woda zużyta do podlewania roślin, polewania ulic oraz pojenia i utrzymania czystości zwierząt nie trafia do kanalizacji. Do obliczeń przyjęto odpływ ścieków równy 75% zapotrzebowania wody ($q \text{ jedn.} = 150 \text{ l/Mkd}$, $N_d = 1,3$).

Tab. 2 Bilans ścieków bytowo-komunalnych powstających na obszarze gminy Środa Śląska.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców na perspektywę	Ilość ścieków	
			$Q_{\text{śrd}} [\text{m}^3/\text{d}]$	$Q_{\text{maxd}} [\text{m}^3/\text{d}]$
1.	Środa Śląska	9600	1440,0	1872
2.	Rzeczyca	330	49,5	64,3
3.	Brodno	230	34,5	44,8
4.	Zakrzów	200	30,0	39,0
5.	Słup	190	28,5	37,0
6.	Kobylniki	90	13,5	17,5
7.	Lipnica	200	30,0	39,0
8.	Szczepanów	1350	202,5	263,2
9.	Przedmoście	320	48,0	62,4
10.	Święte	275	41,2	53,6

11.	Jastrzębce	470	70,5	91,6
12.	Proszków	440	66,0	85,8
13.	Komorniki	350	52,5	68,2
14.	Juszczyn	320	48,0	62,4
15.	Wojczyce	115	17,2	22,4
16.	Kryniczno	340	51,0	66,3
17.	Jugowiec	370	55,5	72,1
18.	Chwalimierz	330	49,5	64,3
19.	Ogrodnica	150	22,5	29,2
20.	Pęczków	70	10,5	13,6
21.	Wrocisławice	440	66,0	85,8
22.	Bukówek	280	42,0	54,6
23.	Ciechów	1620	243,0	315,9
24.	Gozdawa	80	12,0	15,6
25.	Michałów	50	7,5	9,75
26.	Cesarzowice	440	66,0	85,8
27.	Kulin	300	45,0	58,5
28.	Rakoszyce	750	112,5	146,2
Razem		19700	2955,0	3841,5

Kierunki rozwoju systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków przyjęto w oparciu o opracowaną przez Przedsiębiorstwo Innowacyjno Wdrożeniowe „Aktualizację koncepcji programowej gospodarki ściekowej dla gminy Środa Śląska”.

Zgodnie z ww. koncepcją zakłada się realizację systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków w następującym układzie:

- Wsie: Święte i Przedmoście - planuje się włączenie ścieków z tych wsi do istniejącej kanalizacji w Komornikach. Następnie ścieki poprzez system kanalizacyjny miasta Środa Śląska dopływać będą do oczyszczalni ścieków.
- Wsie: Rakoszyce, Gozdawa, Kryniczno, Jugowiec i Chwalimierz - ścieki włączone zostaną do kanalizacji miasta w rejonie ul. Świdnickiej i poprzez system kanalizacyjny miasta dopływać będą do oczyszczalni ścieków.
- Wsie: Wojczyce i Juszczyn - ścieki będą włączone systemem grawitacyjnym i pompowym do kanalizacji wsi Kryniczno.
- Wsie: Kulin, Cesarzowice i Ciechów - ścieki będą włączone systemem grawitacyjnym i pompowym do głównego ciągu poprzez kanalizację we wsi Chwalimierz.
- Wieś Michałów - ścieki z Michałowa będą przepompowywane do głównego ciągu poprzez kanalizację wsi Cesarzowice.
- Wsie: Bukówek, Wrocisławice i Pęczków - ścieki będą włączone systemem grawitacyjnym i pompowym do głównego ciągu poprzez kanalizację we wsi Ciechów.
- Wieś Ogrodnica – ścieki z Ogrodnicy będą przepompowywane do pompowni głównej, zlokalizowanej przy drodze Chwalimierz - Środa Śląska.
- Wieś Ligotka - ścieki z Ligotki ze względu na małą ich ilość oraz znaczne oddalenie od planowanej sieci kanalizacyjnej muszą być gromadzone w zbiorniku bezodpływowym i wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni w Środzie Śląskiej. Bądź zostanie tam wybudowana indywidualna przydomowa oczyszczalnia ścieków.

Dopuszcza się również inny niż podany w studium sposób grupowania wsi we wspólne systemy kanalizacyjne pod warunkiem nienaruszania innych ustaleń studium.

Planowane rozwiązania układów kanalizacyjnych pozwalają na etapowanie inwestycji. Wybór i kolejność realizacji zależy jest w głównej mierze od posiadanych środków finansowych Inwestora oraz od intensywności rozwijającego się zainwestowania.

Do czasu realizacji w/w systemów kanalizacyjnych, ścieki bytowo-gospodarcze powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i w miarę potrzeb wywożone do punktu zlewnego fekalii, zorganizowanego w najbliższej działającej oczyszczalni ścieków.

Dla wyznaczonych terenów pod działalność związaną z aktywnością gospodarczą dopuszcza się w okresie przejściowym tj. do czasu realizacji układu kanalizacyjnego i oczyszczalni ścieków dla wsi, budowę lokalnych systemów oczyszczania ścieków, po

uprzednim pozytywnym zaopiniowaniu przyjętej technologii przez stosowny organ administracji samorządowej. Przyjęta technologia nie powinna negatywnie wpływać na stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz powodować degradacji gruntów i zieleni.

Dla terenów zabudowy uzupełniającej, położonej peryferyjnie w stosunku do głównych terenów zainwestowania na obszarze wszystkich wsi i znajdującej się poza zasięgiem planowanych systemów kanalizacji sanitarnej przewiduje się zorganizowanie wywozu ścieków sanitarnych do najbliższej zlewni zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się na tych terenach realizację indywidualnych systemów oczyszczania ścieków pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii stosownych organów administracji samorządowej.

Zaleca się kompleksowe rozwiązywanie gospodarki ściekowej realizowanych obiektów w obrębie istniejącego zainwestowania jednostek osadniczych (budowa kanalizacji i przepompowni zarówno dla potrzeb projektowanych obiektów jak i dla zabudowy już istniejącej).

Miasto Środa Śląska posiada nową sieć kanalizacji rozdzielczej, za wyjątkiem obszaru centrum staromiejskiego gdzie pozostał układ kanalizacji ogólnospławnej. W realizacji jest przebudowa systemu kanalizacji ogólnospławnej i budowa nowej sieci kanalizacji rozdzielczej. Dotyczy to przede wszystkim ulic: Pl. Wolności, Kolejowa, Daszyńskiego, Kilińskiego, 1-go Maja oraz ulicy Wrocławskiej. Planuje się również rozbudowę sieci kanalizacyjnej na tereny planowanej zabudowy.

Pokazane na rysunku studium - ideogram uzbrojenia (trasy przebiegu planowanych systemów kanalizacyjnych oraz lokalizacje urządzeń takich jak; oczyszczalnię, przepompownie) są orientacyjne. Ostateczna ich lokalizacja ustalona zostanie na etapie planów miejscowych.

GOSPODARKA ODPADAMI

Zwiększający się poziom konsumpcji, wprowadzanie do obiegu substancji o wyjątkowo długim okresie degradacji, postępująca urbanizacja powoduje systematyczny wzrost produkowanej masy odpadów. Ich racjonalne i możliwie optymalne zagospodarowanie stanowi jeden z podstawowych problemów do rozwiązania dla władz gminy. Obecny sposób utylizacji odpadów jest typowo ekstensywny, bowiem polega jedynie na pozabawianiu się ich poprzez wywożenie i składowanie na wysypisku. Brak jest stosowania na odpowiednią skalę nowoczesnych metod utylizacji i przetwarzania odpadów. W celu prawidłowego rozwiązania problemu utylizacji odpadów opracowana została przez Firmę EKOL - Usługi Projektowo - Wykonawcze „Koncepcję gospodarki odpadami” w gminie, która umożliwi całkowite odejście w perspektywie najbliższych lat od tradycyjnego sposobu składowania odpadów w formie zmieszanej.

W/w „Konceptja..” zakłada między innymi, utworzenie efektywnego systemu zbierania odpadów, którego podstawowymi cechami są: minimalizacja ilości odpadów poprzez segregację surowców wtórnych i wykorzystanie składników organicznych oraz kierowanie na składowisko tylko tych odpadów które nie nadają się do dalszego wykorzystania. Nowa gospodarka odpadami wykorzystywać powinna już istniejący system zbiórki surowców wtórnych.

Wariantowo wprowadzono - segregację odpadów w stacji sortowania która powinna być zlokalizowana na terenie składowiska odpadów.

Odpady niebezpieczne powinny być gromadzone selektywnie w specjalnych pojemnikach ustawionych w miejscach użyteczności publicznej (wariant I), wywóz specjalnym samochodem, który może odbierać odpady od mieszkańców poszczególnych jednostek administracyjnych na zasadzie ogólnego objazdu rejonów (wariant II) oraz składowanie w wydzielonym miejscu na terenie gminnej zbiornicy (wariant III).

W „Konceptji..” zaproponowano również dwa warianty kompostowania:

wariant I - kompostowanie nie sortowanych lub częściowo sortowanych odpadów komunalnych łącznie z osadami ściekowymi,

wariant II - kompostowanie osadów ściekowych z odpadami zielonymi w przyzmacz,
W przypadku wyboru wariantu I - kompostownia powinna być zlokalizowana na nowym składowisku na terenie gminy Środa Śląska lub w gminie ościennej.

Przy wyborze wariantu II właściwą lokalizacją kompostowni byłby teren oczyszczalni.

Po przeprowadzeniu analizy możliwości lokalizacji nowego składowiska wytypowano następujące tereny:

Wzrobisko przy cegielni w Chwalimierzu. Powierzchnia niecki wynosi ok. 6 ha, a jej głębokość dochodzi do 20 m. Teren ten może rozwiązać problem składowania odpadów na kilkadziesiąt lat. Teren na którym obecnie znajduje się cegielnia można będzie wykorzystać na kompostownię przy nowym składowisku.

Żwirownia koło Chomiąży znajduje się na terenie gminy Malczyce w pobliżu granicy z gminą Środa Śląska. Pojemność wzrobiska jest stosunkowo niewielka, wystarczyłaby jednak na potrzeby gminy. Rozległy teren wokół niecki stanowią nieużytki nadające się na lokalizację kompostowni, zbiornicy odpadów. Teren znajduje się daleko od zabudowań, z jednej strony osłonięty jest lasem. Na omawianym terenie składowane są odpady w sposób niekontrolowany przez okoliczną ludność.

Teren położony w pobliżu miejscowości Słup wymaga przygotowania w celu składowania w nim odpadów tj.:

- odpompowania wody,
- wykonania sztucznego uszczelnienia,
- wykonania drenażu melioracyjnego pod warstwą sztucznego uszczelnienia w celu odprowadzenie wód napływowych,

Teren znajduje się na skraju gminy, daleko od zabudowań wsi Słup, blisko rzeki Odry - teren objęty był powodzią w lipcu 1997 r na skutek przerwania wałów.

Teren na północ od obecnego wysypiska - wymaga usypania obwałowania i uformowania niecki na północ od obecnego wysypiska co stworzyłoby dodatkowy potencjał składowania.

Spośród wszystkich propozycji jako najwłaściwszą lokalizację składowiska uznano wzrobisko przy cegielni w Chwalimierzu, następnie - żwirownię koło Chomiąży, teren na północ od obecnego wysypiska, oraz teren położony w pobliżu miejscowości Słup.

Należy również przeanalizować możliwość współdziałania kilku sąsiednich gmin we wspólnym rozwiązaniu tego problemu.

Wspólna gospodarka odpadami w większych regionach obsługi daje wymierne korzyści, takie jak:

- mniejsze nakłady na realizację inwestycji,
- niższe koszty eksploatacyjne,
- większe możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii,
- krótszy okres amortyzacji,
- ograniczenie liczby obiektów unieszkodliwiania odpadów w regionie.

Współpraca może polegać na wspólnej budowie stacji sortowania, kompostowni lub składowiska dla kilku gmin.

Jako wariant preferowany planuje się wywóz odpadów poza teren gminy i wspólna ich utylizacja we współpracy z innymi gminami.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Przez obszar gminy przebiegają dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz linia 400 kV o charakterze tranzytowym w relacji:

- 110 kV - Wrocław - Środa Śląska – Czarna,
- 110 kV - Przybków - Kąty Wrocławskie - Klecina,⁷
- 400 kV - Pasikurowice – Czarna.⁸

⁷ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

⁸ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28 stycznia 1985 r. (Monitor Polski Nr 3/85, poz. 24) dotyczącym szczegółowych wytycznych projektowania i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektroenergetycznego obowiązuje strefa ochronna, mierzona od skrajnego przewodu linii o szerokości: 14,5 m dla linii 110 kV i 33,0 m dla linii 400 kV wskazanej na rysunku Studium do likwidacji.⁹

Na rysunku studium wyznaczono strefy techniczne, wyłączone spod zabudowy wynoszące:

- 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach) dla linii 110 kV, w tym dla linii 110kV Wrocław – Pawłowice, wskazanej na rysunku Studium do likwidacji i korekty przebiegu;¹⁰
- 100 m (po 50 m od osi linii w obu kierunkach) dla linii 400 kV wskazanej na rysunku Studium do likwidacji.¹¹

Z uwagi na zły stan techniczny istniejąca napowietrzna jednotorowa linia elektroenergetyczna 400 kV planowana jest do demontażu (linia 400 kV opisana na rysunku Studium jako wskazana do likwidacji). Z kolei projektowana napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Czarna – Pasikurowice planowana jest do budowy w nowej trasie, wskazanej na rysunku Studium.⁹

Dla napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 400 kV Czarna – Pasikurowice ustala się pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m w obie strony od osi linii), w granicach którego zakazuje się lokalizacji budynków.⁹

Przebudową napowietrznej, dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV S-103/S-104/S-107 relacji Przybków – Kąty Wrocławskie – Klecina, polegać będzie na demontażu istniejącej linii na całej długości, a następnie wybudowaniu nowej, dwutorowej linii 110 kV na słupach stalowych, kratowych, ocynkowanych. Trasa dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV wskazana na rysunku Studium wymaga korekty przebiegu.¹²

Przebudowa linii jest konieczna m.in. z powodu jej złego stanu technicznego. Istniejąca linia została wybudowana w okresie międzywojennym i obecnie jest już bardzo wyeksploatowana. Dzięki przebudowie linia 110 kV będzie nowoczesna, zgodna z obowiązującymi normami. Całkowita długość linii po przebudowaniu wynosić będzie ok. 62 km. W granicach obszaru gminy Środa Śląska planowana jest budowa ok. 15,5 km linii elektroenergetycznej. Planowany do przebudowy odcinek zaopatruje w energię kilka stacji, które służą zasilaniu znacznej części Legnicy (m.in. Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego), a także gmin Legnickie Pole, Wądroże Wielkie, Udanin, Wrocław, Kąty Wrocławskie, Kostomłoty, Środa Śląska i Malczyce.¹⁰

Dla napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV Przybków - Kąty Wrocławskie - Klecina ustala się pas technologiczny (**obszar oddziaływania linii elektroenergetycznej**) o szerokości 23 m (po 11,5 m w obie strony od osi linii), w granicach którego zakazuje się lokalizacji obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.¹⁰

Według oceny Zakładu Energetycznego we Wrocławiu, stan techniczny sieci średniego napięcia na obszarze gminy jest średni, natomiast remontu kapitalnego wymaga sieć niskiego napięcia w wielu miejscowościach. Koniecznym jest również budowa nowych stacji transformatorowych w celu poprawy warunków napięciowych. Na terenie miasta sieć elektroenergetyczna średniego napięcia jest w stanie technicznym - dobrym natomiast remontów wymaga sieć niskiego napięcia.

Dla terenów wskazanych pod zabudowę w planach miejscowych oraz proponowanych do zagospodarowania w opracowywanym studium przewiduje się budowę dodatkowych stacji transformatorowych, stosownie do potrzeb, których lokalizację należy uzależnić od rodzaju

⁹ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

¹⁰ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

¹¹ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

¹² Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

i sposobu zabudowy oraz dopuszcza się przełożenie lub skablowanie linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia, których obecny przebieg koliduje z istniejącą i planowaną zabudową w/w terenów. Liczba stacji, ich powiązanie w układzie sieciowym wsi oraz nowe trasy linii energetycznych powinny być określone w uzgodnieniu z odpowiednim Zakładem Energetycznym na etapie planów miejscowych.

W związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną przez podmioty gospodarcze planuje się budowę Głównego Punktu Zasilania 110/20 kV na terenie Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości w Komornikach. Wykonanie odgałęzienia od linii 110 kV relacji Wrocław - Środa Śląska przewiduje się na wysokości wsi Przedmoście. Orientacyjna lokalizacja GPZ oraz orientacyjna trasa przebiegu napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia zostały wyznaczone na rysunku studium. Ostateczna ich lokalizacja ustalona zostanie na etapie planów miejscowych.

W studium dopuszcza się budowę dodatkowych GPZ 110/20 kV, obsługujących odbiorców, których zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego i planowanego układu elektroenergetycznego byłoby niemożliwe lub niedostateczne. Lokalizację tych stacji proponuje się na terenach aktywności gospodarczej. Dopuszcza się również realizację małych elektrowni wodnych.

ZAOPATRZENIE W GAZ

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Załęcze – Radakowice – Zgorzelec o średnicy nominalnej DN 300 oraz ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa,
- gazociąg zasilający odgałęzienie Środa Śląska DN 300, PN 6,3 MPa wraz ze stacją red.-pom. I stopnia Środa Śląska,
- gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Radakowice – Żarów o średnicy nominalnej DN 300 oraz ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa,
- odgałęzienie wysokiego ciśnienia DN 100, PN 6,3 MPa wraz ze stacją red.-pom. I stopnia Cegielnia Roben,
- oraz podwyższonego średniego ciśnienia:
- gazociąg podwyższonego średniego ciśnienia, DN 300, PN 1,6 MPa,
- odgałęzienie podwyższonego średniego ciśnienia, DN 150, PN 1,6 MPa wraz ze stacją red.-pom. I stopnia Ciechów.

Dla istniejącej sieci gazowej wysokiego ciśnienia obowiązują strefy ochronne wyznaczone przez odległości podstawowe ustalone na podstawie przepisów szczególnych.

Szerokość stref ochronnych uzależniona jest od rodzaju przeznaczenia terenu oraz ciśnienia i średnicy gazociągu. Strefa ochronna dla gazociągów stanowi obszar, w którym przedsiębiorstwo gazownicze jest uprawnione do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. Obowiązuje wymóg uzgodnienia z zarządcą gazociągu lokalizacji obiektów wzdłuż strefy przed wydaniem pozwolenia na budowę.

Przez obszar gminy Środa Śląska planowana jest budowa gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Toczalin - Radakowice o średnicy nominalnej do DN 700 oraz ciśnieniu nominalnym PN 8,4 MPa. Przebieg projektowanego gazociągu planowany jest wzdłuż istniejącego gazociągu (lub w jego bezpośredniej bliskości) relacji Załęcze – Radakowice – Zgorzelec, DN 300, PN 6,3 MPa. Ww. zadanie inwestycyjne zostało wprowadzone do planu rozwoju Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Ponadto w związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na gaz przez podmioty gospodarcze planuje się dostawę gazu do Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości w Komornikach poprzez wykonanie odgałęzienia od istniejącego przewodu wysokiego ciśnienia DN 300, PN 6,3 MPa wraz ze stacją red.-pom. I stopnia. Możliwość realizacji ww. inwestycji uzależniona będzie od spełnienia warunków technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia. Proponowana, orientacyjna trasa przebiegu planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia została wyznaczona i przedstawiona na rysunku studium

Miasto Środa Śląska zasilane jest gazem ziemnym poprzez stację redukcyjno-pomiarową I stopnia o przepustowości 1500 m³/h zlokalizowaną w południowej części miasta w pobliżu przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia oraz trzy stacje redukcyjno-pomiarowe II stopnia o przepustowości 2 x 1200 m³/h i 1500 m³/h. Z terenu gminy jedynie mieszkańcy Ciechowa korzystają z gazu przewodowego poprzez przewód odgałęźny od istniejącego gazociąg podwyższonego średniego ciśnienia, doprowadzający gaz do stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia o przepustowości 1500 m³/h. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrywani są w gaz metodą bezprzewodową.

W opracowywanym studium proponuje się docelowo gazyfikację przewodową (gazem ziemnym wysokometanowym) tych wsi na terenie gminy, które spełniają warunki wynikające z obowiązujących przepisów Prawa Energetycznego, a w szczególności opłacalności ekonomicznej planowanej inwestycji uzależnionej od zawarcia odpowiedniej ilości umów o przyłączenie do sieci gazowej. Decyzja o zasięgu gazyfikacji podjęta zostanie po opracowaniu „Koncepcji gazyfikacji gminy”, która powinna zawierać część ekonomiczną, określającą ocenę opłacalności dostawy gazu. Opracowanie winno uwzględniać zużycie gazu na cele bytowo-komunalne oraz grzewcze przez 100% mieszkańców. Decyzję o podjęciu inwestycji podejmie dostawca gazu

W zakresie technologii rozprowadzania gazu zakłada się model średniociśnieniowy z indywidualnymi reduktorami u odbiorców, co ma duży wpływ na obniżenie kapitałochłonności inwestycji. Obecnie przygotowuje się inwestycję dostawy gazu do miejscowości Komorniki z istniejącej sieci gazowej miasta Środa Śląska.

Dla miasta Środa Śląska została opracowana „Koncepcja programowa gazyfikacji m. Środa Śląska” w roku 1992. Część inwestycji planowanych w „Koncepcji..” zostało już zrealizowanych. Dotyczy to stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia przy ul. Słonecznej, 3-go Maja i ul. Legnickiej oraz gazociągów średnioprężnych zasilających te stacje. Do realizacji pozostaje sieć gazowa średnioprężna w planowana północnych rejonach miasta. Miasto gazyfikowane będzie w całości dla zaspokojenia potrzeb komunalno-bytowych oraz grzewczych. W rejonie istniejącej gęstej zabudowy (Stare Miasto i bezpośrednie przyległości) przewiduje się utrzymanie gazyfikacji opartej na systemie niskiego ciśnienia. Pozostała część miasta, oraz tereny przewidziane pod rozbudowę przewiduje się gazyfikować w systemie średniego ciśnienia.

Przewiduje się, że zasilanie miasta odbywać się będzie z jednej stacji red.-pom. I-go stopnia o docelowej nominalnej przepustowości 12000 m³/h zasilającej sieć średniego ciśnienia. Sieć niskiego ciśnienia zasilana będzie z sieci średniego ciśnienia poprzez cztery stacje II-go stopnia o docelowych przepustowościach 2 x 2000 i 2 x 1600 m³/h.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.

Z uwagi na brak centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło, gmina Środa Śląska posiada system gospodarki cieplnej rozproszony. W poszczególnych miejscowościach oraz na terenie miasta Środa Śląska znajdują się jedynie lokalne (zakładowe) kotłownie, głównie na opał stały. Mieszkańcy gminy korzystają w przeważającej większości z indywidualnych źródeł ciepła, znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe co) opalanych węglem i koksem. Mieszkańcy korzystający z sieci gazowej używają gazu również do celów grzewczych.

W opracowywanym „studium” przewiduje się utrzymanie istniejącego indywidualnego systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Szczególnie należy dążyć do likwidacji lokalnych kotłowni poprzez zamianę nośnika energii na paliwo nie powodujące zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Proponuje się przechodzenie na ogrzewanie gazowe w miejscowościach na terenach których zostanie zrealizowana gazyfikacja oraz stosowanie niekonwencjonalnych źródeł uzyskiwania energii cieplnej (wykorzystywanie ciepła odpadowego i alternatywnych źródeł energii, zmianę rodzajów paliwa). Zaleca się:

- rozbudowę lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu racjonalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw,
- budowę lub modernizację urządzeń odpylających - stosowanie wysokosprawnych, nowoczesnych technik odpylania,
- budowę urządzeń dla ograniczania emisji zanieczyszczeń gazowych,
- hermetyzację procesów technologicznych,
- likwidację źródeł emisji niezorganizowanej,
- tworzenie technicznych możliwości korzystania z czystych paliw,
- wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych oraz badań stanu środowiska.

Dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń lokalnych systemów zaopatrzenia w ciepło na terenach przeznaczonych pod zabudowę, pod warunkiem nienaruszania innych ustaleń, a szczególnie warunków ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych oraz normatywów środowiskowych w zakresie zanieczyszczenia powietrza.

TELEKOMUNIKACJA

Gmina Środa Śląska posiada sieć telekomunikacyjną w postaci linii napowietrznych, kablowych doziemnych oraz kablowych w kanalizacji teletechnicznej. Stan techniczny sieci określany jest jako dobry.

Przez obszar gminy przebiega telekomunikacyjna linia światłowodowa Zgorzelec - Wrocław - Środa Śląska - Warszawa oraz linie światłowodowe relacji Środa Śląska - Wrocław oraz Środa Śląska - Świdnica.

Planuje się dalszą rozbudowę systemów telekomunikacyjnych z udziałem wielu operatorów dopuszczonych do działalności gospodarczej w tej dziedzinie.

Lokalizacja stacji przekaźnikowych telefonii komórkowej nie powinna powodować zakłóceń w rozwoju innych funkcji zapisanych w studium.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Na terenie miasta i gminy Środa Śląska planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- inwestycje z zakresu komunikacji:
  - budowa bocznicy kolejowej do obszaru aktywności gospodarczej w Komornikach,
  - budowa po stronie północnej obejścia centrum miasta ulicą kl. Z - od drogi krajowej nr 94 we wsi Komorniki do drogi powiatowej nr 2066 w Środzie Śląskiej,
  - budowa drogi gminnej relacji Szczepanów - Brodno,
  - budowa ulic układu obsługującego,
  - przebudowa ok. 218 km dróg transportu rolnego,
- inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej:
  - budowa odgałęzienia gazociągu wysokiego ciśnienia do obszaru aktywności gospodarczej w Komornikach wraz ze stacją red.-pom. I stopnia,
  - budowa GPZ na obszarze aktywności gospodarczej w Komornikach wraz z odgałęzieniem od linii 110 kV,
  - budowa i rozbudowa kanalizacji,
  - rozbudowa sieci wodociągowej,
- inwestycje z zakresu gospodarki wodnej:
  - budowa ok. 2,9 km cieku melioracji podstawowej (nowe koryto Cieciorki),
  - budowa lub odbudowa ok. 18 ha zbiorników małej retencji,
- inwestycje z zakresu budowy i przebudowy obiektów użyteczności publicznej takich jak: administracja, kultura, oświata, zdrowie i opieka społeczna,

- inwestycje z zakresu urządzania publicznych terenów zieleni urządzonej takich jak: parki, skwery, zieleńce,
- inwestycje z zakresu urządzania nowych boisk sportowych i placów zabaw w: Cesarzowicach, Ciechowie, Gozdawie, Jastrzębcach, Jugowcu, Kobylnikach, Komornikach, Lipnicy, Michałowie, Pęczkowie, Świętem i Wojczycach,
- powiększenie cmentarzy w: Środzie Śląskiej, Bukówku, Ciechowie, Juszczyńie, Krynicznie, Kulinie, Świętem i Wrocisławicach.

Obszary, na których mogą być rozmieszczenie inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym określono na rysunku studium jako jednostki funkcjonalno-przestrzenne o dominującej funkcji: usług, sportu i rekreacji, zieleni urządzonej, cmentarzy, infrastruktury technicznej i oraz tereny dróg publicznych.

Przebieg projektowanych dróg powiatowych i gminnych pokazany na rysunku studium linią przerywaną ma jedynie charakter informacyjny. Lokalizacja ta może ulec jeszcze zmianie w trakcie prac projektowych. Zmiany te nie spowodują zmian ustaleń SUIKZP. Zgodnie z ustawą z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji w zakresie dróg krajowych oraz zmianie niektórych innych ustaw, starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wydaje decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi na wniosek właściwego zarządcy drogi. Dokładna lokalizacja dróg zostanie ustalona ww. decyzjach.

Obszary, na których mogą być rozmieszczenie inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym określono na rysunku studium jako jednostki funkcjonalno-przestrzenne o dominującej funkcji: usług, sportu i rekreacji, zieleni urządzonej, cmentarzy, infrastruktury technicznej i oraz tereny dróg publicznych.

Przebieg projektowanych dróg pokazanych linią przerywaną ma charakter informacyjny. Dokładna lokalizacja zostanie ustalona w planie miejscowym.

Przebieg projektowanego przełożenia trasy rzeki Cieciorki pokazany linią przerywaną ma charakter informacyjny.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Wojewoda Dolnośląski nie zgłosił wniosków do studium. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym nie obejmują obszarów w granicach administracyjnych gminy Środa Śląska.

Również w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego dla obszaru miasta i gminy Środa Śląska nie wprowadzono programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Istnieje jednak konieczność realizacji następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- inwestycje z zakresu komunikacji drogowej:
  - rozbudowa drogi krajowej nr 94 do uzyskania parametrów klasy GP 2/2,
  - rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 346 do uzyskania parametrów klasy G 1/2 wraz z budową obejść miejscowości Kryniczno i Rakoszyce,
  - budowa obejścia wsi Komorniki drogą powiatową nr 2061,
  - budowa odcinka drogi powiatowej od drogi krajowej nr 94 na wysokości wsi Proszków do drogi powiatowej nr 2066 we wsi Jastrzębce,
- inwestycje z zakresu komunikacji kolejowej – przebudowa oraz dostosowanie do prędkości 160 km/h linii kolejowej 275 korytarza transportowego E-30 (w trakcie realizacji),

- inwestycje z zakresu sieci przesyłowej - modernizacja linii 400 kV relacji Mikułowa – Czarna - Joachimów.¹³
- inwestycje z zakresu sieci dystrybucyjnej – przebudowa dwutorowej linii napowietrznej 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie - Klecina.¹⁴
- inwestycje z zakresu gospodarki wodnej:
  - budowa stopnia wodnego Malczyce (w trakcie realizacji od 2003 r.),
  - budowa średniego zbiornika retencyjnego Chwalimierz na Średzkiej Wodzie,
  - przebudowa i podwyższenie lewobrzeżnego wału przeciwpowodziowego rzeki Odry w km 283 – 305 (przewidziana realizacja 2006 –2010),
- inwestycje z zakresu turystyki – budowa przystani turystycznej na rzece Odrze.
- inwestycje z zakresu budowy i przebudowy obiektów użyteczności publicznej takich jak:
  - administracja, kultura, oświata, zdrowie i opieka społeczna,
  - budowa szpitala powiatowego w Środzie Śląskiej.

Obszary, na których rozmieszczenie będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym określono na rysunku studium.

W zawartym w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. 2015 poz. 1265), wykazie strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych występuje zadanie pn. „Budowa linii 400 kV Czarna - Pasikurowice”. Dla ww. inwestycji na rysunku Studium wskazano trasę napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV wraz z pasem technologicznym.¹¹

Przebieg projektowanych dróg i obejść drogowych pokazany na rysunku studium linią przerywaną ma jedynie charakter informacyjny. Lokalizacje te mogą ulec zmianie w trakcie prac projektowych. Zmiany te nie spowodują zmian ustaleń niniejszego SUIKZP. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość przyszłościowej realizacji ww. inwestycji drogowych przez zachowanie obszarów, na których będą realizowane, w dotychczasowym użytkowaniu bez możliwości zabudowy.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji w zakresie dróg krajowych oraz zmianie niektórych innych ustaw, wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wydaje decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi na wniosek właściwego zarządcy drogi. Dokładna lokalizacja dróg zostanie ustalona w decyzjach lokalizacyjnych.

Lokalizacja zbiornika „Chwalimierz” pokazana na rysunku studium ma jedynie charakter informacyjny i została naniesiona zgodnie opracowanym w 2004 roku przez Water Service Sp. z o.o. „Studium wykonalności budowy zbiornika retencyjnego w Chwalimierzu”. W trakcie prac projektowych zrezygnowano z wariantu I lokalizacji zbiornika ze względu na bardzo wysoki koszt wyłączenia gruntów z produkcji leśnej. Lokalizacja ta może ulec jeszcze zmianie w trakcie prac projektowych. Zmiana ta nie spowoduje zmian ustaleń studium.

W najbliższych latach na rzece Odrze w km 300 będzie kontynuowana budowa stopnia wodnego „Malczyce” (planowane zakończenie inwestycji ok. 2009 r.) Obiekty stopnia rozmieszczone są po obu stronach rzeki Odry w gminach: Środa Śląska, Wołów i Brzeg Dolny. Zakres inwestycji obejmuje budowę obiektów podstawowych, służących do piętrzenia wody, jak również obiektów i inwestycji towarzyszących umożliwiających właściwe wykorzystanie i obsługę stopnia oraz ochronę i zagospodarowanie terenów w zasięgu piętrzenia.

Stopień wodny składać się będzie z:

- ruchomego jazu trzyprzęsłowego z przepływem dla ryb oraz kładki dla pieszych,
- jazu stałego o długości ok. 300 m z częścią przelewową długości ok. 130 m,

¹³ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

¹⁴ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

- śluzy żeglugowej o wymiarach 190 x 12 x 3,5, (śluzza wyposażona będzie w awanporty o długości ok. 500 m),
- elektrowni wodnej.
- Inwestycjami towarzyszącymi budowie stopnia wodnego, likwidującymi ujemne skutki piętrzenia będą:
- budowa przestony wodoszczelnej we wsi Rzeczyca na długości ok. 1 km wzdłuż zapory bocznej,
- budowa kanału odwadniającego o długości ok. 5,6 km,
- budowa pompowni ujmujących wody przesiąkowe z odprowadzeniem do rzeki Odry,
- budowa rowu melioracyjnego o długości ok. 4,0 km,
- renowacja koryta rzeki Jezioroki na długości ok. 6,0 km i rzeki Średzkiej Wody na długości ok. 5,0 km,
- wykonanie melioracji szczegółowych na obszarze ok. 500 ha.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m²

Obszary w granicach administracyjnych miejsko-wiejskiej gminy Środa Śląska, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

Na podstawie przepisów odrębnych

- na podstawie przepisów odrębnych:
  - tereny górnicze - zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - teren górniczy „Chwalimierz II” posiada aktualnie obowiązujący planu - uchwała nr XV/116/03 Rady Gminy i Miasta w Środzie Śląskiej z dnia 15 października 2003 r.,
  - obszar zespołu staromiejskiego Środy Śląskiej (w przypadku objęcia ochroną poprzez utworzenie parku kulturowego) zgodnie z art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
- nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W studium na obszarze gminy Środa Śląska nie przewiduje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Nie wyznaczono więc obszarów rozmieszczenia tego typu obiektów.

Obszary przestrzeni publicznej:

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszary przestrzeni publicznej są to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości życia i sprzyjające nawiązaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Na obszarze gminy Środa Śląska są to przede wszystkim obszary gdzie odbywają się imprezy kulturalne i sportowe, miejsca wypoczynku i rekreacji a także kościoły i cmentarze.

Tereny o cechach obszarów przestrzeni publicznej wymagające sporządzenia planu miejscowego:

- budowa przystani turystycznej na rzece Odrze,
- urządzenie nowych publicznych terenów sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej,
- powiększenie cmentarzy.

10.OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy w wyniku którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium.

Przed podjęciem uchwały przez radę gminy o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego dla określonego terenu, burmistrz wykonuje analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzania planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy sporządzić dla wyznaczonych na rysunku studium obszarów zainwestowania, na których planuje się nowe inwestycje wymagające realizacji dróg i sieci uzbrojenia, podziału na działki budowlane oraz uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Zaleca się objęciem opracowaniem całych obrębów poszczególnych miejscowości. Dopuszcza się etapowanie sporządzania planów miejscowych i podział obszaru przewidzianego do objęcia planem na mniejsze części. Plan miejscowy, w wyniku którego nastąpi zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, powinien obejmować co najmniej obszar jednej jednostki funkcjonalno-przestrzennej wyznaczonej na rysunku studium liniami rozgraniczającymi i oznaczonej symbolem przeznaczenia.

Linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno-przestrzenne wskazane na rysunku studium winny być traktowane jako orientacyjne i stanowią wytyczną dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ich uściślenie zostanie dokonane w tych planach w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów. Dopuszcza się przesunięcia w planach miejscowych granic jednostek funkcjonalno-przestrzennych o nie więcej niż 20 m.

Na podstawie Uchwały Nr XXXVI/288/16 z dnia 7 grudnia 2016 r. zostanie opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji celu publicznego, jaką stanowi napowietrzna linia elektroenergetyczna 400 kV Czarna – Pasikowice, dla części obrębów geodezyjnych Lipnica, Brodno, Zakrzów, Szczepanów, Słup i Kobylniki. W związku z planowaną lokalizacją linii na obszarze gminy, zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne będą wymagały grunty przeznaczone pod budowę linii (miejsce posadowienia słupa) oraz grunty umożliwiające prawidłowe jej funkcjonowanie, pozostające w zasięgu jej pasa technologicznego.¹⁵

¹⁵ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

Na podstawie Uchwały Nr LIV/494/17z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Śląska w zakresie lokalizacji napowietrznej linii elektroenergetycznej 2 x 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie – Klecina, zostanie opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji celu publicznego, jaką stanowi napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie – Klecina, dla części obrębów geodezyjnych Wrocisławice, Bukówek, Cesarzowice, Kulin, Rakoszyce. W związku z planowaną lokalizacją linii na obszarze gminy, zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne będą wymagały grunty przeznaczone pod budowę linii (miejsce posadowienia słupa) oraz umożliwiające prawidłowe jej funkcjonowanie, pozostające w zasięgu jej pasa technologicznego.¹⁶

Na podstawie Uchwały z Nr L/424/17 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bukówek oraz uchwałą Nr LXVI/598/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 sierpnia 2018 r. zmieniającą uchwałę nr L/424/17 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bukówek oraz na podstawie Uchwały Nr LXVI/599/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Kryniczno, zostaną opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla teren przewidzianych pod powierzchniową eksploatację złóż. W związku z planowaną eksploatacją złóż na obszarze gminy grunty objęte ochroną, będą wymagały zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Na podstawie Uchwały z Nr LIX/538/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Rakoszyce oraz uchwałą Nr IV/39/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 zmieniającej uchwałę Nr LIX/538/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Rakoszyce, zostanie opracowany miejscowy plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów przewidzianych pod rozwój działalności gospodarczej o charakterze przemysłowo-usługowym.¹⁷

11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Polskie rolnictwo w porównaniu z rolnictwem Unii Europejskiej charakteryzuje się:

- rozdrobnioną strukturą agrarną,
- nadmiernym zatrudnieniem (ukryte bezrobocie),
- niską towarowością,
- niską wydajnością pracy i efektywnością produkcji.

Modernizacja rolnictwa musi iść w parze ze przemianami strukturalnymi. Konieczne jest:

- przekształcenie struktury wielkościowej gospodarstw,
- zwiększenie powierzchni gospodarstw (do ok. 25 ha),
- specjalizowanie gospodarstw małych w pracochłonnych lecz opłacalnych działach produkcji.

¹⁶ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

¹⁷ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXI/206/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 23 grudnia 2019 r.

Wdrożenie specjalizacji i nowoczesnych technologii wymaga stosowania specjalistycznego sprzętu. Ze względu na wysoką cenę maszyn rolniczych powinny powstać:

- spółki rolnicze i grupy producenckie wspólnie użytkujące maszyny,
- przedsiębiorstwa świadczące usługi z zakresu mechanizacji prac polowych.

Tworzenie grup producenckich ma na celu:

- wspólne użytkowanie maszyn,
- wyeliminowanie pośredników pomiędzy producentami żywności a przemysłem rolno-spożywczym,
- możliwość negocjacji ceny i możliwość kontraktacji,
- obniżenie kosztów produkcji.

Zmiany strukturalne, postęp techniczny i technologiczny spowodują zmniejszenie zapotrzebowania na pracę. Nastąpi znaczny spadek zatrudnionych w rolnictwie. Konieczne jest tworzenie nowych miejsc pracy poza gospodarstwem rolnym:

- w usługach (głównie związanych z obsługą rolnictwa i obsługą ruchu turystycznego),
- w przemyśle (głównie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz nowych, wysokiej techniki, nieuciążliwych dla środowiska działalnościach gospodarczych).
- Podstawową formą organizacyjną gospodarowania w rolnictwie powinno stać się rozwojowe gospodarstwo rodzinne spełniające następujące wymogi:
- zapewnić zatrudnienie właścicielowi i rodzinie,
- zapewnić odpowiedni dochód.

Ze względu na to, że gospodarstwa rodzinne oparte są o własne zasoby pracy, gospodarstwa małe powinny prowadzić wysoko wyspecjalizowaną, pracochłonną produkcję rolniczą (uprawy ekologiczne, rośliny ozdobne, produkcja szkółkarska) natomiast duże gospodarstwa powinny prowadzić specjalistyczną produkcję rolniczą. Dzięki temu będą w stanie sprostać wymogom rynku odnośnie jakości, nowoczesności odmian oraz utrzymania standardów wytwarzanych produktów. Gospodarstwa rodzinne mogą łączyć się w grupy producenckie. Grupy te (ok. 10 rolników) będą mogły uzyskiwać kredyty inwestycyjne i kredyty obrotowe oraz korzystać ze środków pomocowych UE.

Gminy Środa Śląska ze względu na bardzo korzystne warunki glebowo-klimatyczne oraz duże zasoby ziemi rolnej (grunty zaliczane do użytków rolnych obejmują 12.480 ha) posiada predyspozycje do dalszego rozwoju i intensyfikacji produkcji rolnej. Należy chronić przed zainwestowaniem kompleksy rolne klas I – III i trwale użytki zielone oraz rozwijać funkcje związane z obsługą rolnictwa.

Należy dążyć do:

- rozwoju produkcji zwierzęcej oraz zróżnicowanej produkcji roślinnej,
- dostosowania produkcji roślinnej i zwierzęcej do warunków przyrodniczych,
- rozwoju bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwoju aktywności z „otoczenia” rolnictwa (usługi, przechowalnictwo, przetwórstwo),
- pełnego wykorzystania rezerw w porolniczym majątku trwałym,
- rozwoju gospodarstw agroturystycznych i rolnictwa ekologicznego w północnej części gminy,
- rozwoju ekstensywnego chowu bydła na terenach projektowanego parku krajobrazowego w celu zabezpieczenia istniejących łąk i pastwisk przed zarastaniem i degradacją,
- pełnego wyposażenia gospodarstw w urządzenia infrastruktury technicznej.

Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze to:

- tereny rozwojowe miasta Środa Śląska oraz poszczególnych miejscowości wyznaczone na rysunku studium,
- obszar Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości wzdłuż drogi krajowej nr 94,
- tereny przeznaczone na budowę średniego zbiornika retencyjnego Chwalimierz na Średzkiej Wodzie (ok. 100 ha).
- tereny przeznaczone na przebudowę i dostosowanie do prędkości powyżej 160 km/h linii kolejowej 275 korytarza transportowego E-30 (ok. 2 ha),

- tereny przeznaczone na rozbudowę dróg układu podstawowego w celu uzyskania w układzie docelowym na całym przebiegu parametrów odpowiednich do ich klas,
- tereny przeznaczone na budowę obejść drogowych miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne,
- tereny przeznaczone na budowę drogi gminnej relacji Szczepanów - Brodno,
- tereny przeznaczone pod budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Czarna – Pasikurowice (miejsce posadowienia słupa) w granicach jej pasa technologicznego.¹⁸
- tereny przeznaczone pod lokalizację słupów napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie – Klecina.¹⁹,
- tereny przeznaczone pod eksploatację surowców ilastych ceramiki budowlanej w ramach złoża „Bukówek”²⁰

LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy i grunty leśne zajmują w gminie Środa Śląska 3714 ha, a zadrzewienia 92,7 ha. Stopień lesistości wynosi 19,1% i jest wyższy niż przeciętna w powiecie średzkim (11,8%).

Projekt granicy rolno-leśnej opracowany w lipcu 2005 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych wyznaczył grunty proponowane do zalesienia. W projekcie granicy rolno-leśnej projektuje się zalesienia gruntów w 22 obrębach ewidencyjnych na łącznej powierzchni 236,89 ha. Najwięcej takich gruntów wyznaczone w obrębach Szczepanów (66,55 ha), Lipnica (27,90 ha), Komorniki (22,53 ha) oraz Cesarzowice (21,17 ha). W Bukówku, Ogrodnicy, Wojczycach, Wrocisławicach i Zakrzewie nie przewidziano zalesień. Ogółem na terenie gminy Środa Śląska, w wyniku realizacji projektu granicy rolno-leśnej, obszar lasów i gruntów leśnych może wzrosnąć z 3714,01 ha do 3950,90 ha. W rezultacie prognozowana lesistość wzrośnie z 19,1% do 20,3%.

Najwięcej gruntów przewidzianych do zalesienia stanowi własność Agencji Nieruchomości Rolnych (112,53 ha - 47,5%). Na drugim miejscu są grunty prywatne, których jest 69,04 ha (29,1%). Spośród gruntów lasów państwowych do zalesienia zakwalifikowano 55,32 ha. Są to tereny przewidziane do zalesienia w planach urządzania lasów.

Obszary zalesień objęły głównie grunty rolnicze najniższych klas, o położeniu peryferyjnym, sąsiadujące z już istniejącymi kompleksami leśnymi. Zalesienie tych gruntów będzie miało pozytywny wpływ na krajobraz obszarów otwartych oraz ochronę środowiska. Zalesienie skarp zmniejszy erozję, a zalesienie gruntów odłogowanych, mało przydatnych dla rolnictwa, będzie miało pozytywny wpływ na tworzenie korytarzy ekologicznych i obszarów, buforowych pomiędzy lasami a obszarami rolniczymi i zurbanizowanymi.

W studium dopuszcza się dodatkowe zalesienia na terenach rolniczych, nie wskazane na rysunku studium. Zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy.

Bardzo duże znaczenie w zahamowaniu i odwróceniu procesów stepowania i erozji wietrznej gleb mają zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne. Istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznej rekonstrukcji i rozbudowie, szczególnie wzdłuż: dróg, rzek i miedz.

Należy dążyć do:

- odtworzenia nasadzeń drzew wzdłuż mało uczęszczanych dróg,
- wzbogacenia nasadzeń śródpolnych o krzewy,
- stosowania południkowego kierunku zadrzewień (ze względu na przewagę wiatrów zachodnich).

¹⁸ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

¹⁹ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

²⁰ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXI/206/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 23 grudnia 2019 r.

Plan urządzeniowo – rolny gminy Środa Śląska opracowany w lipcu 2005 przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych przewiduje zadrzewienia wzdłuż projektowanych i istniejących dróg transportu rolnego o łącznej długości 126 km.

Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne to:

- tereny przeznaczone na budowę stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze oraz związanych z nim urządzeń melioracji wodnych (ok. 25 ha),
- tereny przeznaczone na budowę przystani turystycznej na rzece Odrze,
- tereny przeznaczone na budowę średniego zbiornika retencyjnego Chwalimierz na Średzkiej Wodzie (ok. 38 ha),
- tereny przeznaczone na przebudowę i dostosowanie do prędkości 160 km/h linii kolejowej 275 korytarza transportowego E-30 (ok. 2 ha),
- tereny przeznaczone na rozbudowę dróg układu podstawowego w celu uzyskania w układzie docelowym na całym przebiegu parametrów odpowiednich do ich klas,
- tereny przeznaczone na budowę drogi gminnej relacji Szczepanów - Brodno,
- tereny przeznaczone pod budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Czarna – Pasikowice (miejsce posadowienia słupa oraz grunty umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie linii) w granicach jej pasa technologicznego.²¹
- tereny przeznaczone pod budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Przybków - Kąty Wrocławskie – Klecina w granicach jej pasa technologicznego.²²

12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

Wobec braku studium ochrony przeciwpowodziowej w niniejszym SUIKZP obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią, określono na rysunku studium zgodnie z przepisami szczególnymi jako tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego.

Jako obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią służące przepuszczeniu wód powodziowych, określono na rysunku studium:

- tereny położone między linią brzegu rzeki Odry a lewym wałem przeciwpowodziowym rzeki Odry,
- tereny położone między linią brzegu rzeki Średzkiej Wody a prawym wałem przeciwpowodziowym rzeki Średzkiej Wody.

Na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią zabronione jest wykonywanie robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią oraz obowiązują zakazy dotyczące między innymi:

- lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych a także innych materiałów mogących zanieczyścić wody,
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania,

²¹ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr LVI/510/18 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 31 stycznia 2018 r.

²² Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/44/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 30 stycznia 2019 r.

- sadzenia drzew i krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiących element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służących do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności które mogłyby utrudniać ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód.

Obszar potencjalnego zagrożenia powodzią

Obszar potencjalnego zagrożenia powodzią obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego, zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych, zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Na rysunku studium określono granicę zasięgu wody 1% dla rzeki Odry oraz granicę zasięgu powodzi w lipcu 1997 roku. Tereny leżące w zasięgu wody 1 % (w przybliżeniu obręby wsi: Rzeczyca, Brodno, Zakrzów, Słup, Kobylniki, Lipnica, część obrębu Szczepanów) należy uznać za obszar potencjalnego zagrożenia powodzią.

Przy lokalizacji nowych obiektów na tym obszarze należy kierować się, w miarę możliwości, następującymi zasadami:

- obiekty powinny być niepodpiwniczone,
- poziom parteru powinien znajdować się powyżej poziomu zalewu powodziowego,
- fundamenty i ściany obiektu należy wznosić z materiałów odpornych na zawilgocenie,
- instalacje i otwory dla wprowadzenia instalacji do budynku należy zabezpieczyć przed wtargnięciem wody (zamknięcia, kłapy zwrotne).

W obiektach istniejących, zlokalizowanych w zasięgu wód powodziowych, należy stworzyć możliwość szczelnych zamknięć otworów (okna piwniczne, drzwi) oraz zabezpieczyć instalacje.

Ochrona przeciwpowodziowa

Przebieg powodzi w lipcu 1997 roku oraz przeprowadzona analiza istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej i zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi pokazała, że pasmo Odry nie ma wystarczającego systemu przeciwpowodziowego. Również w przyszłości uzyskanie pełnego bezpieczeństwa powodziowego nie jest możliwe dla wszystkich terenów. Ochronę przeciwpowodziową na obszarze gminy Środa Śląska należy prowadzić wg Programu dla Odry 2006. Zgodnie ww. programem przebudowę i podwyższenie istniejących wałów planuje się przede wszystkim dla terenów zabudowanych po uwzględnieniu redukcji fali przez planowany zbiornik Racibórz. Na obszarze gminy Środa Śląska przewidziana jest do 2010 roku przebudowa i podwyższenie istniejących wałów przeciwpowodziowych w km 283 – 305 brzeg lewy - Głoska, Lubiatów, Słup, Zakrzów, Malczyce.

Wały chroniące obszar gminy Środa Śląska przebudowane zostaną do parametrów klasy III i IV.

Wskazane jest przystosowanie korony przebudowanego wału do obsługi ruchu pieszego i rowerowego.

Problem ochrony przeciwpowodziowej dotyczy obszaru dorzecza Odry znacznie większego niż tylko zasięg wód stuletnich. Ważnym elementem biernej ochrony przeciwpowodziowej jest odbudowa i budowa zbiorników różnej retencji, które obok głównej funkcji magazynowania wody dla potrzeb rolnictwa zabezpieczają rezerwy powodziowe w pojemności zbiornika. Zadaniem planowanego średniego zbiornika retencyjnego Chwalimierz na Średzkiej Wodzie (lewobrzeżnym dopływie Odry) jest ograniczenie zagrożenia powodziowego w dolinie Średzkiej Wody. Uzyskana dzięki budowie zbiornika retencja powodziowa umożliwi wydatne zmniejszenie wielkości przepływów poniżej

zbiornika, a tym samym zostanie zwiększona ochrona przeciwpowodziowa terenów położonych poniżej zbiornika w tym miasta Środa Śląska.

W związku z ciągłym podtapianiem terenów zabudowanych w obrębie wsi Szczepanów przez rzekę Cieciorkę planuje się przełożenie trasy ww. rzeki poza teren zabudowy Szczepanowa. Projektowana trasa cieku uwzględni również planowaną rozbudowę wsi. Na rysunku studium pokazano orientacyjny przebieg projektowanego przełożenia trasy Cieciorki. Lokalizacja ta może ulec zmianie w trakcie prac projektowych. Zmiana ta nie spowoduje zmian ustaleń studium.

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie miasta i gminy Środa Śląska nie stwierdzono występowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w trybie określonym odrębnymi przepisami. Wyżej wymieniony plan może określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

Na obszarze gminy Środa Śląska dla terenu górniczego złoża „Chwalimierz II” surowców ilastych ceramiki budowlanej w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego, w tym terenu górniczego Chwalimierz II zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy i Miasta w Środzie Śląskiej Nr XV/116/03 z dnia 15.10.2003 r. wyznaczono w złożu filar ochronny dla ochrony sieci gazowej wysokiego ciśnienia.

W rejonie wsi Wrocisławice i Proszków w południowo–zachodniej części obszaru gminy zalega skrajna część rozpoznanego w kategorii C2 złoża węgla brunatnego o potencjalnej możliwości eksploatacji. Przed przystąpieniem do eksploatacji należy zgodnie z obowiązującymi przepisami sporządzić dokumentację geologiczną złoża, uzyskać koncesję i sporządzić plan miejscowy w trybie określonym odrębnymi przepisami. Ww. plan powinien wyznaczyć w złożu filar ochronny obejmujący: tereny zabudowy wsi Wrocisławice, istniejący układ komunikacyjny - drogę powiatową nr 2070 oraz istniejącą infrastrukturę techniczną - napowietrzną linię elektroenergetyczną 110 KV relacji Prochowice – Środa Śląska – Wrocław oraz gazociąg wysokiego ciśnienia Jeleniów – Wrocław.

Poza wyżej wymienionymi obszarami i obiektami w granicach administracyjnych gminy Środa Śląska nie występują obiekty lub obszary, dla których należy w złożu kopaliny wyznaczyć filary ochronne. Istniejące na obszarze gminy Środa Śląska udokumentowane złoża surowców mineralnych nie są konfliktowe

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

W rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie byłych hitlerowskich obozów zagłady, na terenie miasta i gminy Środa Śląska nie występują „Pomnikami Zagłady”.

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI

Surowce mineralne występujące na terenie gminy były eksploatowane dla potrzeb lokalnych. Pozostałością po tej eksploatacji są nieczynne wyrobiska oraz tereny po zakończonej eksploatacji złoża. Rekultywacji wymagać będą wyrobiska zlokalizowane na użytkach rolnych. Przewiduje się dla nich rolny, wodny lub leśny kierunek rekultywacji, zależnie od położenia na obszarze gminy oraz zgodnie z przepisami odrębnymi i dokumentacją koncesyjną złoża.

Obszarem wymagającym rekultywacji jest wyrobisko dawnego²³ złoża piasków i żwirów „Szczepanów” znajdujące się ok. 6 km na północ od Środy Śląskiej w Szczepanowie. Eksploatację złoża zakończono w 1985 r. Przez kilka lat wyrobisko pełniło funkcję składowiska odpadów gospodarczych. Teren wyrobiska należy zrehabilitować w kierunku leśnym.

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ I REHABILITACJI

Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji to:

- obiekty zabytkowe lub o walorach kulturowych (pałace, dwory, folwarki), w przeważającej części obiekty po zlikwidowanych PGR-ach wymagające pozyskania nowych właścicieli gwarantujących właściwe utrzymanie obiektów zabytkowych,
- pozostałe nie wykorzystane obiekty gospodarcze po byłych PGR-ach,
- istniejąca zabudowa zagrodowa sprzed 1945 r.

Działania na tych obszarach powinny polegać na:

- poprawie stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej,
- dostosowaniu funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów;
- wyeliminowaniu funkcji uciążliwych i degradujących,
- zachowaniu w miarę możliwości funkcji poszczególnych części zespołów pałacowo – parkowych (pałace – funkcje usługowe lub mieszkaniowe, folwarki – funkcje gospodarcze, parki – funkcje rekreacyjne),
- adaptacji istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego, usług i urządzeń obsługi rolnictwa o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać,
- adaptacji niewykorzystanych budynków gospodarczych lub ich części w istniejącej zabudowie zagrodowej na usługi.

16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne terenami zamkniętymi są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, ustalane przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych w drodze decyzji. W decyzji tej określone są również granice terenu zamkniętego. Dokumentacja geodezyjna określająca przebieg granic i powierzchnię terenu

³ Zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXI/206/19 Rady Miejskiej w Środzie Śląskiej z dnia 23 grudnia 2019 r.

zamkniętego przekazywana jest przez organy wydające decyzje o zamknięciu terenu właściwym terytorialnie starostom.

Granice terenów zamkniętych na obszarze gminy Środa Śląska pokazano na rysunku studium jako linie rozgraniczające teren oznaczony symbolem **TZ**.

Tab. 3 Wykaz terenów zamkniętych

Lp.	Lokalizacja	Opisy użytków	Powierzchnia w ha
1.	dz. nr 12 AM 1 obręb Środa Śląska	Tereny kolejowe	1,50
2.	dz. nr 39/4 AM 2 obręb Środa Śląska ul. Stacyjna	Tereny kolejowe	0,14
3.	dz. nr 39/5 AM 2 obręb Środa Śląska ul. Stacyjna 4; 5	Tereny kolejowe, nieużytki, lasy	8,51
4.	dz. nr 39/3 AM 2 obręb Środa Śląska ul. Stacyjna 1	Tereny mieszkaniowe	0,13
5.	dz. nr 39/1 AM 2 obręb Środa Śląska ul. Stacyjna 3	Tereny mieszkaniowe	0,22
6.	dz. nr 39/2 AM 2 obręb Środa Śląska ul. Stacyjna 2	Tereny mieszkaniowe	0,13
7.	dz. nr 297 AM 2 obręb Lipnica	Tereny kolejowe	14,61
8.	dz. nr 785/2 AM 2 obręb Szczepanów	Tereny kolejowe	4,46
9.	dz. nr 105/1 AM 2 obręb Przedmoście	Tereny kolejowe	6,01
10.	dz. nr 397 AM 2 obręb Bukówek	Tereny kolejowe	7,77
11.	dz. nr 228 AM 2 obręb Ogrodnica	Tereny kolejowe	1,17
12.	dz. nr 271/1 AM 1 obręb Proszków	Tereny kolejowe	5,84
13.	dz. nr 272 AM 1 obręb Proszków	Tereny kolejowe	1,59
Razem:			52,08

Wg Starosta Średzki 2005

17. OBSZARY ROZMIESZCZANIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY ZAINSTALOWANEJ 500kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE.

Na obszarze objętym zmianą studium (tereny MNR3, P/U1, P/U2, P/U3, P/U4, R1) wskazuje się obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów. Strefy wyznaczone zostały na rysunku studium dla obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru oraz obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii z wykluczeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru.

UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

Celem zmiany studium jest zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, a także potrzebami, jakie zarysowały się od chwili uchwalenia studium.

Kierunki określone w tekście uległy zmianom w zakresie obrębu wsi Szczepanów i stanowią podstawę określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zmian dokonano także na rysunku studium w zakresie określonym uchwałą o przystąpieniu do niniejszej zmiany studium. Natomiast nowym kierunkiem zagospodarowania jest wskazanie obszarów na których możliwe jest rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczających 100kW, który wpisuje się w obecne trendy pozyskiwania energii elektrycznej.

Celem zmiany studium jest uzupełnienie zapisów dla terenów aktywności gospodarczej położonych w obrębach Komorniki, Święte, Juszczyń przy drodze krajowej nr 94. Zmiana studium wyznacza obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500kW oraz ich strefy ochronne związane z ograniczeniem w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Część obszaru objętego zmianą studium położona jest w granicach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, w jednostce Systemu Zielonej Infrastruktury o symbolu PZB_2 wyznaczonego w Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, w związku z czym wprowadzono dodatkowe ustalenia dla obszaru objętego zmianą studium w zakresie zasad ochrony środowiska i przyrody oraz rozwiązań dotyczących ścieżek rowerowych i wód opadowych i roztopowych.

GMINA ŚRODA ŚLĄSKA**Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków**

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Brodno	Cmentarz wiejski	na pd. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Brodno	Dwór		p. XX	
3.	Brodno	Świetlica wiejska + mieszkanie		poł. XIX, p. XX	
4.	Brodno	Dom mieszk.	Nr 16	p. XX	
5.	Brodno	Dom mieszk.	Nr 21	p. XX	
6.	Brodno	Dom mieszk.	Nr 49	2 poł. XIX, XX	
7.	Brodno	Dom mieszk.-gosp.	Nr 51	XIX/XX	
1.	Buczki	Zespół folwarczny:		1860-90	
a.	Buczki	Dwór		poł. XIX, XX	
b.	Buczki	Stajnia		1870-80	
c.	Buczki	Obora		1870-80	
1.	Bukówek	Kościół fil. św. Jerzego		1522, XVIII, 2 poł. XIX	1651 z dn. 7.05.66
a.	Bukówek	Cmentarz kat.		XIV	
2.	Bukówek	Kościół ewang.		1871, 1901	739/W z dn. 24.12.98
a.	Bukówek	Cmentarz ewang.		1870	739/W z dn. 24.12.98
3.	Bukówek	Zespół dworca kolejowego:	na pn. od wsi		
a.	Bukówek	D. bud. dworca		p. XX	
b.	Bukówek	Magazyn		p. XX	
c.	Bukówek	Bud. WC		p. XX	
4.	Bukówek	Dom mieszk.-gosp.	Nr 9	2 poł. XIX, XX	
5.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 10	p. XX	
a.	Bukówek	Stodoła I	Nr 10	p. XX	
b.	Bukówek	Stodoła II	Nr 10	p. XX	
6.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 12	poł. XIX, XX	
7.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 13	2 poł. XIX	
a.	Bukówek	Bud. gosp.	Nr 13	2 poł. XIX	
8.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 21	2 poł. XIX	
9.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 23	poł. XIX, XX	
10.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 32	poł. XIX, ok. 1910	
11.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 44	2 poł. XIX, XX	
12.	Bukówek	Dom mieszk.	Nr 50	XIX/XX	
a.	Bukówek	Stodoła	Nr 50	XIX/XX	
1.	Cesarzowice	Zespół kościelny:			
a.	Cesarzowice	Kościół fil. św. Marcina		1335, XVI	1202 z dn. 14.12.64, 14.07.77
b.	Cesarzowice	Cmentarz kat.		XIV	1202 z dn. 14.12.64, 14.07.77

c.	Cesarzowice	Mur obronny cmentarza		1 poł. XVII	1202 z dn. 14.12.64, 14.07.77
2.	Cesarzowice	Cmentarz wiejski	w pn. części wsi	2 poł. XIX	
3.	Cesarzowice	Zespół dworski:			
a.	Cesarzowice	Dwór		XVIII	
b.	Cesarzowice	Park dworski		XIX	
4.	Cesarzowice	Dom mieszk.	Nr 26	k. XIX, XX	
5.	Cesarzowice	Dom mieszk.	Nr 27	k. XIX, XX	
6.	Cesarzowice	Dom mieszk.	Nr 38	k. XIX, XX	
7.	Cesarzowice	Dom mieszk.-gosp.	Nr 58	k. XIX	
1.	Chwalimierz	Kaplica mszalna i duszpasterstwo Naj- świętszego Serca PJ, d. Przytułek dla Ubogich		ok. 1910	
2.	Chwalimierz	Mauzoleum rodu von Kramst	na pn.-zach. od wsi	ok. 1885	
3.	Chwalimierz	Cmentarz wiejski	na pn.-zach. od wsi	poł. XIX	
4.	Chwalimierz	Zespół pałacowy:			395/W z dn. 4.10.77
a.	Chwalimierz	Ruina pałacu (wieża, taras, glorietta)		1884-85	395/W z dn. 4.10.77
b.	Chwalimierz	Stajnia		1884	395/W z dn. 4.10.77
c.	Chwalimierz	Oficyna gosp. – zespół stajni		ok. 1884	
d.	Chwalimierz	Dom ogrodnika, ob. mieszk.		1884	
e.	Chwalimierz	Brama główna		2 poł. XIX	
f.	Chwalimierz	Brama wjazdowa do stajni		1884	
g.	Chwalimierz	Park pałacowy		2 poł. XIX	226 z dn. 15.07.50
5.	Chwalimierz	Zespół folwarczny:	Nr 7, 8, 11, 45-48		729/W z dn. 5.06.97
	Chwalimierz	Majdan I:			
a.	Chwalimierz	Dom rządcy, ob. mieszk. i biura	Nr 8	p. XX	729/W z dn. 5.06.97
b.	Chwalimierz	Oficyna mieszk.		ok. 1900	
c.	Chwalimierz	Obora I		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
d.	Chwalimierz	Obora II		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
e.	Chwalimierz	Obora III		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
f.	Chwalimierz	Kuźnia		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
g.	Chwalimierz	Stodoła I		k. XIX	729/W z dn. 5.06.97
h.	Chwalimierz	Stodoła II		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
i.	Chwalimierz	Relikty muru granicznego	pn. część założenia		729/W z dn. 5.06.97

j.	Chwalimierz	Staw	pn.-wsch. część majdanu		729/W z dn. 5.06.97
k.	Chwalimierz	Relikty bruku i fosy			729/W z dn. 5.06.97
l.	Chwalimierz	Teren ogrodu gosp.	pd.-wsch. część założenia		729/W z dn. 5.06.97
	Chwalimierz	Majdan II:			
ł.	Chwalimierz	Spichlerz		XIX/XX	729/W z dn. 5.06.97
m.	Chwalimierz	Stajnia		ok. 1890	729/W z dn. 5.06.97
n.	Chwalimierz	Stodoła		ok. 1880	729/W z dn. 5.06.97
o.	Chwalimierz	Stodoła		ok. 1880	
p.	Chwalimierz	Stodoła z bud. gosp.		ok. 1900	
r.	Chwalimierz	Stajnia		ok. 1890	
s.	Chwalimierz	Relikty muru granicznego	pd. część założenia		729/W z dn. 5.06.97
6.	Chwalimierz	Szkoła Podstawowa nr 3	naprzeciw bramy pałacowej	p. XX	
7.	Chwalimierz	Dom mieszk.	naprzeciw folwarku	k. XIX	
8.	Chwalimierz	Dom mieszk.	Nr 45	ok. 1880	
9.	Chwalimierz	Dom mieszk.	Nr 46	ok. 1880	
10.	Chwalimierz	Gorzelnia i dom mieszk.		ok. 1870	
1.	Ciechów	Kościół par. MB Wspomożenia Wiernych	ul. Słoneczna 2	1555, 1poł. XVIII, XIX	1654 z dn. 7.05.66
a.	Ciechów	Cmentarz kat.		XIV	
2.	Ciechów	Cmentarz wiejski	w zach. części wsi	2 poł. XIX	
3.	Ciechów	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 34, 35, 39	1840, 1860-1910	
a.	Ciechów	Pałac	ul. Jaworowa 22	ok. 1840, p. XX	A/995 z dn.1.02.07
b.	Ciechów	Obora	Nr 39	ok. 1910	
c.	Ciechów	Spichlerz, ob. magazyn	Nr 39	1870-80	
d.	Ciechów	Magazyn	Nr 39	1860-70	
e.	Ciechów	Park pałacowy		1 poł. XIX	
4.	Ciechów	Szkoła Podstawowa	przy drodze na Buczki	p. XX	
5.	Ciechów	Zespół budynków Zakładów Porcelany Elektrotechnicznej		XIX/XX, ok. 1910	
6.	Ciechów	Dom mieszk.	Nr 19	2 poł. XIX	
7.	Ciechów	Dom mieszk.	Nr 20	ok. 1910	
8.	Ciechów	Dom mieszk.	Nr 21	ok. 1910	
9.	Ciechów	Dom mieszk.-gosp.	Nr 68	2 poł. XIX	
1.	Gozdawa	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 8	1860-80	
a.	Gozdawa	Pałac	Nr 8	1861, XIX/XX	488/W z dn. 13.03.81
b.	Gozdawa	Oficyna mieszk.	Nr 8	ok. 1860, ok. 1890	
c.	Gozdawa	Obora	Nr 8	1860-70, 1870	

d.	Gozdawa	Spichlerz	Nr 8	1860-70	
e.	Gozdawa	Chlewnia	Nr 8	1868, ok. 1900	
f.	Gozdawa	Park pałacowy		k. XVIII	587/W z dn. 29.11.85
2.	Gozdawa	Dom mieszk.-gosp.	Nr 12	2 poł. XIX, XX	
a.	Gozdawa	Bud. gosp.	Nr 12	p. XX	
1.	Jastrzębce	Cmentarz leśny	na pd. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Jastrzębce	Zespół dworsko-folwarczny:		k. XVII/XVIII, k. XIX	
a.	Jastrzębce	Dwór	Nr 49	1565, 1 poł. XIX, k. XIX	320/A/04 z dn. 19.07.04
b.	Jastrzębce	Spichlerz, ob. magazyn		k. XVIII, 2 poł. XIX	
c.	Jastrzębce	Owczarnia, ob. chlewnia		2 poł. XIX	
d.	Jastrzębce	Stodoła		k. XIX	
e.	Jastrzębce	Owczarnia / obora		2 poł. XIX	
f.	Jastrzębce	Budynek mieszk.-gosp. (ruina)		k. XIX	
g.	Jastrzębce	Fosa i ogród warzywny		k. XIX	
3.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 12	ok. 1910	
4.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 14	2 poł. XIX	
5.	Jastrzębce	Zagroda:	Nr 17	2 poł. XIX	
a.	Jastrzębce	Dom mieszk.		2 poł. XIX	
b.	Jastrzębce	Bud. gosp.		2 poł. XIX	
6.	Jastrzębce	Zagroda:	Nr 21	2 poł. XIX	
a.	Jastrzębce	Dom mieszk.		2 poł. XIX	
b.	Jastrzębce	Bud. gosp.		2 poł. XIX	
7.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 26	XIX/XX	
8.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 28	XIX/XX	
9.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 31	XIX/XX	
10.	Jastrzębce	Zagroda:	Nr 33	XIX/XX	
a.	Jastrzębce	Dom mieszk.		XIX/XX	
b.	Jastrzębce	Bud. gosp.		XIX/XX	
11.	Jastrzębce	Dom mieszk. i sklep	Nr 37	2 poł. XIX	
12.	Jastrzębce	Dom mieszk.	Nr 44	2 poł. XIX, XX	
1.	Jugowiec	Zespół pałacowo- folwarczny:			
a.	Jugowiec	Pałac	Nr 8	2 poł. XVIII, XIX, XX	589/W z dn. 29.11.85
b.	Jugowiec	Dom zarządcy, ob. bud. mieszk.-biurowy	Nr 8	1900-10	
c.	Jugowiec	Stodoły i obory	Nr 8	1850-60, k. XIX	
d.	Jugowiec	Stodoła	Nr 8	1850-60	
e.	Jugowiec	Bud. mieszk.-gosp., ob. mieszk.	Nr 8	ok. 1850, ok. 1900	
f.	Jugowiec	Stajnia, ob. bud. gosp.	Nr 8	1860	
g.	Jugowiec	Stajnia i powozownia, ob. bud. mieszk. i gosp.	Nr 8	1860	
h.	Jugowiec	Obora	Nr 8	1880-90	
i.	Jugowiec	Obora ze spichlerzem	Nr 8	1850-60	
j.	Jugowiec	Park pałacowy		XVIII-XIX	589/W z dn. 29.11.85
2.	Jugowiec	Gorzelnia	obok pałacu	XIX/XX	

3.	Jugowiec	Dom mieszk.	Nr 2	1905-10	
4.	Jugowiec	Dom mieszk.-gosp.	Nr 6	k. XIX	
1.	Juszczyn	Kaplica pom. MB Bolesnej		XVI, XX	
a.	Juszczyn	Cmentarz kat.		XVII	
2.	Juszczyn	Zespół dworski:		XVIII, XIX, p. XX	
a.	Juszczyn	Dwór	Nr 19	1825	389/W z dn. 29.03.77
b.	Juszczyn	Dom inspektora dóbr	Nr 20	ok. 1825	
c.	Juszczyn	Bud. nadleśnictwa dóbr	Nr 22	1845, ok. 1900	
d.	Juszczyn	Oficyna mieszk.	Nr 21	2 poł. XIX	
e.	Juszczyn	Spichlerz	Nr 19	1 poł. XIX, XX	501/W z dn. 31.03.83
f.	Juszczyn	Bud., ob. sklep i magazyn		ok. 1910	
g.	Juszczyn	Chlewnia, ob. magazyn		ok. 1900	
h.	Juszczyn	Obora, ob. chlewnia i stajnia		ok. 1880	
i.	Juszczyn	Stodoła		XVIII, ok. 1900	
j.	Juszczyn	Park dworski		XVIII-XIX	389/W z dn. 29.03.77
1.	Kobylniki	Cmentarz leśny	na wsch. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Kobylniki	Dwór		p. XX	
3.	Kobylniki	Dom mieszk.	Nr 10? (dz.95/2)	2 poł. XIX, p. XX	
1.	Komorniki	Zespół budynków d. zajazdu:	Nr 10		
a.	Komorniki	Dom mieszk. I + świetlica	Nr 10	1886	
b.	Komorniki	Dom mieszk. II	Nr 10	2 po. XIX	
c.	Komorniki	Bud. gosp. I	Nr 10	1880	
d.	Komorniki	Bud. gosp. II	Nr 10	1880	
2.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 28	2 poł. XIX, p. XX	
3.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 29	p. XX	
4.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 30	2 poł. XIX	
5.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 32	2 poł. XIX	
6.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 36	2 poł. XIX	
7.	Komorniki	Dom mieszk.	Nr 43	p. XX	
8.	Komorniki	Dom mieszk.	przy szosie na Zieloną Górę (nr 13?)	2 poł. XIX, p. XX	
1.	Kryniczno	Zespół kościelny:			
a.	Kryniczno	Kościół par. św. Wawrzyńca		2 poł. XIII, XVI, 1752	A/982 z dn. 27.01.07
b.	Kryniczno	Cmentarz kat.		XVIII	
c.	Kryniczno	Mur cmentarny		XVIII, XIX, XX	
2.	Kryniczno	Zespół folwarczny:	Nr 32 a-b	1870-1900	
a.	Kryniczno	Stajnia, ob. bud. gosp.	Nr 32 a	1870-80	
b.	Kryniczno	Stajnia, ob. bud. gosp.	Nr 32 b	1870-80	
3.	Kryniczno	Dom mieszk.	Nr 3	1 poł. XIX, p. XX	
a.	Kryniczno	Bud. gosp.	Nr 3	p. XX	
4.	Kryniczno	Dom mieszk.	Nr 26	p. XX	
5.	Kryniczno	Dom mieszk.	Nr 38	2 poł. XIX	
a.	Kryniczno	Obora	Nr 38	k. XIX	

6.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 40	2 poł. XIX	
7.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 42	p. XX	
8.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 49	p. XX	
9.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 51	1 poł. XIX, XX	
10.	Kryniczno	Szkoła Podstawowa	Nr 53	2 poł. XIX, XX	
11.	Kryniczno	Dom miesz. + sklep	Nr 55	k. XIX	
12.	Kryniczno	Dom miesz., ob. plebania	Nr 57	1 poł. XIX, XX	
a.	Kryniczno	Bud. gosp.	Nr 57	XVIII/XIX	
13.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 67	2 poł. XIX	
14.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 68	2 poł. XIX	
a.	Kryniczno	Obora	Nr 68	k. XIX	
15.	Kryniczno	Dom miesz.	Nr 72	p. XX	
1.	Kulin	Kościół par. św. Marcina		1821, XX	
a.	Kulin	Kaplica grobowa	przy murze kościelnym	p. XX	
b.	Kulin	Cmentarz kat.		XVIII	
2.	Kulin	Dom miesz.	Nr 6	p. XX	
3.	Kulin	Dom miesz.	Nr 26	p. XX	
4.	Kulin	Dom miesz.	Nr 28	p. XX	
5.	Kulin	Dom miesz.	Nr 32	p. XX	
6.	Kulin	D. dom sióstr zakonnych, ob. miesz.	Nr 40	XIX/XX	
7.	Kulin	Dom miesz.	Nr 47	p. XX	
8.	Kulin	Dom miesz.	Nr 73	p. XX	
1.	Ligotka	Cmentarz wiejski	na wsch. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Ligotka	Zespół pałacowo-folwarczny:		XVII - 1 poł. XIX	
a.	Ligotka	Pałac, ob. dom miesz.		XVII, 1888	
b.	Ligotka	Oficyna dworska miesz.-gosp.	Nr 2	k. XIX, p. XX	
c.	Ligotka	Chlewnia	Nr 1	1870-80	
d.	Ligotka	Park (relikt)		XIX	
1.	Lipnica	Cmentarz wiejski	na wsch. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 7	k. XIX, XX	
3.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 11	ok. 1910	
4.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 15	p. XX	
5.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 30	p. XX	
6.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 31	XIX/XX	
7.	Lipnica	Dom miesz.	Nr 33	ok. 1915	
8.	Lipnica	Dom miesz.-gosp.	Nr 36	p. XX	
9.	Lipnica	Dom miesz.-gosp.	Nr 42	2 poł. XIX, XX	
10.	Lipnica	Stodoła	Nr 49	p. XX	
1.	Michałów	Cmentarz wiejski	na pn.-wsch. skraju wsi	2 poł. XIX	
2.	Michałów	Zespół folwarczny:	Nr 11-13	1850-80, ok. 1900	
a.	Michałów	Dwór		XIX, XX	
b.	Michałów	Obora-spichlerz, ob. chlewnia-magazyn	Nr 11	1850-60, ok. 1906	
c.	Michałów	Park dworski		XIX	

3.	Michałów	Dom mieszk.	Nr 3	p. XX	
4.	Michałów	Dom mieszk.	Nr 9	XIX/XX	
1.	Odyniec	Zagroda:			
a.	Odyniec	Dom mieszk.		k. XIX, p. XX	
b.	Odyniec	Bud. mieszk.-gosp.		k. XIX, p. XX	
c.	Odyniec	Stodoła I		p. XX	
d.	Odyniec	Stodoła II		p. XX	
1.	Ogrodnica	Cmentarz wiejski	na wsch. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Ogrodnica	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 16-19	1857-1900	
a.	Ogrodnica	Pałac	Nr 19	ok. 1870, 1890	
b.	Ogrodnica	Stajnia	Nr 19	1857	
c.	Ogrodnica	Spichlerz	Nr 19	1850-60	
d.	Ogrodnica	Obora	Nr 19	1870-80	
e.	Ogrodnica	Park pałacowy		XVIII-XIX	
3.	Ogrodnica	Dom mieszk.	Nr 6	1928	
4.	Ogrodnica	Dom mieszk.	Nr 17	1897	
1.	Pęczków	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 1	1850-1900	
a.	Pęczków	Oficyna dworska	Nr 1	p. XIX	
b.	Pęczków	Chlewnia	Nr 1	1850-60	
c.	Pęczków	Park dworski		k. XIX	
2.	Pęczków	Dom mieszk., d. zajazd	Nr 15	p. XIX	
1.	Proszków	Zespół kościelny:			
a.	Proszków	Kościół fil. św. Anny		1311, 1698, 1828	1232 z dn. 21.12.64
b.	Proszków	Kaplica grobowa		2 poł. XIX	
c.	Proszków	Cmentarz kat.		XIII	
2.	Proszków	Plebania	Nr 32	XIX, XX	
3.	Proszków	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 7-14	1850-1900	666/A/1-3/05 z dn. 6.12.05
a.	Proszków	Pałac.		I. 80-te XIX	666/A/1-3/05 z dn. 6.12.05
b.	Proszków	Mur pałacowy		p. XX	666/A/1-3/05 z dn. 6.12.05
c.	Proszków	Oficyna mieszk.	Nr 12	1880-90	
d.	Proszków	Stajnia, ob. chlewnia	Nr 11	1870-80	
e.	Proszków	Obora	Nr 11	1870-80	
f.	Proszków	Obora, ob. chlewnia	Nr 11	1850-60	
g.	Proszków	Obora, ob. chlewnia	Nr 11	1860-70	
h.	Proszków	Spichlerz	Nr 11	ok. 1890	
i.	Proszków	Park pałacowy		poł. XIX	666/A/1-3/05 z dn. 6.12.05
4.	Proszków	Zespół dworca kolejowego:			
a.	Proszków	Bud. dworca		p. XX	
b.	Proszków	Bud. WC		p. XX	
5.	Proszków	Zagroda:	Nr 5	XIX/ XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		XIX/ XX	
b.	Proszków	Stodoła		XIX/XX	

c.	Proszków	Bud. gosp.		XIX/XX	
6.	Proszków	Zagroda:	Nr 17	XIX/XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		XIX/XX	
b.	Proszków	Bud. gosp. I		XIX/XX	
c.	Proszków	Bud. gosp. II		XIX/XX	
d.	Proszków	Bud. gosp. III		XIX/XX	
e.	Proszków	Bud. gosp. IV		XIX/XX	
7.	Proszków	Dom mieszk.	Nr 23	p. XX	
8.	Proszków	Zagroda:	Nr 27	p. XX	
a.	Proszków	Bud. gosp. I		p. XX	
b.	Proszków	Bud. gosp. II		p. XX	
9.	Proszków	Zagroda:	Nr 28	XIX/XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		XIX/XX	
b.	Proszków	Bud. gosp.		XIX/XX	
10.	Proszków	Zagroda:	Nr 29	XIX/XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		XIX/XX	
b.	Proszków	Bud. gosp.		XIX/XX	
11.	Proszków	Bud. gosp.	na zach. od nr 30	XIX/XX	
12.	Proszków	Bud. mieszk.- gosp.	Nr 31	XIX/XX	
13.	Proszków	Zagroda:	Nr 39	p. XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		p. XX	
b.	Proszków	Bud. gosp.		p. XX	
14.	Proszków	Bud. mieszk.- gosp.	Nr 40	XIX/XX	
15.	Proszków	Bud. mieszk.- gosp.	Nr 45	XIX/XX	
16.	Proszków	Zagroda:	Nr 46	p. XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.	Nr 46	p. XX	
b.	Proszków	Bud. gosp.	Nr 46	p. XX	
17.	Proszków	Zagroda:	Nr 47	p. XX	
a.	Proszków	Dom mieszk.		p. XX	
b.	Proszków	Bud. gosp.		p. XX	
18.	Proszków	Dom mieszk.	Nr 51	poł. XIX, XX	
19.	Proszków	Stacja transformatorowa	przy wjeździe do wsi, od strony pn.	p. XX	
1.	Przedmoście	Cmentarz poewang.	w pd.-wsch. części wsi	2 poł. XIX	
2.	Przedmoście	D. cmentarz wiejski, ob. pastwisko	w pn. części wsi	2 poł. XIX	
3.	Przedmoście	Dwór	na pd. od wsi	p. XIX	
4.	Przedmoście	Bud. kolejowy		p. XX	
5.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 2	1910-15	
6.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 6	1909	
7.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 7	p. XX	
8.	Przedmoście	Dom mieszk., ob. poczta	Nr 8	1912-15	
9.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 15	1913	
10.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 17	p. XX	
11.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 19	1910-15	
12.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 23	p. XX	
13.	Przedmoście	Zagroda:	Nr 38	p. XX	
a.	Przedmoście	Dom mieszk.		p. XX	
b.	Przedmoście	Bud. gosp.		p. XX	
14.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 45	1910-15	
15.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 46	1910-15	

16.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 47	2 poł. XIX, XX	
17.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 62	p. XX	
18.	Przedmoście	Dom mieszk.	Nr 65	1915-20	
19.	Przedmoście	Stacja transformatorowa	we wsch. części wsi, przy drodze (dz.144)	p. XX	
1.	Rakoszyce	Kościół fil. św. Jana Nepomucena		1890-93, XX	
a.	Rakoszyce	Cmentarz kat.		XVI	
2.	Rakoszyce	Cmentarz wiejski		2 poł. XIX	
3.	Rakoszyce	Zespół pałacowo- folwarczny:	Nr 77	1860-1912	
a.	Rakoszyce	Pałac		ok. 1800, p. XX	
b.	Rakoszyce	Baszta		k. XIX	
c.	Rakoszyce	Bud. mieszk. z warsztatem		k. XIX, ok. 1900	
d.	Rakoszyce	Oficyna mieszk.		ok. 1912	
e.	Rakoszyce	Obora I		ok. 1880	
f.	Rakoszyce	Obora II		ok. 1900	
g.	Rakoszyce	Gorzelnia z bud. gosp.		k. XIX, ok. 1900	
h.	Rakoszyce	Brama wjazdowa		2 poł. XIX	
	Rakoszyce	Zespół owczarni:			
i.	Rakoszyce	Owczarnia, ob. magazyn		1870-80	
j.	Rakoszyce	Owczarnia I, ob. stodoła I		1860-70, ok. 1900	
k.	Rakoszyce	Owczarnia, ob. stodoła II		1860-70	
l.	Rakoszyce	Owczarnia, ob. stodoła III		1860-70	
ł.	Rakoszyce	Park pałacowy		XIX	388/W z dn. 29.03.77
4.	Rakoszyce	Dom mieszk.	Nr 8	poł. XIX, XX	
5.	Rakoszyce	Dom mieszk.	Nr 28	2 poł. XIX	
a.	Rakoszyce	Dom mieszk.-gosp.	Nr 28	p. XX	
6.	Rakoszyce	Dom mieszk.	Nr 32	2 poł. XIX	
7.	Rakoszyce	Dom mieszk.	Nr 45	poł. XIX, XX	
1.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Leśna 2	p. XX	
2.	Rzeczyca	Stodoła	ul. Leśna / róg Środkowej	k. XIX	
3.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Odrzańska 2	1929	
4.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Odrzańska 7	1915-20	
5.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Odrzańska 15	poł. XIX, p. XX	
6.	Rzeczyca	Dom mieszk.-gosp.	ul. Odrzańska 17	ok. 1910	
7.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Odrzańska 19	p. XX	
8.	Rzeczyca	Dom mieszk.	ul. Środkowa 6	ok. 1920	
1.	Słup	Cmentarz poewang.	na pn.-zach. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Słup	Pałac, ob. Szkoła Podstawowa nr 3	Nr 39	1 poł. XIX, XX	
3.	Słup	Dom mieszk.	Nr 26	k. XIX	
4.	Słup	Dom mieszk.	Nr 32	XIX/XX	
5.	Słup	Stodoła	na pn. od nr 38 (dz.56/1)		
6.	Słup	Dom mieszk.	Nr 40	XIX/XX	

7.	Słup	Stacja transformatorowa	przy wjeździe do wsi od strony pd. (dz.164)		
1.	Szczepanów	Zespół kościelny:			
a.	Szczepanów	Kościół par. św. Szczepana		1420, 1571, XVIII, XIX	1046 z dn. 24.01.64
b.	Szczepanów	Cmentarz kat.		XV	
c.	Szczepanów	Mur cmentarza z bramą		k. XVII	
2.	Szczepanów	Kościół pom. Najświętszego Serca PJ		1864-67	660/W z dn. 5.05.92
3.	Szczepanów (Jaśkowice)	Cmentarz wiejski	we wsch. części wsi	2 poł. XIX	
4.	Szczepanów	Cmentarz wiejski	w pn. części wsi	2 poł. XIX	
5.	Szczepanów	Zespół pałacowo- folwarczny:	ul. Długa 4	XVII-XIX	724/W z dn. 9.09.96
a.	Szczepanów	Pałac	ul. Długa 4	k. XVII, XIX/XX	1233 z dn. 21.12.64
b.	Szczepanów	Dom zarządcy ze stajnią i wozownią, ob. dom mieszk.		poł. XVIII	724/W z dn. 9.09.96
c.	Szczepanów	Oficyna I		k. XIX	724/W z dn. 9.09.96
d.	Szczepanów	Oficyna II		2 poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
e.	Szczepanów	Oficyna III		k. XIX	724/W z dn. 9.09.96
f.	Szczepanów	Stajnia ze spichlerzem		2 poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
g.	Szczepanów	Obora I, ob. magazyn		poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
h.	Szczepanów	Obora II, ob. magazyn		poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
i.	Szczepanów	Obora III, ob. magazyn		poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
j.	Szczepanów	Stodoła, ob. garaż i mieszkanie		k. XIX	724/W z dn. 9.09.96
k.	Szczepanów	Młyn dworski, ob. dom mieszk.		XVIII, k. XIX	724/W z dn. 9.09.96
l.	Szczepanów	Komin gorzelni		k. XIX	724/W z dn. 9.09.96
ł.	Szczepanów	Herbaciarnia (ruina)		ok. 1860	724/W z dn. 9.09.96
m.	Szczepanów	Teren d. ogrodu ozdobnego		k. XVII, XVIII, poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
n.	Szczepanów	Teren ogrodu użytkowego, d. sad		XVIII, XIX, XX	724/W z dn. 9.09.96
o.	Szczepanów	Mur graniczny z bramą	od zach.	2 poł. XIX	724/W z dn. 9.09.96
p.	Szczepanów	Mur graniczny z bramą	od pn. i pn.-wsch.	poł. XIX, p. XX	724/W z dn. 9.09.96
r.	Szczepanów	Park pałacowy		XVIII-XIX	421/W z dn. 30.09.78
6.	Szczepanów	Zespół dworski:			
a.	Szczepanów	Dwór	Nr 131	poł. XIX, XX	
b.	Szczepanów	Magazyn nawozów	Nr 131	p. XX	

7.	Szczepanów	Dom mieszk.-gosp.	Nr 50	k. XIX	
8.	Szczepanów	Szkoła Podstawowa	Nr 63	ok. 1925	
9.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 88	p. XX	
10.	Szczepanów	Dom mieszk.-gosp.	Nr 89	1905-10	
11.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 92	k. XIX	
12.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 93	ok. 1915	
13.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 100	p. XX	
a.	Szczepanów	Bud. gosp.	Nr 100	p. XX	
14.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 106	1901	
15.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 109	1927	
a.	Szczepanów	Bud. gosp.	Nr 109	p. XX	
16.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 118	1910	
17.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 126	ok. 1910	
18.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 159	ok. 1915	
19.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 160	1915-20	
20.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 162	1915-20	
21.	Szczepanów	Dom mieszk.	Nr 197	ok. 1910	
1.	Środa Śląska	Miasto			501 z dn. 24.08.59
2.	Środa Śląska	Pozostałości obwarowań miejskich		XIII, XIV	1235 z dn. 21.12.64
3.	Środa Śląska	Zespół kościelny:			
a.	Środa Śląska	Kościół par. św. Andrzeja Apostoła	ul. Legnicka	1220-30, 2 poł. XIV, XVIII, 1827-28	82 z dn. 29.03.49
b.	Środa Śląska	Dzwonnica	ul. Legnicka	XIV/XV, 1598, 1645, 1914	141/A/02/1-4 z dn. 12.11.02
c.	Środa Śląska	Cmentarz kat.	Pl. Wolności	XIII	141/A/02/1-4 z dn. 12.11.02
4.	Środa Śląska	D. kościół szpitalny NMP, ob. pom.	ul. Legnicka	p. XIII, 1663-66, 1669-1700	981 z dn. 17.06.63
5.	Środa Śląska	Zespół klasztorny franciszkanów:	ul. Kościuszki		1234 z dn. 21.12.64
a.	Środa Śląska	Kościół klasztorny, ob. par. św. Krzyża	ul. Kościuszki	poł. XIV, 1899, 1902, 1933-35	1234 z dn. 21.12.64
b.	Środa Śląska	Klasztor, ob. dom mieszk.	ul. Kościuszki 60	1726, p. XX	1234 z dn. 21.12.64
6.	Środa Śląska	Cmentarz komunalny	ul. Cmentarna	1879	
a.	Środa Śląska	Kaplica cmentarna	ul. Cmentarna	ok. 1880	
7.	Środa Śląska	D. cmentarz komunalny, ob. skwer	po pn. stronie murów miasta	XIII/XIV	
8.	Środa Śląska	Cmentarz żydowski	ul. Górna 6	1844	
9.	Środa Śląska	Cmentarz wiejski	ul. Wiejska	2 poł. XIX	
10.	Środa Śląska	Zamek książęcy (relikty)	pod ziemią	2 poł. XII-XIV	1665 z dn. 7.05.66
11.	Środa Śląska	Zespół budynków dworca kolejowego:			
a.	Środa Śląska	Bud. dworca		p. XX	
b.	Środa Śląska	Dom mieszk. I		p. XX	
c.	Środa Śląska	Dom mieszk. II		p. XX	
d.	Środa Śląska	Bud. gosp. I		p. XX	
e.	Środa Śląska	Bud. gosp. II		p. XX	
f.	Środa Śląska	Bud. pompowni		p. XX	

g.	Środa Śląska	Bud. WC		p. XX	
12.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. św. Andrzeja 1 (d. Żymierskiego)	1860-80	
13.	Środa Śląska	Komenda Powiatowa Policji	ul. św. Andrzeja 2	p. XX	
14.	Środa Śląska	Zespół bud. Sądu:	ul. św. Andrzeja 3		
a.	Środa Śląska	Sąd Rejonowy	ul. św. Andrzeja 3	1896	
b.	Środa Śląska	Zespół Adwokacki	ul. św. Andrzeja 3	1 poł. XIX, XX	
15.	Środa Śląska	Bud. Zespołu Szkół Rolniczych	ul. św. Andrzeja 4	p. XX	
16.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 2	poł. XIX	
17.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 3	poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Daszyńskiego 3	poł. XIX, XX	
18.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 4	2 poł. XIX, XX	
19.	Środa Śląska	Dom mieszk. ss. Salezjanek	ul. Daszyńskiego 7	ok. 1905, ok. 1925	
20.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 9	k. XIX, XX	
21.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 11	2 poł. XIX, XX	
22.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 13	poł. XIX, XX	
23.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 15	k. XIX, XX	
24.	Środa Śląska	Zespół bud. Straży Pożarnej:	ul. Daszyńskiego 17-19		
a.	Środa Śląska	Bud. biurowy	ul. Daszyńskiego 17	p. XX	
b.	Środa Śląska	Remiza (garaże)	ul. Daszyńskiego 19	XIX/XX	
c.	Środa Śląska	Wspinalnia	ul. Daszyńskiego 19	XIX/XX	
25.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 21	XVIII/XIX, XX	
26.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 22	p. XX	
27.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 23	poł. XIX, XX	
28.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 26	p. XX	
29.	Środa Śląska	Willa	ul. Daszyńskiego 29	poł. XIX	
30.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Daszyńskiego 30	poł. XIX, XX	
31.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 4	poł. XIX, XX	
32.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 5	k. XVIII, XX	
33.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 7	poł. XIX, XX	
34.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 9	poł. XIX, XX	
35.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 11	k. XVIII, XX	
36.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 16	k. XVIII, XX	
37.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 19	poł. XIX, XX	
38.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 21	p. XX	
39.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 23	1 poł. XIX, XX	
40.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 25	1 poł. XIX, XX	
41.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 27	p. XX	
42.	Środa Śląska	Zespół bud. ZOZ:	ul. Kilińskiego		
a.	Środa Śląska	Bud. ZOZ	ul. Kilińskiego 28-30	XIX/XX	
b.	Środa Śląska	Bud. ZOZ	ul. Kilińskiego 30	k. XIX	
c.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Kilińskiego 30	k. XIX	
43.	Środa Śląska	Willa	ul. Kilińskiego 31	ok. 1920	
44.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kilińskiego 32	k. XIX, XX	
45.	Środa Śląska	Pałac, ob. ośrodek szkolno- wychowawczy	ul. Kilińskiego 33a	XIX/XX	
46.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 1	poł. XIX, XX	
47.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 3	poł. XIX, XX	
48.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 8	p. XX	
49.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 9	poł. XIX, XX	
50.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 10	1905	

51.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 11	1 poł. XIX, XX	
52.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 15	p. XX	
a.	Środa Śląska	Oficyny	ul. Kolejowa 15a	ok. 1915	
53.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 17	ok. 1880, ok.1920	
54.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 18	p. XX	
55.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 19	poł. XIX, k. XIX	
56.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 21	poł. XIX, XX	
57.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 22	p. XX	
58.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 23	poł. XIX, XX	
59.	Środa Śląska	Poczta	ul. Kolejowa 25	ok. 1890	710/W z dn. 21.06.95
60.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 26	p. XX	
61.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. ZOZ	ul. Kolejowa 29	1905-10	
62.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kolejowa 31	p. XX	
63.	Środa Śląska	Szpital ZOZ	ul. Konstytucji 3-go Maja	k. XIX, XX	
64.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Konstytucji 3-go Maja 2	p. XX	
65.	Środa Śląska	Przedszkole Miejskie nr 2	ul. Konstytucji 3-go Maja 5	1888	
66.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 1	1 poł. XIX, XX	
67.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 2	1 poł. XIX, XX	
68.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 3	poł. XIX, XX	
69.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 4	ok. 1890, XX	
70.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 7	ok. 1880, XX	
71.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 9	ok. 1880, XX	
72.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 11	p. XX	
73.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 12	2 poł. XIX, XX	
74.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 13	1880-90, XX	
75.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 14	ok. 1900	
76.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 15	poł. XIX, XX	
77.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 17	1888, XX	
78.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 18	1900-05	
79.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 20	2 poł. XIX, XX	
80.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 23	ok. 1880, XX	
81.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 24	poł. XIX, XX	
82.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 25	ok. 1880, XX	
83.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 26	poł. XIX, XX	
84.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 27	poł. XIX, XX	
85.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 28	ok. 1880	
86.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 30	ok. 1870, XX	
87.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 32	1881	
88.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 35	2 poł. XIX	
89.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 38	poł. XIX, XX	
90.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 40	poł. XIX, XX	
91.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 42	XVII, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Kościuszki 42a	XVII, XX	
92.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 43	2 poł. XIX	
93.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 44	p. XX	
94.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 47	poł. XIX, XX	
95.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 48	poł. XIX, XX	
96.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 49	1920-25	
97.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Kościuszki 50	p. XX	

98.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Kościuszki 51	1 poł. XIX, XX	
99.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Kościuszki 52	p. XX	
100.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Kościuszki 54	1 poł. XIX, XX	
101.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Kościuszki 58	k. XIX	
a.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Kościuszki 58	k. XIX	
102.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Krucza 4	poł. XIX, XX	
103.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 1	XIX/XX	
104.	Środa Śląska	Dom miesz., ob. Internat LO	ul. Legnicka 4	p. XX	
105.	Środa Śląska	Internat LO	ul. Legnicka 6-8-10	2 poł. XIX, XX	
106.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 16	p. XX	
107.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 17	XIX/XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Legnicka 17	XIX/XX	
108.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 18	1 poł. XIX, XX	
109.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 19	p. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Legnicka 19		
110.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 20	p. XX	
111.	Środa Śląska	Dom miesz., ob. WSS „Społem”	ul. Legnicka 21	k. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna I	ul. Legnicka 21	ok. 1890, XX	
b.	Środa Śląska	Oficyna II	ul. Legnicka 21	ok. 1900, XX	
112.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 22	1 poł. XIX, XX	
113.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 23	1 poł. XIX, XX	
114.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 38	p. XX	
115.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 49	poł. XIX, XX	
116.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 51	2 poł. XIX, XX	
117.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Legnicka 53	p. XX	
118.	Środa Śląska	Zespół pałacowo-parkowy:	ul. Leśna 1		
a.	Środa Śląska	Pałac	ul. Leśna 1	1860-70	434/W z dn. 7.03.79
b.	Środa Śląska	Park pałacowy	ul. Leśna 1	poł. XIX	434/W z dn. 7.03.79
119.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Lipowa 22	p. XX	
120.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. 1-go Maja 1	1910-15	
121.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. 1-go Maja 2	p. XX	
122.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. 1-go Maja 3	ok. 1915	
123.	Środa Śląska	Hala sportowa	ul. 1-go Maja 4	1896	
124.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. 1-go Maja 6	p. XX	
125.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. 1-go Maja 7	p. XX	
126.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 5 (d. Nowotki)	1910-15	
127.	Środa Śląska	Dom miesz. (na terenie Składu Fabrycznego)	ul. Malczycka 18	1 poł. XIX, ok. 1910	
128.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 21	1925-30	
129.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 23	1925-30	
130.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 24-26	p. XX	
131.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 25	1925-30	
132.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 28	poł. XIX, XX	
133.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 37	1925-30	
134.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Malczycka 39	1925-30	
135.	Środa Śląska	Punkt Skupu Surowców Wtórnych	ul. Matuszewskiego	ok. 1880	
136.	Środa Śląska	Dom miesz.	ul. Mleczarska 2	poł. XIX, XX	

137.	Środa Śląska	D. żłobek miejski	ul. Mleczarska 3	1 poł. XIX, XX	
138.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Mostowa 10	1 poł. XIX, XX	
139.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Mostowa 13	poł. XIX, XX	
140.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Mostowa 18	1 poł. XIX, XX	
141.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 1 (d. Świerczewskiego)	ok. 1920	
142.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. Zakład Energet.	ul. Ogrody Zamkowe 7	p. XX	
143.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 8	ok. 1910	
144.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 10	ok. 1910	
145.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 12	ok. 1910	
146.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 13	p. XX	
147.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Ogrody Zamkowe 14	ok. 1915	
148.	Środa Śląska	D. Zespół Wodociągów	ul. Oławska 6 (d. 12-go Lutego)	ok. 1910	
a.	Środa Śląska	Bud. filtrów, ob. mieszk.	ul. Oławska 6	ok. 1910	
b.	Środa Śląska	Bud. przepompowni	ul. Oławska 6	ok. 1910	
149.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura Prokuratury Rejonowej	ul. Parkowa 1	1898, p. XX	542/W z dn. 26.11.82
150.	Środa Śląska	Willa	ul. Parkowa 2	1912	
151.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Przechodnia (Przeskok) 1	ok. 1870, p. XX	
152.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Rakoszycka 1	1925-30	
153.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 4	1 poł. XIX, XX	
154.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 5	XVIII/XIX	
155.	Środa Śląska	Dom mieszk.-gosp.	ul. Sikorskiego 9	2 poł. XIX, XX	
156.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 10	1908	
157.	Środa Śląska	Dom mieszk.-gosp.	ul. Sikorskiego 11	2 poł. XIX, XX	
158.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 13	1 poł. XIX, XX	
159.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 14	XIX/XX	
160.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 15	1 poł. XIX, XX	
161.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 19	1 poł. XIX, XX	
162.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 23	poł. XIX, XX	
163.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 25	p. XX	
164.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 27	k. XIX	
165.	Środa Śląska	Zespół folwarczny:	ul. Sikorskiego	poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Sikorskiego 29	poł. XIX, XX	
b.	Środa Śląska	Dom mieszk.-gosp.	ul. Sikorskiego 37	poł. XIX, XX	
c.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Sikorskiego 37	p. XX	
d.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Sikorskiego 37	p. XX	
e.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Sikorskiego 39	2 poł. XIX, XX	
166.	Środa Śląska	Transformator	ul. Sikorskiego	1920-25	
167.	Środa Śląska	Willa	ul. Strzelecka 2 (d. Duboisa)	2 poł. XIX, XX	
168.	Środa Śląska	Willa, ob. ZOZ	ul. Strzelecka 3	1925-28	
169.	Środa Śląska	Willa	ul. Strzelecka 5	1910-15	
170.	Środa Śląska	Willa	ul. Strzelecka 7	ok. 1915	

171.	Środa Śląska	Willa	ul. Strzelecka 9	ok. 1915	
172.	Środa Śląska	Willa	ul. Strzelecka 11	p. XX	
173.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 4 (d. Bieruta)	2 poł. XIX, XX	
174.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 5	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Świdnicka 5	1 poł. XIX, XX	
175.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 6	p. XX	
176.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 7	2 poł. XIX, XX	
177.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 9	1900-10	
178.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 11	poł. XIX, p. XX	
179.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 13	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	ul. Świdnicka 13	1 poł. XIX, XX	
180.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 18	2 poł. XIX	
181.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 19	poł. XIX, k. XIX	
a.	Środa Śląska	Oficyny	ul. Świdnicka 19	poł. XIX, k. XIX	
182.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 21	poł. XIX, XX	
183.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 22	ok. 1910	
184.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 25	1 poł. XIX, XX	
185.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 26	poł. XIX	
186.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 27	poł. XIX, XX	
187.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 28	2 poł. XIX	
188.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 29	2 poł. XIX, XX	
189.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 30	poł. XIX, p. XX	
190.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 32	1 poł. XIX, XX	
191.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. Rejon Dróg Publ.	ul. Świdnicka 33	p. XX	
192.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 34	poł. XIX, XX	
193.	Środa Śląska	Willa	ul. Świdnicka 35	1910-15	
194.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 36	ok. 1910	
195.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 37	p. XX	
196.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 38	1860-80	
197.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 39	1 poł. XIX, XX	
198.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Świdnicka 41	p. XX	
199.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wąska 4	2 poł. XIX, XX	
200.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wąska 5	2 poł. XIX, XX	
201.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wąska 7	2 poł. XIX, XX	
202.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wiejska 2	1912-15	
a.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Wiejska 2	p. XX	
203.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura Rady Narodowej i USC	Pl. Wolności 1	XVIII/XIX, XX	
204.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 1 a	XVII, XX	
205.	Środa Śląska	Ratusz, ob. Muzeum Regionalne	Pl. Wolności 3	2 poł. XIV, XV, 1552, 1589, 1593, XIX	1236 z dn. 21.12.64
206.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 3	XVI, XIX, XX	
207.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 4(?)	2 poł. XIX, XX	
208.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 4	XVIII, p. XX	
209.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura RSW „Prasa”	Pl. Wolności 4 a	XVII, 2 poł. XIX, XX	
210.	Środa Śląska	Dom mieszk. + sklep	Pl. Wolności 5	2 poł. XIX	
211.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 5 a	XIX/XX	
212.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 6	poł. XIX, XX	
213.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 8	2 poł. XIX, XX	
214.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 10	2 poł. XIX, XX	

215.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 11	2 poł. XIX, XX	
216.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 14	2 poł. XIX, XX	
217.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 20	p. XX	
218.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 22	poł. XIX, XX	
219.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 23	poł. XIX, XX	
220.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 24	poł. XIX, XX	
221.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 25	1 poł. XIX, XX	
222.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 26	1 poł. XIX, XX	
223.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 27	1 poł. XIX, XX	
224.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 28	1 poł. XIX, XX	
225.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 29	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 29	ok. 1910	
226.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 30	2 poł. XIX, XX	
227.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 31	1 poł. XIX, XX	
228.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 32	p. XX	
229.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 33	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 33	ok. 1905	
230.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 34	poł. XIX, XX	
231.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 35	2 poł. XIX, XX	
232.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 36	2 poł. XIX, XX	
233.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 37	2 poł. XIX, XX	
234.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 39	2 poł. XIX, XX	
235.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 41	1 poł. XIX, XX	
236.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 42	2 poł. XIX, XX	
237.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 43	1 poł. XIX, XX	
238.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 44	k. XIX, XX	
239.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 45 / róg Kilińskiego	1 poł. XIX, XX	
240.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 46	2 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 46		
241.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 47	1830, p. XX	
242.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 48	1 poł. XIX, XX	
243.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 50	1 poł. XIX, XX	
244.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 51	1830, p. XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 51	p. XX	
245.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 52	2 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Bud. gosp.	Pl. Wolności 52		
246.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 53	1 poł. XIX, XX	
247.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 55-57	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 57	k. XIX, XX	
248.	Środa Śląska	Średzki Dom Kultury	Pl. Wolności 56-58- 60	ok. 1870, ok. 1920	
249.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 59	2 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 59	ok. 1880, 1900	
250.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 60-60 a	ok. 1880	
251.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 64	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 64	1900-10	
252.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 65	1 poł. XIX, XX	
253.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 67	1 poł. XIX, XX	
a.	Środa Śląska	Oficyna	Pl. Wolności 67	1890-1900	
254.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 69	1 poł. XIX, XX	
255.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 71	poł. XIX, XX	
256.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 73	1 poł. XIX, XX	

257.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 75	poł. XIX, XX	
258.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 76	p. XIX, p. XX	
259.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 77	ok. 1870	
260.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 79	poł. XIX, k. XIX	
261.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 80	2 poł. XIX, XX	
262.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 81	1 poł. XIX, XX	
263.	Środa Śląska	Dom mieszk.	Pl. Wolności 83	2 poł. XIX, XX	
264.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 1	2 poł. XIX, XX	
265.	Środa Śląska	Biurowiec, ob. UMiG	ul. Wrocławska 2	p. XX	
266.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura	ul. Wrocławska 4	p. XX	
267.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 6	2 poł. XIX, XX	
268.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 9	p. XX	
269.	Środa Śląska	Liceum Medyczne	ul. Wrocławska 10	p. XX	
270.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. hotel pracowniczy	ul. Wrocławska 11	XIX/XX	
271.	Środa Śląska	Gminny Zespół Szkół	ul. Wrocławska 12	p. XX	
272.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 13	XIX/XX	
273.	Środa Śląska	Zakład Produkcji Uszczelnień Technicznych	ul. Wrocławska 14	1920-25	
274.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 15	2 poł. XIX, XX	
275.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 16	2 poł. XIX	
276.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. Pogotowie Weterynaryjne	ul. Wrocławska 18	k. XIX	
a.	Środa Śląska	Bud. gosp.	ul. Wrocławska 18	p. XX	
277.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura ZSL	ul. Wrocławska 19	p. XX	
278.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 21	1930	
279.	Środa Śląska	Dom mieszk., ob. biura MPGK	ul. Wrocławska 22	p. XX	
280.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 23	p. XX	
281.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 26	XIX/XX	
282.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 27	2 poł. XIX, XX	
283.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 31	p. XX	
a.	Środa Śląska	Garaż	ul. Wrocławska 31	p. XX	
284.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 34	p. XX	
285.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 39	k. XIX	
286.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 41	k. XIX	
287.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 44	p. XX	
288.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Żwirki i Wigury 2	2 poł. XIX, XX	
289.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Żwirki i Wigury 3	2 poł. XIX	
290.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Żwirki i Wigury 4	2 poł. XIX, XX	
291.	Środa Śląska	Dom mieszk.	ul. Żwirki i Wigury 5	2 poł. XIX, XX	
1.	Święte	Kościół fil. św. Marcina		1335, 1666, 1739, 1896	1664 z dn. 7.05.66
a.	Święte	Cmentarz kat.		XVIII	
2.	Święte	Cmentarz wiejski	w zach. części wsi	2 poł. XIX	
3.	Święte	Plebania	Nr 63	XIX/XX	
4.	Święte	Zespół d. plebanii:	Nr 39		
a.	Święte	Plebania, ob. dom mieszk.	Nr 39	p. XX	
b.	Święte	Bud. gosp.	Nr 39	p. XX	
5.	Święte	Dom mieszk.	Nr 3	2 poł. XIX, XX	
6.	Święte	Dom mieszk.	Nr 4	2 poł. XIX, XX	
7.	Święte	Dom mieszk.	Nr 5	p. XX	

8.	Święte	Dom miesz.	Nr 9	ok. 1910	
9.	Święte	Dom miesz.	Nr 13	2 poł. XIX, XX	
10.	Święte	Dom miesz.	Nr 14	2 poł. XIX, XX	
11.	Święte	Dom miesz.	Nr 16	2 poł. XIX, XX	
12.	Święte	Zagroda:	Nr 18	2 poł. XIX, XX	
a.	Święte	Dom miesz.		2 poł. XIX, XX	
b.	Święte	Bud. gosp.		2 poł. XIX, XX	
13.	Święte	Zagroda:	Nr 24	XIX/XX	
a.	Święte	Dom miesz.	Nr 24	1 poł. XIX, XX	
b.	Święte	Bud. gosp. I		XIX/XX	
c.	Święte	Bud. gosp. II		XIX/XX	
d.	Święte	Bud. gosp. III		XIX/XX	
14.	Święte	Dom miesz.	Nr 26	p. XX	
15.	Święte	Zagroda:	Nr 28	2 poł. XIX	
a.	Święte	Dom miesz.	Nr 28	2 poł. XIX	
b.	Święte	Stodoła			
16.	Święte	Zagroda:	Nr 30	p. XX	
a.	Święte	Dom miesz.		p. XX	
b.	Święte	Stodoła I		p. XX	
c.	Święte	Stodoła II		p. XX	
17.	Święte	Dom miesz.	Nr 35	p. XX	
18.	Święte	Zagroda:	Nr 45	p. XX	
a.	Święte	Dom miesz.		p. XX	
b.	Święte	Stodoła		p. XX	
19.	Święte	Zagroda:	Nr 48	1910-15	
a.	Święte	Dom miesz.		1910-15	
b.	Święte	Bud. gosp.		p. XX	
20.	Święte	Dom miesz.	Nr 54	1910-15	
21.	Święte	Dom miesz.	Nr 57	p. XX	
22.	Święte	Dom miesz.	Nr 58	p. XX	
23.	Święte	Dom miesz.	Nr 59	p. XX	
24.	Święte	Dom miesz.	Nr 60	p. XX	
25.	Święte	Świetlica wiejska + sklep	Nr 62 (63?)	2 poł. XIX, XX	
26.	Święte	Zagroda:	Nr 65	XVIII/XIX, XX	
a.	Święte	Dom miesz.		XVIII/XIX, XX	
b.	Święte	Stodoła I		k. XIX	
c.	Święte	Stodoła II		k. XIX	
27.	Święte	Dom miesz.	Nr 66	poł. XIX, XX	
28.	Święte	Dom miesz.	Nr 71	p. XX	
29.	Święte	Dom miesz.	Nr 75	XIX/XX	
30.	Święte	Bud. gosp.	na wsch. od nr 76	k. XIX	
31.	Święte	Dom miesz.	Nr 77	poł. XIX, XX	
1.	Wojczyce	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 1		695/W/1-2 z dn. 16.05.94
a.	Wojczyce	Pałac, ob. dom miesz.	Nr 1	k. XIX	695/W/1-2 z dn. 16.05.94
b.	Wojczyce	Oficyna miesz.	Nr 14	ok. 1920	
c.	Wojczyce	Oficyna miesz.		2 poł. XIX	
d.	Wojczyce	Stajnia i chlewnia I		ok. 1890	
e.	Wojczyce	Stajnia i chlewnia II		1870-80	
f.	Wojczyce	Stodoła		1860-1900	

g.	Wojczyce	Park pałacowy		k. XIX	695/W/1-2 z dn. 16.05.94
1.	Wrocisławice	Zespół kościelny:			
a.	Wrocisławice	Kościół par. św. Wawrzyńca		ok. 1550, 1615, 1732, XIX	476 z dn. 4.12.58
b.	Wrocisławice	Cmentarz kat.		XVII	
c.	Wrocisławice	Mur cmentarny		XVII	
2.	Wrocisławice	Zespół pałacowo-folwarczny:	Nr 22-24, 28, 29	XIX, XX	
a.	Wrocisławice	Pałac		2 poł. XIX, ok. 1910	
b.	Wrocisławice	Obora, ob. chlewnia	Nr 24	1860-70	
c.	Wrocisławice	Obora, ob. chlewnia	Nr 24	1870-80	
d.	Wrocisławice	Stodoła	Nr 24	1860-70	
e.	Wrocisławice	Spichlerz, ob. magazyn	Nr 24	1870-80	
f.	Wrocisławice	Park pałacowy		poł. XIX	
3.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 2	2 poł. XIX	
4.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 3	2 poł. XIX	
a.	Wrocisławice	Bud. gosp.	Nr 3	2 poł. XIX	
5.	Wrocisławice	Dom mieszk., ob. plebania	Nr 9	p. XX	
a.	Wrocisławice	Stodoła	Nr 9	p. XX	
6.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 10	2 poł. XIX	
7.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 29	XIX/XX	
8.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 37	ok. 1890	
9.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 38	ok. 1910	
10.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 40	2 poł. XIX	
11.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 41	1910-15	
a.	Wrocisławice	Bud. gosp.	Nr 41	p. XX	
b.	Wrocisławice	Stodoła	Nr 41	p. XX	
12.	Wrocisławice	Dom mieszk.	Nr 45	2 poł. XIX, XX	
1.	Zakrzów	Cmentarz wiejski	na pd. od wsi	2 poł. XIX	
2.	Zakrzów	Świetlica wiejska, d. Dom Ludowy		1912	
3.	Zakrzów	Dom mieszk.	Nr 32	2 poł. XIX, XX	

GMINA ŚRODA ŚLĄSKA – MAŁA ARCHITEKTURA

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Cesarzowice	Krzyż pokutny	na lewo od gł. bramy cmentarza	XIV-XVI	476 z dn. 10.03.82
2.	Cesarzowice	Krzyż pokutny	na lewo od gł. bramy cmentarza	XIV-XVI	476 z dn. 10.03.82
3.	Kryniczno	Kapliczka przydrożna	przy nr 38	2 pół. XIX	
4.	Kryniczno	Kapliczka przydrożna	przy nr 49	1 pół. XIX	
5.	Kryniczno	Kapliczka przydrożna	na zach. od wsi, przy polnej drodze	XVIII-XIX	467 z dn. 12.02.82
6.	Kryniczno	Kapliczka pokutna	przy drodze do Rakoszyce	XV-XVII	466 z dn. 12.02.82
7.	Kryniczno	Kapliczka pokutna	przy drodze do Rakoszyce	XV-XVII	466 z dn. 12.02.82
8.	Kryniczno	Rzeźba św. Jana Nepomucena	na placu przed kościołem	XVIII	536 z dn. 30.07.85
9.	Kryniczno	Kolumna Maryjna	na pd. krańcu wsi	XVIII	465 z dn. 12.02.82
10.	Kulin	Krzyż pokutny	w pd. części wsi, za nr 55	XIV-XVI	475 z dn. 10.03.82
11.	Kulin	Kapliczka pokutna	na prawo od wsch. wejścia na cmentarz	XIV-XVI	464 z dn. 12.02.82
12.	Kulin	Krzyż pokutny	w pd. części wsi, za nr 55	XIV-XVI	475 z dn. 10.03.82
13.	Kulin	Kapliczka pokutna	na prawo od wsch. wejścia na cmentarz	XIV-XVI	464 z dn. 12.02.82
14.	Lipnica	Krzyż pokutny	na podwórzu przy nr 33	XIV-XVI	
15.	Lipnica	Krzyż pokutny	na podwórzu przy nr 33	XIV-XVI	
16.	Ogrodnica	Krzyż pokutny	przed płotem domu nr 5	XIV-XVI	
17.	Ogrodnica	Krzyż pokutny	przed płotem domu nr 5	XIV-XVI	
20.	Rakoszyce	Krzyż pokutny	na starym cmentarzu ewang.	XIV-XVI	474 z dn. 10.03.82
21.	Rakoszyce	Krzyż pokutny	na starym cmentarzu ewang.	XIV-XVI	474 z dn. 10.03.82
22.	Rzeczyca	Krzyż pokutny	przy nr 3	XIV-XVI	
23.	Rzeczyca	Krzyż pokutny	przy nr 3	XIV-XVI	
24.	Szczepanów	Kapliczka przydrożna	przy nr 100	2 pół. XIX	
31.	Święte	Rzeźba św. Jana Nepomucena	na placu przy kościele	1725	

Załącznik nr 2

GMINA ŚRODA ŚLĄSKA - Wykaz stanowisk archeologicznych

1. Brodno

Obszar 77-24 AZP:

1.1 cmentarzysko; neolit; kultura ceramiki sznurowej
funkcja nieokreślona; kultura przedłużycka, II okres epoki brązu
cmentarzysko; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki C
funkcja nieokreślona; XIV-XV wiek
stan. nr 1/10 – wpis do rejestru zabytków pod numerem 21/384/Arch/1968

1.2 obozowisko; mezolit
funkcja nieokreślona; neolit
osada; kultura przeworska, II-I wiek p.n.e.
osada; pradzieje
osada; XIV-XV wiek
stan. nr 2/11

1.3 obozowisko; mezolit, kultura chojnicko-pieńkowska
osada; neolit, kultura ceramiki dołkowo-grzebykowej
osada; neolit, kultura lendzielska
osada; neolit, kultura pucharów lejowatych
osada; neolit, kultura ceramiki sznurowej
stan. nr 3/12

1.4 osada; kultura przeworska, późny okres rzymski
stan. nr 8/17

1.5 osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 9/18

1.6 obozowisko; mezolit, kultura chojnicko-pieńkowska
osada; neolit, kultura ceramiki dołkowo-grzebykowej
stan. nr 10/19

1.7 obozowisko; mezolit, kultura chojnicko-pieńkowska
ślad osadnictwa; neolit
osada; kultura przeworska, faza B2/C2-D
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
stan. nr 11/20

1.8 obozowisko; mezolit, kultura chojnicko-pieńkowska (?)
osada; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
osada; wczesne średniowiecze, VII-IX wiek
stan. nr 12/21

1.9 osada; późne średniowiecze, XIII-XIV wiek
stan. nr 13/22

1.10 osada; wczesne średniowiecze, XII wiek
stan. nr 14/23

1.11 osada; kultura przeworska, późny okres rzymski
stan. nr 15/24

1.12 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; XIV-XV wiek
stan. nr 16/25

1.13 pozostałości cmentarza
(stan. Nr 17/25)

bez lokalizacji:
ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 4/13

ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 5/14

ślad osadnictwa; neolit
funkcja nieokreślona; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 6/15

ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 7/16

2. Bukówek

Obszar **79-23 AZP**:

2.1 osada; późne średniowiecze
stan. nr 4/44

2.2 ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 5/57

Obszar 79-24 AZP;

2.3 osada; późne średniowiecze
stan. nr 1/16

2.4 osada; późne średniowiecze
stan. nr 2/17

2.5 osada; późne średniowiecze
ślad osadnictwa; kultura łużycka
stan. nr 3/18

3. Cesarzowice

Obszar **79-24 AZP**:

3.1 osada; późne średniowiecze, XIV wiek
stan. nr 2/19

3.2 osada; późne średniowiecze
stan. nr 3/20

3.3 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 4/21

Obszar **80-24 AZP**
3.4 zespół pałacowy
stan. nr 1/3

4. Chwalimierz
Obszar **79-24 AZP**:

4.1 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 1/33

4.2 ślad osadnictwa; okres halszacki - okres lateński
stan. nr 2/34

4.3 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 3/35

4.4 grodzisko (?); późne średniowiecze (?)
stan. nr 4/36

4.5 osada; XIV wiek
stan. nr 6/38

4.6 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 7/39

4.7 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; kultura łużycka
osada; kultura przeworska, okres rzymski
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza, XI-XII wiek
stan. nr 8/40

4.8 osada; późne średniowiecze
stan. nr 9/41

4.9 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, X-XII wiek
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 10/42

4.10 osada; kultura łużycka, okres halszacki
stan. nr 11/43

4.11 osada (?); pradzieje
ślad osadnictwa; kultura łużycka
stan. nr 12/44

4.12 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 13/45

4.13 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 14/46

4.14 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza starsza

ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 15/47

4.15 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 16/48

bez lokalizacji:
grób (?); chronologia nieokreślona
stan. nr 5/37

5. Ciechów

Obszar **79-24 AZP**:

5.1 grodzisko; późne średniowiecze
stan. nr 1/25

UWAGA ! Grodzisko wpisane do rejestru zabytków pod numerem 194/Arch/1966, oznaczone kamienną tablicą, objęte strefą „W” - ścisłej ochrony archeologicznej.

5.2 grodzisko; późne średniowiecze
stan. nr 2/26

UWAGA ! Grodzisko wpisane do rejestru zabytków pod numerem 195/Arch/1966, oznaczone kamienną tablicą, objęte strefą „W” - ścisłej ochrony archeologicznej.

5.3 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 3/27

5.4 osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/29

5.5 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/30

5.6 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/31

5.7 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 8/32

bez lokalizacji:
osada; XIV-XV wiek
stan. nr 4/28

6. Gozdawa

Obszar **79-25 AZP**:

6.1 ślad osadnictwa; epoka kamienia
ślad osadnictwa; kultura łużycka
osada; późne średniowiecze
stan. nr 1/53

7. Jastrzębce

Obszar **78-24 AZP**:

7.1 osada; późne średniowiecze
stan. nr 1/40

8. Jugowiec Obszar **79-24 AZP**

8.1 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 4/49

Obszar **79-25 AZP**

8.2 cmentarzysko; kultura łużycka, IV-V okres epoki brązu
stan. nr 1/1– wpis do rejestru zabytków pod numerem 30/719/Arch/1974

8.3 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 2/2

8.4 osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/20

8.5 osada; późne średniowiecze
stan. nr 8/21

8.6 osada; późne średniowiecze
stan. nr 9/22

8.7 ślad osadnictwa; epoka kamienia
ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 10/23

8.8 osada; późne średniowiecze
stan. nr 11/24

8.9 osada; późne średniowiecze
stan. nr 12/25

8.10 osada; późne średniowiecze
stan. nr 13/26

bez lokalizacji:
ślad osadnictwa; chronologia nieokreślona
stan. nr 3/3

ślad osadnictwa; kultura łużycka, okres halsztacki CD
stan. nr 5/4

ślad osadnictwa; chronologia nieokreślona
stan. nr 6/5

9. Juszczyń Obszar **78-25 AZP**:

9.1 ślad osadnictwa; pradzieje

stan. nr 1/16

9.2 osada; XIII-XIV wiek
stan. nr 2/17

9.3 osada; późne średniowiecze
stan. nr 3/18

Obszar 79-25 AZP:

9.4 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 4/27

9.5 osada; kultura łużycka
osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/28

9.6 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/29

9.7 osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/61

9.8 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; wczesne średniowiecze, XI-XII wiek
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 8/62

9.9 ślad osadnictwa; neolit
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 9/63

10. Kobylniki

Obszar 77-25 AZP:

10.1 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka, V okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 1/16

10.2 osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; kultura przeworska, późny okres rzymski
stan. nr 2/17

11. Komorniki

Obszar 78-25 AZP:

11.1 osada; późne średniowiecze
stan. nr 1/20

Obszar 79-25 AZP:

11.2 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze

stan. nr 2/18

11.3 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 3/19

12. Kryniczno

Obszar **79-25 AZP**:

12.1 osada; kultura przeworska
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, VIII-XI wiek
osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/10

12.2 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 6/11

12.3 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka, okres halszacki
stan. nr 7/12

12.4 osada; kultura pucharów lejkowatych
osada; kultura łużycka
osada; późne średniowiecze
stan. nr 8/30

12.5 osada; późne średniowiecze
stan. nr 9/31

12.6 osada; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 10/32

12.7 ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 11/33

12.8 osada; późne średniowiecze
stan. nr 12/34

12.9 ślad osadnictwa; okres wpływów rzymskich
osada; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 13/35

12.10 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 14/36

12.11 osada; późne średniowiecze
stan. nr 15/37

12.12 osada; późne średniowiecze
stan. nr 16/38

12.13 osada; późne średniowiecze

stan. nr 17/39

12.14 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 18/40

12.14 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 19/41

12.16 osada; kultura łużycka
osada; późne średniowiecze
stan. nr 20/42

12.17 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; kultura łużycka
osada; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 21/43

12.18 osada; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 22/44

12.19 ślad osadnictwa; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 23/45

12.20 ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 24/46

12.21 ślad osadnictwa; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 25/47

12.22 ślad osadnictwa; epoka kamienia
stan. nr 26/48

12.23 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 27/49

12.24 osada; późne średniowiecze
stan. nr 28/50

12.25 ślad osadnictwa; kultura łużycka
osada; późne średniowiecze
stan. nr 29/51

12.26 ślad osadnictwa; epoka kamienia
stan. nr 30/52

12.27 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 31/54

12.28 osada; późne średniowiecze
stan. nr 32/55

12.29 osada; kultura łużycka, V okres epoki brązu - okres halsztacki C
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 33/56

12.30 osada; wczesne średniowiecze, X-XI wiek
stan. nr 34/57

12.31 osada; kultura łużycka, V okres epoki brązu - okres halsztacki C
osada; późne średniowiecze
stan. nr 35/58

12.32 osada; późne średniowiecze
stan. nr 36/59

12.33 osada; późne średniowiecze
stan. nr 37/60

12.34 osada; późne średniowiecze
stan. nr 38/70

12.35 ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, X-XI wiek
osada; późne średniowiecze
stan. nr 39/72

12.36 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 40/73

12.37 osada; kultura łużycka, V okres epoki brązu - okres halsztacki C
osada; kultura łużycka (?)
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, X-XII wiek
stan. nr 41/74

bez lokalizacji:
ślad osadnictwa; neolit (?)
stan. nr 1/6

osada (?); kultura łużycka, IV okres epoki brązu - okres halsztacki CD
stan. nr 2/7

osada; młodszy okres epoki brązu
stan. nr 3/8

cmentarzysko ciałopalne; chronologia nieokreślona
stan. nr 4/9

13. Kulin

Obszar 79-24 AZP:

13.1 osada; okres nowożytny
stan. nr 2/22

13.2 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 3/23

13.3 osada; pradzieje
stan. nr 4/24

13.4 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka
Akta Wydziału Samorządowego Prowincji Śląskiej - poszyt Keulendorf, Muzeum Archeologiczne Wrocław - mapa 2825

13.5 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka
Akta Wydziału Samorządowego Prowincji Śląskiej - poszyt Keulendorf, Muzeum Archeologiczne Wrocław - mapa 2825

13.6 krzyż pokutny; późne średniowiecze

14. Lipnica

Obszar 77-24 AZP:

14.1 osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; kultura przeworska, późny okres wpływów rzymskich
ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 1/35

14.2 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; kultura przeworska, późny okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 4/36

14.3 osada; VII-VIII wiek
stan. nr 5/37

14.4 osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 8/38

14.5 osada; neolit
osada; kultura przeworska, II-I wiek p.n.e.
osada; kultura przeworska, późny okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
osada; VIII-X wiek
stan. nr 9/39

14.6 osada; pradzieje
osada; X-XII wiek
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 10/40

Obszar 78-24 AZP:

14.7 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 2/42

14.8 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka, IV okres epoki brązu
stan. nr 3/43 – wpis do rejestru zabytków pod numerem 35/351/Arch/1968

14.9 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/44

14.10 krzyż pokutny

15. Michałów

Obszar 79-23 AZP:

15.1 ślad osadnictwa; epoka kamienia
stan. nr 1/56

Obszar 80-24 AZP

15.2 grodzisko średniowieczne
stan. nr 2/4

15.3
stan. nr 2/7

16. Ogrodnica

Obszar 79-24 AZP:

16.1 ślad osadnictwa; neolit
cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka, IV okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 1/5

16.2 osada; kultura łużycka
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza
stan. nr 2/6

16.3 osada; kultura łużycka
stan. nr 3/7

16.4 osada (?); kultura łużycka
stan. nr 4/8

16.5 osada; kultura łużycka, V okres epoki brązu
stan. nr 5/9

16.6 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/10

16.7 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/11

16.8 osada; późne średniowiecze
stan. nr 8/12

16.9 osada; późne średniowiecze
stan. nr 9/13

16.10 osada; późne średniowiecze
stan. nr 10/14

16.11 ślad osadnictwa; pradziej
osada; późne średniowiecze
stan. nr 11/15

16.12 krzyż pokutny; późne średniowiecze

17. Pęczków
Brak stanowisk

18. Proszków
Obszar 78-24 AZP:

18.1 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 1/37

18.2 osada; XV-XVI wiek
stan. nr 2/38

18.3 ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 3/39

18.4
stan. nr 4/45

18.5
stan. nr 5/46

18.6
stan. nr 6/47

18.7
stan. nr 7/48

19. Przedmoście
Obszar 78-25 AZP:

19.1 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 1/39

19.2 osada; późne średniowiecze
stan. nr 4/42

19.3 osada; kultura łużycka
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 5/43

19.4 osada; kultura łużycka
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze

stan. nr 6/44

bez lokalizacji:
cmentarzysko; chronologia nieokreślona
stan. nr 2/40

osada (?); pradzieje
stan. nr 3/41

20. Rakoszyce

Obszar **80-25 AZP**:

20.1 osada; kultura łużycka; epoka brązu
stan. nr 3/13

20.2 osada; wczesne średniowiecze, 2 poł. X - XI wiek
ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 4/14

20.3 osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/15

20.4 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/16

20.5 osada; późne średniowiecze – brak lokalizacji na mapie !
stan. nr 7/35

20.6 krzyż pokutny; późne średniowiecze

bez lokalizacji:
cmentarzysko szkieletowe; epoka kamienia
stan. nr 1/1

znalezisko luźne; epoka kamienia
stan. nr 2/2

21. Rzeczyca

Obszar **77-24 AZP**

21.1 osada; kultura łużycka, epoka brązu
cmentarzysko; kultura łużycka, IV-V okres epoki brązu
osada; wczesne średniowiecze
stan. nr 3/8 – wpis do rejestru zabytków pod numerem 43/584/Arch/1971

21.2 krzyż pokutny; późne średniowiecze

bez lokalizacji:
osada; kultura przeworska, II-I wiek p.n.e.
stan. nr 1/6

funkcja stanowiska nieokreślona; neolit
stan. nr 2/7

cmentarzysko; kultura łużycka, okres halsztacki C

stan. nr 4/9

22. Słup

Obszar **77-25 AZP**

22.1 cmentarzysko; kultura łużycka, III-V okres epoki brązu
stan. nr 1/10 – wpis do rejestru zabytków pod numerem 44/352/Arch/1968

22.2 cmentarzysko; kultura łużycka, IV okres epoki brązu - okres halsztacki
stan. nr 2/11 – wpis do rejestru zabytków pod numerem 44/352/Arch/1968

22.3 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; kultura łużycka, V okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
stan. nr 4/13

22.4 osada; kultura przeworska, fazy A-C1
osada; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/14

22.5 osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; pradzieje
osada; XI-XII wiek
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 6/15

bez lokalizacji:
osada; pradzieje
stan. nr 3/12

23. Szczepanów

Obszar **77-24 AZP**:

23.1 osada; neolit, kultura pucharów lejowatych
osada; kultura łużycka, IV-V okres epoki brązu
osada; kultura przeworska, II-I wiek p.n.e.
osada; kultura przeworska; późny okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
stan. nr 11/29

23.2 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
stan. nr 22/30

23.3 osada; kultura łużycka (?), III okres epoki brązu - okres halsztacki
osada; VIII-IX wiek
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 23/31

23.4 osada; pradzieje
osada; XIV-XV wiek
stan. nr 24/32

23.5 ślad osadnictwa; neolit, kultura pucharów lejowatych
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; XIV-XV wiek
stan. nr 25/33

23.6 ślad osadnictwa; epoka kamienia
ślad osadnictwa; kultura przeworska; okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; VI-VIII wiek
stan. nr 26/34

Obszar **78-24 AZP**:

23.7 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 12/1

23.8 funkcja i chronologia stanowiska nieokreślona
stan. nr 13/2

23.9 funkcja i chronologia stanowiska nieokreślona
stan. nr 14/3

23. 10 osada; późne średniowiecze
stan. nr 15/4

23.11 osada; późne średniowiecze
ślad osadnictwa; okres nowożytny
stan. nr 16/5

23.12 osada; późne średniowiecze
stan. nr 17/6

23.13 osada; XIV-XV wiek
stan. nr 18/7

23.14 osada; kultura łużycka
stan. nr 19/8

23.15 osada; kultura łużycka
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
ślad osadnictwa; okres nowożytny
stan. nr 20/9

bez lokalizacji:
cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka
stan. nr 21/10

ślad osadnictwa; neolit (?)
stan. nr 22/11

ślad osadnictwa; neolit (?)
stan. nr 23/12

Obszar **78-25 AZP**:

23.16 cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka
stan. nr 1/45

23.17 osada; późne średniowiecze
stan. nr 2/46

23.18 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; XIV wiek
stan. nr 3/47

23.19 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; kultura łużycka
ślad osadnictwa; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
stan. nr 4/48

23.20 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 5/49

23.21 ślad osadnictwa; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 6/50

23.22 osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/51

23.23 osada; późne średniowiecze
stan. nr 8/52

23.24 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; kultura łużycka
stan. nr 9/53

23.25 ślad osadnictwa; kultura łużycka
ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza
stan. nr 10/54

24. Środa Śląska Obszar 78-24 AZP

24.1 ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 2/13

24.2 miasto; późne średniowiecze
skarb; XIV wiek
stan. nr 6/14

24.3 osada; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 7/15

24.4 osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
stan. nr 8/16

24.5 ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
osada; okres nowożytny
stan. nr 9/17

24.6 osada; późne średniowiecze
stan. nr 10/18

24.7 osada; późne średniowiecze
stan. nr 11/19

24.8 osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; 2 poł. XIII-XIV wiek
osada; okres nowożytny
stan. nr 12/20

24.9 osada; kultura łużycka
stan. nr 13/21

24.10 osada; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 14/22

24.11 ślad osadnictwa; późne średniowiecze
osada; okres nowożytny
stan. nr 15/23

24.12 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza starsza
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
osada; późne średniowiecze
stan. nr 16/24

24.13 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza
osada; późne średniowiecze
osada; okres nowożytny
stan. nr 17/25

24.14 osada; późne średniowiecze
osada; okres nowożytny
stan. nr 18/26

24.15 osada; późne średniowiecze
stan. nr 19/27

24.16 osada; pradzieje
stan. nr 20/28

bez lokalizacji:
ślad osadnictwa; kultura przeworska, I wiek n.e.
stan. nr 21/29

ślad osadnictwa; neolit

ślad osadnictwa; kultura łużycka, V okres epoki brązu
stan. nr 22/30

ślad osadnictwa; późne średniowiecze
grób szkieletowy; XVIII wiek
stan. nr 23/31

ślad osadnictwa; kultura przeworska, II wiek n.e.
stan. nr 24/32

ślad osadnictwa; chronologia nieokreślona
stan. nr 25/33

skarb; XIII wiek
stan. nr 26/34

skarb; ok. 1200
stan. nr 27/35

ślad osadnictwa; kultura łużycka, IV okres epoki brązu
ślad osadnictwa; kultura łużycka, epoka brązu
ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; kultura łużycka, okres halsztacki
stan. nr 28/36

Obszar 78-25 AZP:

24.17 osada; późne średniowiecze
stan. nr 3/19

Obszar 79-24 AZP:

24.18 osada; późne średniowiecze
stan. nr 1/1

24.19 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 4/2

24.20 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/3

24.21 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/4

24.22 kościół, cmentarzysko (?), warstwy niwelacyjne; wczesne i późne średniowiecze, okres nowożytny
krzyż pokutny; późne średniowiecze

25. Święte

Obszar 78-25 AZP:

25.1 osada; wczesne średniowiecze
stan. nr 1/21

25.2 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 2/22

25.3 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 3/23

25.4 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; kultura łużycka
stan. nr 4/24

25.5 osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/25

25.6 ślad osadnictwa; kultura łużycka
stan. nr 6/26

25.7 osada; wczesne średniowiecze, faza młodsza
stan. nr 7/27

25.8 osada; późne średniowiecze
stan. nr 8/28

25.9 ślad osadnictwa; pradzieje
stan. nr 9/29

25.10 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 10/30

25.11 osada; wczesne średniowiecze, faza młodsza
stan. nr 11/31

25.12 osada; XIII-XIV wiek
stan. nr 12/32

25.13 ślad osadnictwa; kultura przeworska (?), okres wpływów rzymskich (?)
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza
ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 13/33

25.14 osada (?); pradzieje
stan. nr 14/34

25.15 ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza młodsza
stan. nr 15/35

25.16 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa;
stan. nr 16/36

25.17
stan. nr 17/37

25.18
stan. nr 18/38

26. Wojczyce

Obszar **79-25 AZP**:

26.1 ślad osadnictwa; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze
ślad osadnictwa; późne średniowiecze
stan. nr 3/66

26.2 ślad osadnictwa; epoka kamienia
osada; późne średniowiecze
stan. nr 4/67

26.3 ślad osadnictwa; pradzieje
osada; późne średniowiecze
stan. nr 5/68

26.4 osada; późne średniowiecze
stan. nr 6/69

bez lokalizacji:
ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 1/13

cmentarzysko ciałopalne; chronologia nieokreślona
osada; chronologia nieokreślona
stan. nr 2/14

27. Wrocisławice

Obszar **79-23 AZP**:

27.1 ślad osadnictwa; późne średniowiecze
ślad osadnictwa; okres nowożytny
stan. nr 2/55

bez lokalizacji:
cmentarzysko ciałopalne; kultura łużycka, okres halszacki
stan. nr 1/59

28. Zakrzów

Obszar **77-24 AZP**

28.1 ślad osadnictwa; neolit
stan. nr 1/26

28.2 osada; kultura przeworska, okres wpływów rzymskich
osada; pradzieje
stan. nr 2/27

28.3 osada; neolit, kultura pucharów lejowatych
osada; kultura łużycka, III okres epoki brązu - okres halszacki
osada; kultura przeworska, faza D
osada; pradzieje
ślad osadnictwa; wczesne średniowiecze, faza starsza
stan. nr 3/28